

วารสารสหวิทยาการ มนุษยศาสตร์ศึกษา

Interdisciplinary Journal of Humanities
Studies

ISSN: 3057-1693 (online)

Interdisciplinary Journal of Humanities Studies Vol.1 No.1
(January-April 2025)

วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์ศึกษา

(Interdisciplinary Journal of Humanities Studies) (IJHS)

ISSN:3057-1693(Online)

วัตถุประสงค์และขอบเขต

1.วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์ศึกษาเป็นวารสารวิชาการ วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ ที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ วารสารเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่าง หลากหลาย ไม่จำกัดแนวคิด อุดมการณ์ มุมมอง วารสารเน้นประเด็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งปัญหาในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ของปรากฏการณ์ทั่วโลก อันเป็นแนวทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน โดยวารสารเป็นสื่อกลางในการนำเสนอต่อสังคมให้แก่ประชาชนทั่วไป นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

วารสารเน้นการใช้องค์ความรู้หลายสาขาวิชา หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์ มาผสมผสานใช้ในการวิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ขึ้นเป็นองค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมหรือมนุษย์ในด้านใดด้านหนึ่ง โดยศึกษาเกี่ยวกับสถานะของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การปรับตัวของมนุษย์ในสภาพแวดล้อมต่างๆ การศึกษาเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรม ภาษาศาสตร์ วรรณคดี วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ครอบครัว การเมือง โบราณคดี ประชญา ศาสนา คติชนวิทยา ดนตรี ทัศนศิลป์ นิเทศศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ ศิลปะการแสดง การท่องเที่ยวบรรณารักษศาสตร์ มานุษยวิทยาฯลฯ

2.บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2-3 ท่าน วารสารสังคมศาสตร์ไทยเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของทุกคน แม้เป็นบทความในลักษณะวิพากษ์ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3.ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ นั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกแต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

4.วารสารไม่มีนโยบายเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ในทุกขั้นตอนในขณะนี้

กำหนดการเผยแพร่

วารสารได้เริ่มจัดทำและตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2568 ได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะมีการเผยแพร่ระบบออนไลน์เพียงช่องทางเดียว ตั้งแต่ พ.ศ.2568 หมายเลข ISSN: 3057-1693 (Online) โดยวารสารมีนโยบายกำหนดกระบวนการพิจารณาบทความให้เสร็จภายใน 30 วันและบรรจุบทความนั้นขึ้นสู่วารสารทันทีที่เสร็จกระบวนการพิจารณาบทความ

วารสารมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม- เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม- กันยายน

ฉบับที่ 3 เดือนตุลาคม- ธันวาคม

เกี่ยวกับวารสาร

วารสารรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยบทความที่ได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องมีสาระที่น่าสนใจต่อสังคม หรือเป็นปัญหาที่ถกเถียงในสังคม หรือวิพากษ์ในสังคม โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ บทความอาจเป็นมุมมองสังคมใหม่ อาจเป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือนำเสนอองค์ความรู้เดิมในมุมมองใหม่ และไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นมาก่อน รวมถึงไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นใด

ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสาร

การส่งบทความต้องจัดพิมพ์ตามรูปแบบที่กำหนด และต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ จึงจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร บทความที่วารสารรับพิจารณาตีพิมพ์แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1) บทความวิชาการ (Academic Articles) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่ เป็นงานเขียนวิชาการซึ่งมีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ บทความมีการสำรวจวรรณกรรมและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนและสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ บทความมีเนื้อหาเน้นหนักไปในด้านวิชาการ เสนอความคิด วิเคราะห์ใหม่ หรือเป็นการตีความ ค้นคว้าหาข้อเท็จจริงที่แปลกใหม่ของสังคมมาเสนอต่อผู้อ่าน

2.) บทความวิจัย (Research Articles) เป็นบทความที่นำเสนอผลการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ และได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย บทความประกอบด้วย ชื่อเรื่อง รายละเอียดผู้เขียน บทคัดย่อ และเนื้อหาซึ่งประกอบไปด้วย บทนำ วิธีการวิจัย ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ สมมติฐาน(ถ้ามี) ขอบเขตการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัย สรุปและข้อเสนอแนะ และบรรณานุกรม

3.) บทความปริทัศน์ (Review Articles) เป็นบทความที่เขียนจากการรวบรวมความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจในปัจจุบันเรื่องใดเรื่องหนึ่งผ่านกระบวนการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ บทความประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา วิจารณ์ สรุป และบรรณานุกรม

4.) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Reviews) เป็นบทความเขียนเล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งโดยเจตนาจะแนะนำหนังสือเล่มนั้นให้ผู้อ่านรู้จัก โดยให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสืออย่างสมบูรณ์ รวมถึงประเภทของหนังสือ ขอบเขตเนื้อหา คุณลักษณะพิเศษหรือข้อเด่นของหนังสือ บทความกล่าวถึงการประเมินคุณค่า แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลว่ามีค่าควรอ่านหรือควรจัดหา เหมาะสมกับผู้อ่านกลุ่มใด มีการเปรียบเทียบกับหนังสือเล่มอื่นในประเภทเดียวกัน โดยผู้วิจารณ์ควรมีความรู้ในสาขาที่วิจารณ์ ควรระบุชื่อหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้วิจารณ์เพื่อใช้พิจารณาความน่าเชื่อถือของบทวิจารณ์

เจ้าของ

ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา (Center for Social Science Studies)

เลขที่ 78/1 หมู่ 9 ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 71160

โทร.081-8437249

อีเมล : thaicosocialscience@gmail.com

เฟซบุ๊ก: ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

นางสาวสุวรรณา ขจรไพศาล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายสมชาย ขจรไพศาล

กองบรรณาธิการ

พระศุภกิจ สุบุญโญ

ดร.นิรันดร์ เนืองวัง

ดร.พิษณุ โหระกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

สภานายความแห่งประเทศไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review)

พระครูสิริกาญจนารักษ์,ดร

พระวิสุทธิพงษ์เมธี ,ดร

พระมหาบุญรอด มหาวีโร , ดร.

ดร.สุนทร สุวรรณพร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

สารบัญ

บทบรรณาธิการ.....	ก
การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล.....	1-13
อิทธิพลของแนวคิดและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่.....	14-25
ความเข้าใจและการจัดการเกี่ยวกับชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในสังคมมาเลเซีย.....	26-38
การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศไทย	39-49
ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยในยุคปัจจุบัน.....	50-61
ภาคผนวก	

บทบรรณาธิการ

วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์ศึกษานับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาก่อนการตีพิมพ์เพื่อคุณภาพสูงสุด โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการ 5 บทความ ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

คือนายวิทยา ประเทโพธิ์ ในบทความ การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล ที่เห็นว่าการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมทั่วโลก รวมถึงวัฒนธรรมไทย ยุคดิจิทัลนำมาซึ่งทั้งโอกาสและความท้าทายในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในบริบทของโลกดิจิทัล จำเป็นต้องอาศัยแนวทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถสานความดั้งเดิมเข้ากับสื่อสมัยใหม่ แหล่งข้อมูลดิจิทัล พิพิธภัณฑ์ออนไลน์ และนิทรรศการเสมือนจริงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดเก็บและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของไทย ซึ่งช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถเข้าถึงและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยระยะทางและเวลา

น.ส.สุภาวดี ศิริปัญญา จากบทความ อิทธิพลของแนวคิดและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ อิทธิพลของแนวคิดและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ โดยเฉพาะในช่วงหลังการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี 1949 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมได้สะท้อนให้เห็นในรูปแบบศิลปะและวรรณกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นตามหลักการของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งเน้นการสร้างสรรค์งานที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองและสังคมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมให้มีความเท่าเทียมและเสมอภาค ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางวัฒนธรรมและศิลปะในจีนจนถึงปัจจุบันที่มีความผ่อนคลายมากขึ้น วรรณกรรมและศิลปะมีเสรีภาพมากขึ้นแม้จะมีขอบเขตจำกัดจากรัฐ

นายวรชัย ดำรงกุล บทความเรื่อง ความเข้าใจและการจัดการเกี่ยวกับชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในสังคมมาเลเซีย สรุปว่า แนวทางของมาเลเซียในการจัดการและทำความเข้าใจเรื่องชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนถูกฝังอยู่ในบริบททางประวัติศาสตร์ การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศ การเมืองของมาเลเซียมีความจำเป็นในการหาสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของแต่ละชุมชน โดยรัฐบาลมักจะนำเสนอนโยบายเชิงบวกเพื่อส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนโดยเฉพาะมลายูมุสลิมผ่านโครงการต่างๆ นโยบายเศรษฐกิจใหม่ แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึกรังเกียจของอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ที่มีผลทั้งในด้านความสามัคคีและการแบ่งแยก การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซียเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งระหว่างการรักษาวัฒนธรรมและการบูรณาการเป็นสังคมเดียวกัน

นายถนอม บุชบางาม ในบทความเรื่องการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่
ใหม่ประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของ
ประเทศไทยมีผลกระทบทั้งในระดับสังคมและวัฒนธรรม เยาวชนในยุคปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากหลากหลาย
ปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายผ่านสื่อดิจิทัล การศึกษาและความรู้ที่เปิดกว้าง หรือการ
เปลี่ยนแปลงในสังคมที่ทำให้พวกเขามีมุมมองที่แตกต่างจากรุ่นก่อนๆ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน
ความเชื่อทางศาสนา โดยบางกลุ่มหันไปให้ความสนใจกับศาสนาใหม่ๆ ที่ไม่ใช่ศาสนาหลักของประเทศไทย ที่
เกิดขึ้นในโลกออนไลน์ ในขณะที่เดียวกันยังมีเยาวชนบางกลุ่มที่เลือกที่จะไม่ยึดติดกับศาสนาใดๆเลย และหันมา
ให้ความสนใจกับแนวคิดทางจิตวิญญาณหรือการพัฒนาตนเองผ่านการฝึกปฏิบัติธรรมแบบส่วนตัว การ
เปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่กว้าง
ขึ้น

พระมหาสุชาติ สุธาชัย ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เห็นว่า
ศาสนาพุทธยังคงมีความสำคัญต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบันต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาในหลายๆด้านของ
สังคมไทย ศาสนาพุทธเป็นรากฐานทางจิตใจและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลลึกซึ้งในชีวิตประจำวันของคนไทย
โดยเฉพาะในด้านการกำหนดค่านิยม จริยธรรม และการดำเนินชีวิตตามหลักการของพุทธศาสนา ในขณะที่
สังคมไทยในยุคปัจจุบันเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการพัฒนาเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์
ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในสังคม แต่ศาสนาพุทธยังคงเป็นศูนย์กลางของการจัด
กิจกรรมทางสังคมในชีวิตของคนไทย แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่คนรุ่นใหม่บางส่วนหันไปสนใจเทคโนโลยีและความ
บันเทิงสมัยใหม่มากขึ้นก็ตาม

(น.ส.สุวรรณา ขจรไพศาล)

บรรณาธิการวารสาร

การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล

Preservation and Promotion of Thai Culture in the Digital Era

นายวิทยา ประเทโพธิ์¹

Mr. Wittaya Prathepo

บทคัดย่อ

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมทั่วโลก รวมถึงวัฒนธรรมไทย ยุคดิจิทัลนำมาซึ่งทั้งโอกาสและความท้าทายในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในบริบทของโลกดิจิทัล จำเป็นต้องอาศัยแนวทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถผสานความดั้งเดิมเข้ากับสื่อสมัยใหม่ แหล่งข้อมูลดิจิทัล พิพิธภัณฑ์ออนไลน์ และนิทรรศการเสมือนจริงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดเก็บและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของไทย ซึ่งช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถเข้าถึงและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยระยะทางและเวลา นอกจากนี้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ยังช่วยในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นไทยที่กำลังจะสูญหาย และส่งเสริมการแปลและบันทึกวรรณกรรมดั้งเดิมในรูปแบบดิจิทัล ส่วนการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในโลกดิจิทัลได้รับประโยชน์จากการแพร่หลายของสื่อออนไลน์ ที่มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอองค์ประกอบทางวัฒนธรรมไทย เช่น ดนตรีพื้นบ้าน นาฏศิลป์ อาหารไทย และเทศกาลสำคัญ ให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล แต่การใช้สื่อดิจิทัลของมรดกวัฒนธรรมอาจมี ความเสี่ยงในการบิดเบือนข้อมูล การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการนำวัฒนธรรมดั้งเดิมไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยปราศจากการให้เครดิตที่เหมาะสมทำให้ความเป็นของแท้ของวัฒนธรรมลดลง และส่งผลต่อการถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น ศิลปะการพูดและงานหัตถกรรม การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมของไทย

คำสำคัญ: การอนุรักษ์, ส่งเสริม, วัฒนธรรมไทย, ยุคดิจิทัล

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar, Thailand

Abstract

The rapid advancement of digital technology has significantly impacted the preservation and promotion of cultural heritage worldwide, including Thai culture. The digital era presents both opportunities and challenges in maintaining Thailand's cultural heritage alongside technological progress. Strategies for preserving and promoting Thai culture in the digital context must adopt innovative approaches that integrate traditional elements with modern media. Digital archives, online museums, and virtual exhibitions serve as essential tools for preserving and disseminating Thailand's cultural heritage, enabling future generations to access and learn about Thai culture without limitations of time and distance. Additionally, artificial intelligence plays a crucial role in preserving endangered Thai dialects and facilitating the translation and digital documentation of traditional literature. The promotion of Thai culture in the digital world benefits significantly from the widespread influence of online media, which plays a vital role in showcasing cultural elements such as folk music, traditional dance, Thai cuisine, and major festivals to a global audience. However, the digitalization of cultural heritage also entails risks, including misinformation, intellectual property violations, and the commercialization of traditional culture without proper attribution. These challenges may diminish the authenticity of cultural heritage and affect the transmission of intangible cultural elements, such as oral traditions and handicrafts. Addressing these issues requires well-designed policies and appropriate measures to safeguard the cultural values of Thailand while leveraging the potential of digital technology.

Keywords: Preservation, Promotion, Thai Culture, Digital Era

1. บทนำ

ในสังคมไทยนั้นวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของคนในชาติ วัฒนธรรมไทยมีความหลากหลายและยาวนานมากซึ่งรวมถึงศิลปะ ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน ประเพณี และความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นมรดกที่สืบทอดต่อกันจากรุ่นสู่รุ่น แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความภาคภูมิใจและเสริมสร้างความสัมพันธ์ในสังคมไทย โดยการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในทุกมิติทั้งในเชิงศิลปะ ดนตรี และการละเล่นพื้นบ้านจึงมีความสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างมาก เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในทุกด้านของชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การสื่อสาร การศึกษาจนถึงการ

บริโภคข้อมูลต่างๆ การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียทำให้ข้อมูลทางวัฒนธรรมสามารถเผยแพร่ไปยังกลุ่มคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่ออาจทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยสูญหายไป เนื่องจากการนำเสนอวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลบางครั้งอาจไม่สะท้อนถึงความลึกซึ้งหรือความละเอียดอ่อนของการปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่แท้จริง (พิสุทธิลักษณ์ บุญโต, 2025)

การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญทั้งในด้านศิลปะ ดนตรี และการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเป็นไทยในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงศิลปะดั้งเดิม เช่นการแสดงโขน ละครเพลง และมวยไทย รวมถึงการละเล่นพื้นบ้านที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้จึงไม่เพียงแต่เป็นการเก็บรักษาความทรงจำทางประวัติศาสตร์ของชาติ แต่ยังเป็นการรักษาอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่จะถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังได้เรียนรู้และภาคภูมิใจ (Chirakitnimit, & Laoakka, 2020, p. 147)

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่ง การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยกลายเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูง ตัวอย่างเช่นการบันทึกและเผยแพร่การแสดงศิลปะ การทำบุญ การละเล่นพื้นบ้าน ผ่านสื่อออนไลน์สามารถทำให้คนรุ่นใหม่และประชาชนทั่วไปเข้าถึงมรดกทางวัฒนธรรมไทยได้ง่ายขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปในสถานที่หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (Pataraporn Sirikanchana, 2018) อย่างไรก็ตามความเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลก็อาจทำให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะในแง่ของความเสี่ยงและความละเอียดอ่อนในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เช่นการจัดแสดงมวยไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านในรูปแบบของคลิปวิดีโอออนไลน์ อาจทำให้ความสำคัญทางวัฒนธรรมถูกลดทอนลง เนื่องจากผู้ชมอาจมองเห็นความสำคัญในเชิงความบันเทิงมากกว่าความลึกซึ้งทางวัฒนธรรมดั้งเดิม (วิชฐิต โสมรักษ์, 2020, น. 96)

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในทุกมิติตั้งแต่การสื่อสาร การซื้อขายสินค้า ไปจนถึงการเข้าถึงข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม เทคโนโลยีดิจิทัลได้สร้างวิธีใหม่ในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม การดูคลิปวิดีโอการแสดงศิลปะไทย การฟังเพลงไทย หรือการชมการแสดงต่างๆผ่านออนไลน์ได้กลายเป็นช่องทางหลักที่คนรุ่นใหม่เข้าถึงวัฒนธรรมไทย การเปลี่ยนแปลงนี้มีทั้งผลดีและผลเสีย ในแง่ที่ดีการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลทางวัฒนธรรมได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น การจัดทำเว็บไซต์และแอปพลิเคชันที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม และศิลปะไทยสามารถช่วยให้ประชาชนได้เรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมไทยจากที่บ้าน (Chirakitnimit & Laoakka, 2020)

แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีดิจิทัลก็ทำให้การรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยเผชิญกับความท้าทาย โดยเฉพาะในด้านของการลดความสำคัญของพิธีกรรมหรือการแสดงศิลปะในรูปแบบดั้งเดิมที่อาจจะถูกนำเสนออย่างไม่ครบถ้วนหรือผิดเพี้ยนจากต้นฉบับ การแสดงศิลปะที่ถูกบันทึกและเผยแพร่บน

แพลตฟอร์มออนไลน์อาจไม่สามารถสะท้อนถึงความรู้สึกซึ่งในทางวัฒนธรรมที่แท้จริง (พิสุทธิลักษณ์ บุญโต, 2025, p. 1-3)

บทความการศึกษาเรื่องการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจทั้งด้านความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย โดยจะเน้นไปที่การศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี และการละเล่นพื้นบ้าน โดยจะพิจารณาถึงบทบาทของเทคโนโลยีในการส่งเสริมและเผยแพร่การแสดงศิลปะไทยในรูปแบบที่ทันสมัย พร้อมทั้งวิธีการที่สามารถรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดและรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในสังคมไทยต่อไป

2.แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม

การศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องพิจารณาหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และบทบาทของเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการเรียนรู้และการเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ทฤษฎีเหล่านี้สามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงแนวทางต่างๆ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเมินผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

2.1ทฤษฎีการอนุรักษ์วัฒนธรรม (Cultural Heritage Preservation Theory)

การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นต่อไป การอนุรักษ์นี้อาจแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ เช่น การอนุรักษ์แบบดั้งเดิมที่เน้นการรักษาในสถานที่หรือสิ่งของที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมโดยตรง เช่น วัดวาอาราม โบราณสถาน และการแสดงศิลปะแบบดั้งเดิม การอนุรักษ์แบบดั้งเดิมมักจะเน้นการรักษาสิ่งของและสถานที่ให้คงสภาพเดิมที่สุด ซึ่งถือเป็นการปกป้องสิ่งที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติ

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Heritage Preservation) ได้รับความนิยมมากขึ้น การใช้เทคโนโลยี เช่น การสแกน 3 มิติ (3D scanning) การบันทึกเสียงและภาพถ่ายดิจิทัล หรือแม้กระทั่งการจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยสามารถช่วยอนุรักษ์ข้อมูลและสิ่งของที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ต่างๆ หรือสิ่งของที่เสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา (Rieke-Zapp, & Royo, 2017, p. 247-251) การบันทึกข้อมูลทางดิจิทัลทำให้สามารถนำเสนอและเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้กับคนรุ่นใหม่และผู้สนใจทั่วโลกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

การอนุรักษ์ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงแต่ช่วยให้การอนุรักษ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่อาจไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ตัวอย่างเช่นการใช้เทคโนโลยีในการสร้างภาพจำลองของสิ่งของทางวัฒนธรรมที่หายไปจากโลกจริงสามารถทำให้เราศึกษาและเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมได้มากขึ้นในแง่มุมที่ไม่เคยสัมผัสได้ (Almeida, Wefers, & Murphy, 2017)

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Media Learning Theory)

การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลเป็นแนวคิดที่สำคัญในยุคปัจจุบัน ซึ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนา ทั้งในด้านการศึกษาและการเผยแพร่วัฒนธรรม แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากการใช้สื่อดิจิทัล เช่น อินเทอร์เน็ต วิดีโอออนไลน์ และแอปพลิเคชันต่างๆ ในการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน การใช้สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลทางวัฒนธรรมได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องจำกัดสถานที่หรือเวลา (Leu, , Forzani, , Rhoads, Maykel, Kennedy, & Timbrell , 2015, p. 37) การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลในบริบทของการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยจะช่วยให้คนรุ่นใหม่และประชาชนทั่วไปมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในรูปแบบที่มีความหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันมือถือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี ศิลปะ หรือการละเล่นพื้นบ้านได้ง่ายและสะดวก นอกจากนี้ยังสามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ห่างไกล เช่น การสร้างช่องทางการสอนออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงศิลปะไทยหรือการฟังเพลงพื้นบ้านผ่านอินเทอร์เน็ต (Siemens, 2005, p. 74)

อีกทั้งการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลยังช่วยให้การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปถึงผู้คนในวงกว้าง โดยไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มคนในประเทศ แต่สามารถเข้าถึงคนต่างชาติที่สนใจในวัฒนธรรมไทยได้เช่นกัน โดยเฉพาะในยุคที่สื่อดิจิทัลสามารถเชื่อมโยงผู้คนจากทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วและสะดวก (Jenkins, 2006, p. 35) ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย โดยสามารถใช้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

ทั้งทฤษฎีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลเป็นแนวคิดที่สำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงแต่จะช่วยรักษามรดกทางวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ การใช้สื่อดิจิทัลในการเผยแพร่วัฒนธรรมจึงเป็นวิธีการที่สำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. การอนุรักษ์ศิลปะไทยในยุคดิจิทัล

การอนุรักษ์ศิลปะไทยเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งศิลปะไทยดั้งเดิมมีลักษณะที่หลากหลายและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปะอันยาวนาน ทั้งในด้านภาพเขียน งานปั้น และสถาปัตยกรรม สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ของความงดงามทางศิลปะ แต่ยังเป็นตัวแทนของวิถีชีวิตและความเชื่อของคนไทยในแต่ละยุคสมัย ด้วยความท้าทายจากปัจจัยต่างๆ เช่น การเสื่อมสภาพจากเวลาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม การใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์ศิลปะไทยจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญในยุคดิจิทัลที่สามารถช่วยให้ศิลปะไทยยังคงอยู่ได้อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน

3.1 การอนุรักษ์ศิลปะไทยดั้งเดิม

ศิลปะไทยดั้งเดิมประกอบด้วยหลายแขนงไม่ว่าจะเป็นภาพเขียน งานปั้น สถาปัตยกรรม และการประดิษฐ์ต่างๆ ซึ่งล้วนมีความสำคัญในการสะท้อนถึงวิถีชีวิตและความเชื่อของคนไทยในยุคต่างๆ ตัวอย่างเช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ใช้ในการบอกเล่าเรื่องราวทางศาสนาและประวัติศาสตร์ หรือรูปปั้นของพระพุทธรูปที่มีคุณค่าไม่เพียงแต่ทางศิลปะ แต่ยังมีคุณค่าทางศาสนาและจิตวิญญาณการรักษาศิลปะไทยในรูปแบบดั้งเดิมมักจะใช้วิธีการอนุรักษ์ที่เน้นการรักษาสภาพเดิมของงานศิลปะ เช่น การดูแลรักษาภาพเขียนโบราณหรือการซ่อมแซมรูปปั้นที่ได้รับความเสียหายจากเวลาและสภาพแวดล้อม การอนุรักษ์ในลักษณะนี้มักจะเน้นการใช้วัสดุและเทคนิคดั้งเดิม เพื่อไม่ให้เกิดการซ่อมแซมทำให้สิ่งของนั้นสูญเสียคุณค่าทางศิลปะไป (Chai-Arayalert, Suttapong, & Kong-Rithi, 2021) ในกรณีของสถาปัตยกรรม เช่น วัดวาอารามและพระราชวัง การอนุรักษ์มักจะต้องคำนึงถึงการรักษาสภาพเดิมให้มากที่สุดโดยเฉพาะในด้านรายละเอียดต่างๆ เช่น การใช้สีหรือการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปะไทยโบราณ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการปกป้องจากภัยธรรมชาติและการเสื่อมสภาพที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน (Sae-Wang, 2017, p.142)

3.2 การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการรักษาศิลปะดั้งเดิม

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทุกด้านของชีวิต การใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์ศิลปะไทยได้กลายเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพและมีบทบาทสำคัญ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การสแกน 3 มิติ (3D scanning), การจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล และการสร้างแบบจำลองเสมือนจริง (Virtual modeling) สามารถช่วยรักษาศิลปะไทยได้โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อของจริง การสแกนสามมิติ (3D) เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีที่ได้รับความนิยมในการอนุรักษ์งานศิลปะ โดยเฉพาะงานศิลปะที่มีลักษณะซับซ้อนหรือมีรายละเอียดสูง เช่น รูปปั้นหรือโบราณวัตถุ การใช้เครื่องมือสแกนสามมิติ จะทำให้สามารถสร้างแบบจำลองดิจิทัลของงานศิลปะที่สามารถเก็บรักษาไว้ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ซึ่งทำให้สามารถใช้ในการศึกษา หรือการเผยแพร่โดยไม่ต้องสัมผัสหรือเคลื่อนย้ายของจริง (Milosz & esik., 2023) นอกจากนี้ การจัดเก็บข้อมูลดิจิทัลของงานศิลปะยังช่วยให้สามารถเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะไทยไว้ในฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก แม้ว่างานศิลปะบางชิ้นจะสูญหายไปจากเวลาหรือถูกทำลาย แต่ข้อมูลดิจิทัลที่ได้จากการสแกนและจัดเก็บนั้นสามารถช่วยฟื้นฟูหรือจำลองศิลปะไทยในรูปแบบต่างๆ ได้ (พระเทพวชิรวิมล (สายัญ ปญญาวิโร), 2024, p. 595)

3.3 ตัวอย่างโครงการอนุรักษ์ศิลปะไทยโดยใช้การใช้เทคโนโลยีรูปแบบดิจิทัล

มีหลายโครงการที่ใช้เทคโนโลยีในการฟื้นฟูและเผยแพร่ศิลปะไทยในยุคดิจิทัล ตัวอย่างเช่นโครงการ "Digital Preservation of Thai Heritage" ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและสถาบันการศึกษาหลายแห่งในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อบันทึกและอนุรักษ์มรดกทางศิลปะไทย เช่น การสแกนสามมิติ ของโบราณวัตถุ หรือการสร้างโมเดลดิจิทัลของโบราณสถานและวัดสำคัญต่างๆ ซึ่งทำให้สามารถเผยแพร่และศึกษามรดกทางศิลปะเหล่านี้ได้ทั่วโลก โครงการ "Thai Art Digital Archive" เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างฐานข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับศิลปะไทย โดยรวบรวมข้อมูลและภาพถ่ายของงานศิลปะไทยต่างๆ เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง งานปั้น และสถาปัตยกรรมที่สำคัญ โดยฐานข้อมูลนี้สามารถให้ผู้สนใจจากทั่ว

โลกได้ศึกษาศิลปะไทยในรูปแบบที่สะดวกและทันสมัย (Chai-Arayalert, Suttapong, & Kong-Rithi, 2021) การใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์ศิลปะไทยในยุคดิจิทัลทำให้การรักษามรดกทางศิลปะของไทยไม่เพียงแต่เป็นการบันทึกไว้ในรูปแบบดั้งเดิม แต่ยังเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่และเรียนรู้ผ่านช่องทางดิจิทัลที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ศิลปะไทยสามารถเข้าถึงผู้คนทั่วโลกได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ

การอนุรักษ์ศิลปะไทยในยุคดิจิทัลเป็นแนวทางที่สำคัญในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่และเติบโตในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การสแกนสามมิติ การจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล และการสร้างโมเดลดิจิทัล เป็นวิธีการที่ช่วยอนุรักษ์ศิลปะไทยในทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเผยแพร่ศิลปะไทยให้เข้าถึงผู้คนทั่วโลกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ผ่านช่องทางดิจิทัลต่างๆ ทำให้มรดกทางศิลปะของไทยไม่เพียงแต่ได้รับการรักษาไว้ แต่ยังสามารถถูกเรียนรู้และเข้าใจในมิติต่างๆ ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4.การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอนุรักษ์และส่งเสริมดนตรีไทย

ดนตรีไทยเป็นส่วนสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ มีลักษณะเฉพาะตัวที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และความเชื่อของคนไทยผ่านการเล่นเครื่องดนตรีและการขับร้อง โดยดนตรีไทยดั้งเดิมนั้นประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่มีเอกลักษณ์และเทคนิคการเล่นที่ซับซ้อนไม่ว่าจะเป็นระนาด ขิม หรือการขับร้องไทยที่มีลักษณะเฉพาะตัว ความสำคัญของดนตรีไทยไม่เพียงแต่เป็นความบันเทิง แต่ยังมีความเชื่อมโยงกับพิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีต่างๆของคนไทย ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญ การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการอนุรักษ์และเผยแพร่ดนตรีไทยกลายเป็นทางเลือกที่สำคัญ เพื่อให้ดนตรีไทยยังคงได้รับการรักษาและเผยแพร่ไปสู่คนรุ่นใหม่และผู้คนทั่วโลก แม้ว่าจะมีความท้าทายหลายประการที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล แต่ก็ยังมีโอกาสที่ช่วยให้นักดนตรีไทยสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

ดนตรีไทยดั้งเดิมประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่มีความพิเศษและเฉพาะตัว ซึ่งมีลักษณะการเล่นและเสียงที่ไม่เหมือนกับดนตรีตะวันตกหรือดนตรีจากประเทศอื่นๆ โดยเครื่องดนตรีไทยที่สำคัญได้แก่ระนาดที่มีทั้งระนาดเอกและระนาดทุ้ม ขิม ซอ พิณ และ ฆ้อง ที่ถูกใช้ในการแสดงศิลปะการดนตรีในงานพิธีต่างๆ เช่น งานพระราชพิธี งานรื่นเริง หรือแม้กระทั่งในละครดนตรีไทย (สันติ อุดมศรี, 2560) เครื่องดนตรีเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญของดนตรีไทยและมีบทบาทในการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย การเรียนรู้และการอนุรักษ์การเล่นเครื่องดนตรีไทยดั้งเดิมจึงเป็นการรักษาองค์ความรู้และวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตที่ยังคงมีคุณค่าทางศิลปะและประวัติศาสตร์

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล การเผยแพร่ดนตรีไทยผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ยูทูบ (YouTube) สปอติไฟ (Spotify) และ ซาวคลาวด์ (SoundCloud) ได้กลายเป็นช่องทางสำคัญในการกระจายเสียงดนตรีไทยไปยังผู้คนในวงกว้างการบันทึกและถ่ายทอดดนตรีไทยผ่านช่องทางดิจิทัลนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้คนสามารถเข้าถึงดนตรีไทยได้ง่ายขึ้น แต่ยังช่วยให้คนรุ่นใหม่ที่มีโอกาสสัมผัสกับดนตรีไทยดั้งเดิมในรูปแบบจริงๆ สามารถเรียนรู้และสัมผัสความงดงามของดนตรีไทยผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ (เทพรัตน์ พิมลเสถียร, 2560, น. 105)

ในทางปฏิบัติการใช้ยูทูบเป็นช่องทางในการเผยแพร่ดนตรีไทยช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงการแสดงดนตรีไทยได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเล่นระนาด ชิม หรือการขับร้องไทยผ่านการถ่ายทอดสดหรือการบันทึกการแสดง นอกจากนี้ยังมีการสร้างเพลย์ลิสต์(Playlist) ที่รวบรวมดนตรีไทยในประเภทต่างๆ ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงงานศิลปะต่างๆ ได้อย่างสะดวกในกรณีของสปอติฟาย(Spotify)นอกจากจะเป็นแพลตฟอร์มที่ให้บริการเพลงทั่วโลกแล้ว ยังสามารถสร้างเพลย์ลิสต์ที่มีทั้งเพลงไทยดั้งเดิมและเพลงใหม่ที่นำดนตรีไทยมาผสมผสานกับแนวดนตรีสมัยใหม่ ทำให้นดนตรีไทยสามารถเผยแพร่ไปทั่วโลกได้โดยไม่จำกัดพรมแดน (Wichaya Peechapat, 2022)

ปัญหาของการคัดลอกผลงานและการสูญเสียคุณค่าทางดนตรีดั้งเดิมแม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยในการเผยแพร่และอนุรักษ์ดนตรีไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังมีความท้าทายที่ต้องพิจารณาโดยเฉพาะในเรื่องของการคัดลอกผลงานและการสูญเสียคุณค่าของดนตรีดั้งเดิมในกระบวนการเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลหนึ่งในปัญหาที่สำคัญคือการคัดลอกผลงาน ซึ่งเกิดจากการที่เพลงหรือการแสดงดนตรีไทยที่เผยแพร่ทางออนไลน์อาจถูกคัดลอกหรือทำให้ผิดกฎหมาย การกระทำนี้สามารถทำให้เจ้าของผลงานสูญเสียรายได้จากการเผยแพร่เพลงหรือการแสดงดนตรีของตน (เทพรัตน์ พิมลเสถียร, 2560, น. 112) ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้อาจต้องพิจารณาเรื่องของการคุ้มครองลิขสิทธิ์และการตรวจสอบการละเมิดสิทธิในระบบดิจิทัล

นอกจากนี้ยังมีความท้าทายในการสูญเสียคุณค่าทางดนตรีดั้งเดิม เมื่อดนตรีไทยถูกนำเสนอในรูปแบบดิจิทัลผ่านสื่อที่ไม่สามารถถ่ายทอดคุณลักษณะทางศิลปะและความหมายที่แท้จริงของการแสดงดนตรีได้ ตัวอย่างเช่นในการแสดงสดดนตรีไทยที่มีความซับซ้อนและวิธีการเล่นเครื่องดนตรีที่ละเอียดอ่อน การฟังเพลงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอาจไม่ได้ให้ความรู้สึกที่เต็มเปี่ยมแบบที่การแสดงจริงสามารถสร้างได้

การอนุรักษ์และส่งเสริมดนตรีไทยในยุคดิจิทัลมีความสำคัญในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเผยแพร่ความงามของดนตรีไทยไปยังคนรุ่นใหม่และทั่วโลก การใช้สื่อดิจิทัลในการบันทึก ถ่ายทอด และเผยแพร่ดนตรีไทยผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ เป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจดนตรีไทยในบริบทที่ทันสมัย แต่ก็ต้องคำนึงถึงความท้าทายที่เกิดขึ้นในเรื่องของการคัดลอกผลงานและการสูญเสียคุณค่าทางดนตรีดั้งเดิม การสร้างสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการรักษาคุณค่าทางศิลปะดั้งเดิม จะช่วยให้การอนุรักษ์และส่งเสริมดนตรีไทยในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างยั่งยืน

การอนุรักษ์และส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านไทย การเล่นพื้นบ้านไทยมีความสำคัญทั้งในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและการส่งต่อประเพณีท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น ถึงแม้ว่าหลายๆการละเล่นอาจจะลดบทบาทลงตามกาลเวลา แต่ก็ยังคงมีคุณค่าในการสะท้อนถึงวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต การอนุรักษ์และส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านไทยจึงเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกด้านของชีวิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านไทยกลายเป็นทางเลือกที่สำคัญในการเข้าถึงและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการละเล่นเหล่านี้ไปยังผู้คนที่อยู่ห่างไกล หรือคนรุ่นใหม่ที่จะไม่คุ้นเคยกับการละเล่นดั้งเดิม เช่นการเล่นหมากเก็บ เซปักตะกร้อ หรือการละเล่นในเทศกาลต่างๆ การใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์และส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านจึงเป็นอีกทางเลือกที่สำคัญในการให้ความรู้และสนับสนุนให้การละเล่นเหล่านี้ยังคงอยู่และเติบโตในยุคสมัยใหม่

การละเล่นพื้นบ้านไทยไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยที่สะท้อนถึงภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต ตัวอย่างการละเล่นพื้นบ้านที่มีความสำคัญ ได้แก่ หมากเก็บ เซปักตะกร้อ และการละเล่นในเทศกาลต่างๆ การละเล่นที่ใช้ลูกข่างหรือลูกไม้ โดยมีวิธีการเล่นที่เน้นทักษะการจับ การเก็บ และการขว้างลูกข่างให้ได้ตามกติกา การเล่นหมากเก็บไม่เพียงแต่เสริมสร้างทักษะทางกายภาพ แต่ยังช่วยฝึกสมาธิและความอดทนให้แก่ผู้เล่น (กนกวรรณ ทองคำสิงห์, อนุกุล พลศิริ, เหมือนแพร รัตนศิริ, 2561, น.1320)

เซปักตะกร้อเป็นการละเล่นที่มีความนิยมในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเป็นกีฬาในรูปแบบของการใช้เท้าทำการตีกลมลูกตะกร้อผ่านตาข่าย เซปักตะกร้อได้รับความนิยมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ โดยในประเทศไทยถือเป็นกีฬาที่มีความสำคัญในด้านการเชื่อมโยงคนรุ่นใหม่กับวัฒนธรรมท้องถิ่น (กฤษณา พุ่มพิน และ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, 2023, น. 523) การละเล่นพื้นบ้านไทยยังสะท้อนถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลสงกรานต์ที่มักมีการละเล่นต่างๆ เช่น การเล่นน้ำ การเล่นเกมการละเล่นการขี้ม้าหรือการเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และการร่วมกิจกรรมในชุมชน

การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการละเล่นพื้นบ้านผ่านสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเผยแพร่การละเล่นพื้นบ้านได้กลายเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงและส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ไปยังกลุ่มคนที่หลากหลาย รวมทั้งคนรุ่นใหม่ที่อาจจะไม่ได้มีโอกาสสัมผัสการละเล่นพื้นบ้านในรูปแบบดั้งเดิม การใช้แอปพลิเคชัน เพื่อสอนการเล่นพื้นบ้านถือเป็นการเข้าถึงการเรียนรู้ที่สะดวกและง่ายดาย ตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชันที่สามารถแนะนำวิธีการเล่นหมากเก็บ หรือแอปพลิเคชันที่นำเสนอทักษะในการเล่นเซปักตะกร้อผ่านการสาธิตวิธีการเล่นที่เข้าใจง่ายอีกหนึ่งตัวอย่างที่สำคัญคือ การใช้วิดีโอสอนการเล่น ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ยูทูบ (YouTube) หรือแพลตฟอร์มการสตรีมมิ่งต่างๆ ที่ให้ผู้ใช้สามารถดูวิธีการเล่นได้แบบขั้นต่อขั้น (Step-by-step) ในลักษณะที่เข้าถึงได้ง่าย วิดีโอเหล่านี้สามารถเผยแพร่ไปยังกลุ่มผู้ชมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้การละเล่นพื้นบ้านไทยได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (อารีวรรณ หัสติน, 2562, น. 6-8)

เกมออนไลน์ที่จำลองการละเล่นพื้นบ้านเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเกมที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อสะท้อนถึงการละเล่นพื้นบ้าน เช่น เกมที่ใช้ลูกข่าง หรือเกมที่ให้ผู้เล่นจำลองการเล่นเซปักตะกร้อผ่านสื่อดิจิทัล ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ทั้งบนคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟน ทำให้การละเล่นพื้นบ้านได้รับการเผยแพร่ไปในวงกว้างและสร้างความสนุกสนานในหมู่คนรุ่นใหม่

การฟื้นฟูการละเล่นพื้นบ้านผ่านเทคโนโลยีถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการเชื่อมโยงคนรุ่นใหม่กับกิจกรรมที่อาจจะเริ่มหายไปจากสังคมไทย การจัดกิจกรรมออนไลน์เป็นวิธีที่สามารถนำการละเล่นพื้นบ้านมาสู่สาธารณะได้อย่างสะดวก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กิจกรรมออนไลน์ เช่น การแข่งขันหมากเก็บออนไลน์ เซปักตะกร้อออนไลน์ หรือการถ่ายทอดสดการละเล่นในเทศกาลต่างๆ ทำให้ผู้คนจากทั่วโลกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ได้จากที่บ้าน

การจัดกิจกรรมออนไลน์ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านเท่านั้น แต่ยังช่วยให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จักและเข้าใจถึงความสำคัญของการละเล่นเหล่านี้ในบริบทของสังคมไทย รวมทั้งสามารถร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีได้อย่างมีส่วนร่วม

5. ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่มีบทบาทสำคัญในทุกมิติของชีวิตประจำวัน การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยจึงกลายเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสื่อสังคมโลกสามารถส่งผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยเฉพาะเมื่อพูดถึงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะ ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน และประเพณีต่างๆ ในประเทศไทย แม้ว่าจะมีความพยายามในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอนุรักษ์และเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรม แต่ยังคงมีความท้าทายหลายประการที่ต้องเผชิญในกระบวนการนี้

หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลคือ การสูญหายของรูปแบบดั้งเดิมซึ่งเกิดจากการที่คนรุ่นใหม่หันไปให้ความสนใจกับวัฒนธรรมดิจิทัลและสื่อสากลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น เทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถทำให้ผู้คนเข้าถึงเนื้อหาจากทั่วโลกได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ทำให้การละเลยหรือการสูญเสียความสนใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้การเล่นเครื่องดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย หรือการฝึกทักษะการละเล่นพื้นบ้านไทย เป็นปัญหาที่น่ากังวล (ณัฐนนท์ จิริจินนิมิต และ ศาสตรา เหล่าอรระ, 2564, น. 251-255)

การที่คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะหลงใหลในวัฒนธรรมจากต่างประเทศและเนื้อหาดิจิทัลจากสื่อสากล ทำให้การอนุรักษ์และการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยที่มีอยู่ในรูปแบบดั้งเดิม เช่น การบันทึกการแสดงศิลปะไทย หรือการจัดงานประเพณีที่มีความสำคัญกลายเป็นเรื่องที่ยากขึ้น และอาจนำไปสู่การสูญหายของรูปแบบดั้งเดิมที่มีคุณค่าในระยะยาว

ปัญหาที่ท้าทายที่สำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลคือ ปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยี โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือในชนบท การที่เทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลยังไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ ทำให้บางกลุ่มประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลและสื่อดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยได้อย่างเต็มที่ ตัวอย่างเช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม เช่น การจัดแสดงศิลปะการดนตรีไทย หรือการเรียนรู้การละเล่นพื้นบ้านผ่านแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ อาจไม่สามารถเข้าถึงผู้คนในพื้นที่ชนบทหรือผู้สูงอายุที่ยังไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ห่างไกลที่การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่เสถียร หรืออุปกรณ์ดิจิทัลยังมีราคาสูงเกินกว่าที่บางครอบครัวจะสามารถซื้อได้ (อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์, 2566, น. 270) การเข้าถึงเทคโนโลยีจึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมในกระบวนการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะในการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาหรือเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมให้แก่คนทุกกลุ่มในสังคม

การคุกคามจากการนำเสนอเนื้อหาผิดๆ หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยผ่านสื่อดิจิทัลก็เป็นหนึ่งในปัญหาที่สำคัญในยุคดิจิทัลในปัจจุบัน ข้อมูลที่ผิดหรือบิดเบือนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ถูกเผยแพร่ทางออนไลน์อาจทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจผิดเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ การที่ไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการกระจายข้อมูลที่ผิดพลาดในวงกว้าง ตัวอย่างเช่นการที่มีผู้เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับประเพณีไทยหรือความหมายของการละเล่นพื้นบ้านไทยในรูปแบบที่ผิดพลาด หรือการนำเสนอข้อมูลที่ขาดการวิจัยและการศึกษาที่ลึกซึ้ง เกี่ยวกับศิลปะการดนตรีไทยหรือประเพณีพื้นบ้านอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดและลดคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิม (ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส, 2562, น. 241)ความผิดพลาดในการนำเสนอข้อมูลอาจส่งผลให้ผู้คนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง ส่งผลให้การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าอาจลดลงในระดับสังคม

สรุป

การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลนั้นมีโอกาสมากมายที่สามารถสร้างความยั่งยืนในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้ก้าวไกลไปทั่วโลก ผ่านการเผยแพร่ข้ามพรมแดน การสร้างสรรค์เนื้อหาวัฒนธรรมใหม่ๆ และการสร้างชุมชนออนไลน์ที่เชื่อมโยงผู้สนใจในวัฒนธรรมไทยทั่วโลก นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสในการสร้างความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยให้แก่คนรุ่นใหม่และผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทยในทุกมุมโลก ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข้อมูลและสื่อดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย แต่การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลมีความท้าทายหลายประการที่ต้องเผชิญ ตั้งแต่การสูญหายของรูปแบบดั้งเดิมที่ได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรมดิจิทัล การเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ และปัญหาการคุกคามจากข้อมูลผิดๆ ที่อาจเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลนั้นต้องการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือชุมชนในท้องถิ่น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ดังนั้นแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ทองคำสิง ,อนุกุล พลศิริ และ เหมือนแพร รัตนศิริ. (2561). การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยภาคเหนือ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(1), 1320–1336.
- กฤษฎา พุ่มพิน และ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์. (2023). ตะกร้อ: จากการละเล่นพื้นบ้านสู่กีฬาสากล. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(2), 523–536.

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.88>

- ณัฐนันท์ จิรจิณนิต และ ศาสตรา เหล่าอรระ. (2564). การพัฒนาล้างข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม จังหวัดลำพูนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 11(3), 251–265.
- ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส. (2562). การส่งเสริมความพร้อมการดำเนินงานของศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 11(1), 241–255.
- เทพรัตน์พิมลเสถียร. (2560). แนวทางการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้เศรษฐกิจดิจิทัล: กรณีศึกษารัฐกิจเพลงในประเทศไทย. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 9(พิเศษ), 105–117.
- พระเทพวชิรวิมล (ส้ายัญ ปญญาวิโร). (2024). การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในยุคดิจิทัล: โอกาสและความท้าทาย. *วารสารวิชาการรัตนบุคย์*, 6(3), 595–607. สืบค้นจาก <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/rtnb/article/view/5692>
- พิสุทธิลักษณ์ บุญโต. (2025). การพัฒนาการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมดิจิทัล: บทเรียนและแนวทางจากพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดเชียงใหม่. *Journal of Arts and Thai Studies*, 47(1), 1–21. <https://doi.org/10.69598/artssu.2025.4065>
- วิชิตโสเมรักษ์. (2020). การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรม: มูลค่าทรัพย์สินและมรดกทางวัฒนธรรมในประเทศไทย กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 21(39), 96–109. สืบค้นจาก https://so02.tci-thaijo.org/index.php/cultural_approach/article/view/240448
- สันติ อุดมศรี. (2560). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการศึกษาองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ครุสุมบ ทองเทศ. มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นจาก https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/2044/1/2562_008.pdf
- อลงกต แผนสนธิ , ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญารงค์. (2566). ความสัมพันธ์ของปัจจัยในการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(1), 270–279.
- อารีวรรณ หัสติน. (2562). การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของการละเล่นพื้นบ้านไทยพวนในพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Chai-Arayalert, S., Suttapong, K., & Kong-Rithi, W. (2021). Systematic approach to preservation of cultural handicrafts: Case study on fabrics hand-woven in Thailand. *Cogent Business & Management*, 8(1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.1872889>
- Chirakitnimit, N., & Laoakka, S. (2020). Current conditions and problems of digital cultural heritage archive in Thailand. *Community and Social Development Journal*, 21(3), 144–154. <https://doi.org/10.14456/rcmrj.2020.240385>

- Jenkins, H. (2006). *Convergence culture: Where old and new media collide*. New York University Press.
- Leu, D. J., Forzani, E., Rhoads, C., Maykel, C., Kennedy, C., & Timbrell, N. (2015). The new literacies of online research and comprehension: Rethinking the reading achievement gap. *Reading Research Quarterly*, 50(1), 37–59. <https://psycnet.apa.org/record/2015-03493-005>
- Milosz, M., & Kęsik, J. (2023). Special issue on 3D information technologies in cultural heritage preservation and popularisation—Motivations, works overview, and the future. In *3D Information Technologies in Cultural Heritage Preservation and Popularisation* (pp. 1–4). Basel: MDPI. https://mdpi-res.com/bookfiles/book/6702/3D_Information_Technologies_in_Cultural_Heritage_Preservation_and_Popularisation.pdf
- Moitinho de Almeida, V., Wefers, S., & Murphy, O. (2017). An interdisciplinary discussion of the terminologies used in cultural heritage research. In A. Bentkowska-Kafel & L. MacDonald (Eds.), *Collection development, cultural heritage, and digital humanities* (pp. 3–18). ARC Humanity Press. <https://library.oapen.org/bitstream/id/741cdc96-14f1-475a-8339-b71328800c6b/9781942401353.pdf>
- Rieke-Zapp, D., & Royo, S. (2017). Structured light 3D scanning. In A. Bentkowska-Kafel & L. MacDonald (Eds.), *Collection development, cultural heritage, and digital humanities* (pp. 247–251). ARC Humanity Press. <https://library.oapen.org/bitstream/id/741cdc96-14f1-475a-8339-b71328800c6b/9781942401353.pdf>
- Peechapat, W. (2022). *Analysis of music industries and economics in Thailand* (Doctoral dissertation, Thammasat University). <https://doi.org/10.14457/TU.the.2022.1137>
- Sae-Wang, R. (2017). Cultural heritage management in Thailand: Common barriers and the possible way to survive. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 17(2), 134–159. <https://doi.org/10.14456/sujsha.2017.6>
- Siemens, G. (2005). Connectivism: A learning theory for the digital age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2. http://www.itdl.org/Journal/Jan_05/article01.htm
- Sirikanchana, P. (2018). Preserving cultural identity in an interconnected world: The case of Thailand. *JIABU / Special Edition on Vesak Celebrations Conference*, 479–485.

อิทธิพลของแนวคิดและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

The Influence of Communist Ideology and Ideas on Modern Chinese Art and Literature

น.ส.สุภาวดี ศิริปัญญา¹

Miss.Supawadee Siripunya

บทคัดย่อ

อิทธิพลของแนวคิดและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ โดยเฉพาะในช่วงหลังการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี 1949 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมได้สะท้อนให้เห็นในรูปแบบศิลปะและวรรณกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นตามหลักการของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งเน้นการสร้างสรรค์งานที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองและสังคมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมให้มีความเท่าเทียมและเสมอภาค การใช้ศิลปะและวรรณกรรมเพื่อการศึกษาและเสริมสร้างอุดมการณ์ได้กลายเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างความคิดและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อรัฐบาลคอมมิวนิสต์ ในด้านวรรณกรรม การเขียนถูกมุ่งเน้นไปที่การสะท้อนประสบการณ์ชีวิตของชนชั้นแรงงานและการเล่าขานถึงความยากจน การปฏิบัติ และการต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม งานเขียนในยุคนี้มักจะมีการนำเสนอเรื่องราวที่บ่งบอกถึงความยุติธรรมทางสังคมและการท้าทายอำนาจเก่าผ่านทางตัวละครที่เป็นสัญลักษณ์ของคนทำงาน และเกษตรกร ในส่วนของศิลปะจีนในยุคคอมมิวนิสต์มีการนำศิลปะภาพถ่าย ภาพจิตรกรรม และการแสดงออกทางศิลปะอื่นๆ มาใช้ในการเผยแพร่แนวคิดทางการเมืองและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ศิลปะเหล่านี้เน้นการนำเสนอภาพของวีรบุรุษในการต่อสู้กับศัตรู และการเชิดชูคุณค่าของการทำงานร่วมกันเพื่อความก้าวหน้าของสังคม อิทธิพลของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองในจีนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมอุดมการณ์และความเชื่อของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางวัฒนธรรมและศิลปะในจีนจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่ปัจจุบันมีความผ่อนคลายมากขึ้น วรรณกรรมและศิลปะมีเสรีภาพมากขึ้นแม้จะมีขอบเขตจำกัดจากรัฐก็ตาม

คำสำคัญ: อิทธิพล, แนวคิดและอุดมการณ์, คอมมิวนิสต์, ศิลปะและวรรณกรรม, จีน

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Abstract

The influence of communist ideology and concepts has profoundly impacted modern Chinese art and literature, particularly after the Communist Party of China's revolution in 1949. The political and social transformations of this period were reflected in the artistic and literary styles that adhered to the principles of communism. These principles emphasized the creation of works aligned with the political and social ideologies aimed at transforming society toward equality and fairness. Art and literature became primary tools for education and reinforcing loyalty to the communist government. In literature, the focus shifted to depicting the lives of the working class, highlighting themes of poverty, revolution, and the struggle for social change. Works from this era often portrayed narratives that conveyed social justice and challenged traditional power structures through characters symbolizing workers and farmers. In the realm of art, communist-era Chinese works, including photography, paintings, and other forms of artistic expression, were employed to disseminate political ideas and communist ideology. These art forms emphasized heroic depictions of individuals fighting against enemies and celebrated collective effort for societal progress. The influence of communist ideology on modern Chinese art and literature not only reflects the political and social changes in China but also serves as a crucial tool for promoting the beliefs and ideals of the Communist Party. This influence has significantly shaped the development of Chinese culture and art to the present day. While there is now greater relaxation and freedom in literature and art, they continue to operate within the boundaries set by the state.

Keywords: Influence, Ideology and Ideas, Communist, Art and Literature, Chinese

1.บทนำ

การปฏิวัติในจีนที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี 1949 ภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตง (Mao Zedong) ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบลึกซึ้งต่อโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมของประเทศจีน โดยเฉพาะในด้านศิลปะและวรรณกรรม การปฏิวัตินี้ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการสร้างสรรคศิลปะและวรรณกรรมจีนจากเดิมที่มีการแสดงออกทางความคิดที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับมรดกวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ไปสู่การควบคุมและแนะนำให้สร้างงานศิลปะและวรรณกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ของพรรค (Xu & Reed, 2023, p.229) ในการปฏิวัติครั้งนี้ศิลปะและวรรณกรรมถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดของพรรค

คอมมิวนิสต์และกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมใหม่ที่ปราศจากชนชั้น (Jiang, 2007) ซึ่งถือเป็นความพยายามในการสร้างภาพลักษณ์ของประชาชนที่มีความรักชาติและเชื่อมั่นในความยุติธรรมทางสังคมตามอุดมการณ์ของพรรค

ศิลปะและวรรณกรรมจึงไม่ได้ถูกมองเพียงแค่การสร้างสรรค์ในรูปแบบศิลปะเท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดค่านิยมของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยมีบทบาทในฐานะเป็นเครื่องมือในการสะท้อนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมหลังการปฏิวัติ (Zhang, 2024) การควบคุมการสร้างสรรคศิลปะและวรรณกรรมในยุคนี้ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการสร้างสรรค์งานที่สะท้อนถึงอุดมการณ์คอมมิวนิสต์เท่านั้น แต่ยังต้องการควบคุมการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้คนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามที่พรรคคอมมิวนิสต์ต้องการให้ปรากฏในสังคมจีน (Qi, 2024, p. 518)

ในด้านศิลปะและวรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติ แม้ว่าแนวคิดคอมมิวนิสต์จะได้มีอิทธิพลสำคัญในการกำหนดทิศทางการสร้างสรรค์ แต่สิ่งที่น่าสนใจคือการผสมผสานระหว่างศิลปะและวรรณกรรมดั้งเดิมของจีนกับอิทธิพลใหม่ที่มาจากคอมมิวนิสต์ ซึ่งช่วยสร้างรูปแบบการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่ไม่เพียงแต่เป็นการปฏิวัติด้านการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นการปรับเปลี่ยนในแง่ของการแสดงออกทางศิลปะและวรรณกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกถึงอุดมการณ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรค (Zhou, 2020)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการสำรวจและศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศิลปะและวรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติในเชิงลึก โดยเฉพาะในแง่ของการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนกับอิทธิพลจากแนวคิดคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ยังจะพิจารณาถึงบทบาทของศิลปะและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสะท้อนสังคมและอุดมการณ์ทางการเมืองในยุคหลังการปฏิวัติ (Dong, 2023, p. 851) การศึกษานี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแวดวงศิลปะและวรรณกรรมในจีนหลังจากการปฏิวัติ และการปรับตัวของศิลปินและนักเขียนในยุคที่มีการควบคุมและข้อจำกัดในการแสดงออก การศึกษาในประเด็นนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เราเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมจีนในด้านศิลปะและวรรณกรรมเท่านั้น แต่ยังช่วยเปิดมุมมองในด้านการศึกษาและการวิจารณ์เกี่ยวกับบทบาทของศิลปะในสังคมที่มีการปฏิวัติทางการเมืองครั้งใหญ่ และวิธีที่ศิลปินและนักเขียนจีนได้พยายามปรับตัวตามบริบททางสังคมและการเมืองใหม่ (Liu, 2022) ดังนั้น การศึกษารุ่นนี้จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงผลกระทบจากการปฏิวัติที่มีต่อการสร้างสรรค์ศิลปะและวรรณกรรมในจีนในยุคสมัยหลังการปฏิวัติ

2.แนวคิดคอมมิวนิสต์และการปฏิวัติในจีน

อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนถูกกำหนดและเผยแพร่ผ่านการสอนของเหมา เจ๋อตง (Mao Zedong) และพรรคคอมมิวนิสต์จีนตั้งแต่เริ่มต้นการปฏิวัติในปี 1949 โดยมีหลักการที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงสังคมจีนไปสู่สังคมที่ปราศจากชนชั้น โดยการขจัดความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านการปฏิรูปที่ครอบคลุมในทุกภาคส่วน แนวคิดคอมมิวนิสต์ของพรรคจีนเน้นการสร้างสังคมที่มีการควบคุมโดยรัฐบาลกลางซึ่งมุ่งหวังที่จะสลายความเป็นชนชั้นในสังคมจีน และสร้างประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจในระดับฐานรากของสังคม ในทฤษฎีของคอมมิวนิสต์เหมาได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิวัติ

ทางสังคมโดยอาศัยการสนับสนุนจากชนชั้นกรรมกรและชาวนาเป็นกลุ่มหลักในการขับเคลื่อนการปฏิวัติ และผลักดันให้เกิดการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้ทรัพย์สินถูกกระจายให้มีความเท่าเทียม (Mao, 1965, p. 42) อุดมการณ์นี้สะท้อนถึงความต้องการที่จะล้มล้างระบบศักดินาและการปกครองที่ไม่ยุติธรรมจากอำนาจต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและเสมอภาคทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมหลังการปฏิวัติ การปฏิวัติในปี 1949 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในทุกด้านของสังคมจีนโดยเฉพาะในด้านการศึกษา สื่อสารมวลชน และศิลปะ ซึ่งถูกนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (Jiang, 2017) การปฏิรูปในด้านการศึกษาก่อขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาในระดับพื้นฐานและสามารถเข้าใจแนวคิดคอมมิวนิสต์ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นแรงงานและเกษตรกร ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของพรรคในการสร้างสังคมที่มีประชากรผู้มีการศึกษาทั่วถึง (Zhou, 2000, p. 105) การสื่อสารมวลชนก็ได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดจากพรรค เพื่อให้สามารถกระจายอุดมการณ์และนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นไปตามแนวคิดของพรรค นอกจากนี้ ภาพลักษณ์ของพรรคและผู้นำ เช่น เหมา เจ๋อตง ก็ได้รับการส่งเสริมให้ปรากฏอย่างเด่นชัดในสื่อ โดยมีการใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างความนิยมในผู้นำและผลักดันให้ประชาชนสนับสนุนแนวทางการปฏิวัติของพรรค การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้ยังรวมถึงการปรับเปลี่ยนในด้านศิลปะ โดยเฉพาะในช่วงต้นของการปฏิวัติที่ศิลปะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนและเผยแพร่แนวคิดของพรรค ภายหลังการปฏิวัติศิลปะได้ถูกกำหนดให้ต้องสอดคล้องกับแนวคิดคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในปี 1966 การควบคุมศิลปะเป็นไปในลักษณะที่ศิลปะต้องสะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและสะท้อนถึงอุดมการณ์ที่พรรคคอมมิวนิสต์ต้องการเผยแพร่ (Obukhova, Zuckerman & Zhang, 2014, p. 555)

การควบคุมศิลปะและวรรณกรรมในยุคคอมมิวนิสต์ ในช่วงหลังการปฏิวัติ ศิลปะและวรรณกรรมในจีนได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ในยุคนี้อิทธิพลถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมใหม่ที่สอดคล้องกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในยุคของการปฏิวัติวัฒนธรรม (Cultural Revolution) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปี 1966-1976 ภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตงซึ่งมีเป้าหมายหลักในการล้างผลาญวัฒนธรรมเก่าที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของพรรค ศิลปะในยุคนี้ถูกกำหนดให้ต้องสะท้อนถึง “ศิลปะเพื่อประชาชน (Art for the People)” ซึ่งหมายถึงการสร้างผลงานที่สะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและชาวนา การแสดงออกของศิลปินและนักเขียนถูกควบคุมให้มีเนื้อหาที่สนับสนุนอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะการสร้างผลงานที่นำเสนอภาพของความสำเร็จและความก้าวหน้าในสังคมคอมมิวนิสต์ (Qi, 2024) วรรณกรรมจีนในยุคนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การสร้างสรรคผลงานที่เชิดชูการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน และเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปสังคมและการสร้างความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม การควบคุมศิลปะและวรรณกรรมในยุคคอมมิวนิสต์มีผลกระทบต่อการสร้างสรรคงานศิลปะและวรรณกรรมในหลายมิติเช่นการจำกัดการแสดงออกทางศิลปะและการปฏิเสธการใช้เทคนิคและสไตล์ที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ (Zhou, 2017, p. 74) ศิลปะและวรรณกรรมถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองมากกว่าการเป็นการแสดงออกทางความคิดที่อิสระ

3. ศิลปะจีนหลังการปฏิวัติและอิทธิพลของคอมมิวนิสต์

ศิลปะจีนหลังการปฏิวัติในปี 1949 ซึ่งนำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้รับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและมีอิทธิพลจากอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ การปฏิวัติที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมในจีน นอกจากจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเมืองแล้ว ยังส่งผลต่อการพัฒนาศิลปะจีนในทุกมิติ ทั้งในด้านการผลิตผลงาน แก่นสาร(Theme)และรูปแบบศิลปะ รวมถึงการควบคุมและการเซ็นเซอร์ผลงานศิลปะที่ถูกนำมาใช้ในการเผยแพร่แนวคิดทางการเมืองของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในช่วงนั้น

ศิลปะในยุคสังคมนิยม ศิลปะจีนหลังจากการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ในปี 1949 เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการสะท้อนแนวคิดของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์และสังคมนิยมที่ได้รับการส่งเสริมโดยรัฐบาลจีน ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในงานศิลปะมีลักษณะเด่นในการเน้นถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำคอมมิวนิสต์ เช่น เหมา เจ๋อตง และการต่อสู้ของประชาชนเพื่อการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ (Jiang, 2007) ศิลปินในยุคนี้ต้องปรับตัวให้ผลงานของตนสอดคล้องกับอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งหมายความว่าผลงานศิลปะจะต้องเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการปฏิวัติและการสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาล หนึ่งในลักษณะที่เด่นชัดในศิลปะยุคสังคมนิยมคือการสร้างภาพลักษณ์ของชนชั้นแรงงานที่เข้มแข็งและเต็มไปด้วยความมุ่งมั่น เช่น ภาพวาดของแรงงานที่กำลังทำงานอย่างหนักเพื่อสร้างสังคมใหม่หรือการแสดงภาพผู้นำทางการเมืองที่เป็นแบบอย่างของการต่อสู้และการพัฒนา (Zhang, 2024) ผลงานเหล่านี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่แนวคิดที่รัฐบาลต้องการให้ประชาชนยอมรับ เช่นการปลูกฝังความเชื่อในพลังของชนชั้นแรงงาน และการสร้างความนับถือในผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ยังมีการเน้นย้ำถึงการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคและความยุติธรรมในสังคมที่อยู่ภายใต้แนวคิดสังคมนิยม

การควบคุมและการเซ็นเซอร์ศิลปะในจีนภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์เป็นเรื่องสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ภายใต้ระบบการปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ ศิลปะกลายเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองและไม่สามารถแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระได้ ศิลปะที่ไม่ได้สะท้อนแนวคิดของพรรคหรือที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับอุดมการณ์ของรัฐมักจะถูกเซ็นเซอร์หรือถูกขัดขวาง (Qi, 2024, p. 518-520) ตัวอย่างของการควบคุมศิลปะสามารถเห็นได้จากการถูกเซ็นเซอร์ของผลงานศิลปะที่แสดงถึงวิกฤตหรือปัญหาสังคม เช่นผลงานที่สะท้อนถึงความไม่พอใจหรือวิพากษ์วิจารณ์การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ หรือการสะท้อนถึงสภาพชีวิตของชนชั้นล่างในสังคมจีนที่ไม่ได้รับการปรับปรุงในยุคที่ศิลปะถูกกำหนดโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ศิลปินจะต้องยึดมั่นในหลักการของ “ศิลปะเพื่อประชาชน” ซึ่งหมายความว่า ผลงานศิลปะจะต้องสะท้อนถึงการต่อสู้และการพัฒนาในเชิงบวกตามที่พรรคต้องการ (Zhang, 2016, p. 92) การควบคุมในระดับสูงยังครอบคลุมการออกแบบและการผลิตภาพยนตร์ การแสดง และสื่อทุกประเภท ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบจากรัฐเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ขัดกับอุดมการณ์ของพรรค โดยเฉพาะในช่วงที่จีนมีการปฏิวัติวัฒนธรรม(1966-1976) ในยุคนี้อิทธิพลของศิลปะทุกประเภทได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดเพื่อให้สามารถส่งเสริมการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและการสนับสนุนผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์

ศิลปะในช่วงปฏิรูปหลังจากการสิ้นสุดของการปฏิวัติวัฒนธรรมในช่วงปลายยุค 1970s และการเริ่มต้นของการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมโดยเติ้ง เสี่ยวผิง ศิลปะจีนเริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น แม้ว่าการควบคุมจากรัฐจะยังคงมีอยู่ แต่ก็มีคามยืดหยุ่นมากขึ้นในแง่ของการแสดงออกทางศิลปะและการสร้างสรรค์ (Liu, 2022, p. 169) ศิลปินเริ่มสามารถสร้างผลงานที่สะท้อนถึงความคิดที่หลากหลายมากขึ้น และบางครั้งก็มีการนำเอาเทคนิคและแนวคิดจากศิลปะตะวันตกมาผสมผสานเพื่อสะท้อนถึงเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เห็นได้จากการเริ่มมีการพัฒนาศิลปะที่ไม่จำกัดแค่การต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและการแสดงความรักในผู้นำคอมมิวนิสต์ แต่มีการนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ เช่น ความเสมอภาคทางชนชั้นและการต่อสู้เพื่อมนุษยธรรมที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น (Zhou, 2016, p. 86) ศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงนี้เน้นการสะท้อนถึงปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคนทั่วไป เช่น ความยากจนในชนบท ความท้าทายในเมืองใหญ่ที่เติบโตเร็ว รวมถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ในช่วงปฏิรูปนี้ศิลปะได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจทางสังคม และการสะท้อนปัญหาภายในสังคมจีนเอง (Liu, 2022, p. 162) ตัวอย่างหนึ่งที่ได้ชัดคือการใช้ภาพถ่าย ภาพยนตร์ และสื่ออื่นๆ เพื่อสะท้อนถึงเปลี่ยนแปลงในสังคมจีน เช่น การเปลี่ยนแปลงในเมืองใหญ่ การเติบโตของอุตสาหกรรม และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปเศรษฐกิจที่นำไปสู่ความท้าทายในสังคมจีน ศิลปะจีนในยุคหลังการปฏิวัติได้รับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากการปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การเปลี่ยนแปลงในด้านสไตล์หรือเทคนิค แต่ยังครอบคลุมถึงธีมและแนวคิดที่สะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำคอมมิวนิสต์ และการควบคุมศิลปะผ่านการเซ็นเซอร์เพื่อให้ศิลปะสะท้อนแนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด แม้ว่าภายหลังการปฏิรูป ศิลปะในจีนจะมีความหลากหลายมากขึ้น แต่ศิลปะยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการปฏิวัติและการพัฒนาในจีน

4. วรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติและการผสมผสานกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์

หลังจากการปฏิวัติในปี 1949 และการขึ้นมาของพรรคคอมมิวนิสต์จีนภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง วรรณกรรมจีนได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของคอมมิวนิสต์อย่างลึกซึ้ง การเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครองและการพัฒนาทางสังคมมีผลกระทบต่อวิธีการเขียนและเนื้อหาของวรรณกรรมที่เกิดขึ้นในยุคนั้น วรรณกรรมกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่และสนับสนุนอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ รวมถึงการต่อต้านชนชั้นปกครอง การเชิดชูผู้นำคอมมิวนิสต์ และการส่งเสริมความคิดในทางสังคมนิยม

วรรณกรรมคอมมิวนิสต์การเปลี่ยนแปลงในวรรณกรรมจีนหลังจากการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ในปี 1949 นั้นสามารถสังเกตเห็นได้จากการที่งานเขียนส่วนใหญ่ถูกกำหนดให้สนับสนุนอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ การเขียนวรรณกรรมในช่วงนี้มักจะสะท้อนถึงการต่อสู้ระหว่างชนชั้นแรงงานและชนชั้นปกครอง และมักจะเชิดชูผู้นำคอมมิวนิสต์เป็นตัวอย่างของความมุ่งมั่นในการสร้างสังคมใหม่ (Xu, 2023, p. 235) วรรณกรรมในยุคนี้จึงมักจะสะท้อนถึงการต่อสู้ของประชาชนเพื่อเอาชนะอำนาจของชนชั้นสูงและเสริมสร้างความเชื่อในสังคมนิยม การสร้างสรรค์วรรณกรรมในยุคคอมมิวนิสต์ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน แต่ยัง

สนับสนุนการยกย่องผู้นำทางการเมือง เช่นเหมา เจ๋อตง และการเปลี่ยนแปลงที่พรรคคอมมิวนิสต์ได้ดำเนินการในการปรับปรุงสังคม วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงนี้มักจะมีลักษณะของ “ศิลปะเพื่อประชาชน” ซึ่งหมายถึงการสร้างผลงานที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความคิดของพรรค (Holm, 1991, p. 135)

การผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมกับอิทธิพลคอมมิวนิสต์ แม้ว่าอุดมการณ์คอมมิวนิสต์จะมีอิทธิพลต่อการเขียนวรรณกรรมจีนในช่วงหลังการปฏิวัติอย่างชัดเจน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมี การรักษาและผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน เช่น วรรณกรรมโบราณและวรรณกรรมร่วมสมัยในหลายด้าน การผสมผสานนี้เกิดจากความพยายามของนักเขียนที่จะรักษาความเป็นจีนไว้ในขณะเดียวกันก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งหมายความว่าวรรณกรรมที่ได้รับการยอมรับต้องไม่เพียงแต่สะท้อนถึงอุดมการณ์ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังต้องรักษามรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนด้วย (Wang, 2010, p. 72) การผสมผสานวรรณกรรมจีนดั้งเดิมกับแนวคิดของคอมมิวนิสต์นั้นเห็นได้จากการที่วรรณกรรมในยุคนี้ยังคงใช้โครงสร้างและรูปแบบที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อน เช่น การใช้เรื่องราวที่สอนบทเรียนทางศีลธรรม การผสมผสานนี้ทำให้เกิดการพัฒนาวรรณกรรมใหม่ที่มีความหลากหลาย โดยคงรักษาลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนแบบดั้งเดิมไว้ในขณะที่ส่งเสริมอุดมการณ์สังคมนิยม (Volland, 2017, p. 210)

ตัวอย่างวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากคอมมิวนิสต์ หลี่ หลิน เป็นหนึ่งในนักเขียนที่มีผลงานที่สะท้อนถึงแนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในผลงานที่เน้นการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคทางชนชั้นและการพัฒนาทางสังคม เช่นในผลงาน “การต่อสู้ของประชาชน” ซึ่งเป็นการบรรยายถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานในสังคมจีนหลังการปฏิวัติ ศิลปะการเขียนของหลี่หลินสะท้อนถึงการพัฒนาของจีนภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะการที่ผู้นำคอมมิวนิสต์เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ (Liu, 2022) ชุน หยวน เป็นนักเขียนที่มีผลงานสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในจีนหลังการปฏิวัติ เขาใช้วรรณกรรมเพื่อสื่อสารถึงความยากลำบากของประชาชนในช่วงแรกหลังการปฏิวัติ และการปรับตัวของชนชั้นแรงงานในสังคมใหม่ ภาพวรรณกรรมที่เขาสร้างมักจะสะท้อนถึงความยากลำบากในการสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียมกัน ช่ง เสี่ยว เป็นนักเขียนอีกคนที่สะท้อนถึงการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ในผลงานของเขา มักจะเห็นการใช้รูปแบบการเขียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับวรรณกรรมจีนโบราณ แต่ในขณะเดียวกันก็มีการนำเสนอประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์สังคมนิยม เช่น การจัดการกับปัญหาความยากจนและการพัฒนาเศรษฐกิจ (Wang, 2010, p. 104)

วรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องของเนื้อหาที่สะท้อนถึงอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ การสนับสนุนผู้นำคอมมิวนิสต์ และการส่งเสริมการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน วรรณกรรมในยุคนี้ไม่ได้แค่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดทางการเมือง แต่ยังเป็นการรักษาและการผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการเคารพในมรดกทางวัฒนธรรมกับการสนับสนุนอุดมการณ์ทางการเมืองที่กำลังพัฒนา

5.ผลกระทบของแนวคิดคอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีนในระยะยาว

การปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี 1949 และการขึ้นมาของเหมา เจ๋อตงได้เปลี่ยนแปลงสังคมจีนในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านวัฒนธรรมและศิลปะ คอมมิวนิสต์ได้กำหนดทิศทางใหม่ของศิลปะและวรรณกรรมจีนให้สะท้อนอุดมการณ์ของพรรค ตลอดจนยกย่องการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและการสร้างสังคมนิยม อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของการใช้อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ในศิลปะและวรรณกรรมมีทั้งในแง่บวกและลบ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาของศิลปะและวรรณกรรมจีนในระยะยาว

การเปลี่ยนแปลงในมุมมองศิลปะและวรรณกรรม หลังการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ ศิลปะและวรรณกรรมจีนได้รับการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ของพรรค ซึ่งมีผลกระทบต่อทั้งเนื้อหา รูปแบบ และแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะ วรรณกรรมกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่และสนับสนุนอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะการสะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและการเชิดชูผู้นำคอมมิวนิสต์ (Volland, 2017, p. 112) วรรณกรรมและศิลปะในยุคนี้ต้องการที่จะสร้างสังคมใหม่ที่มีความเท่าเทียม และส่งเสริมอุดมการณ์สังคมนิยม

หนึ่งในแนวทางที่สำคัญในศิลปะและวรรณกรรมหลังการปฏิวัติคือ “ศิลปะเพื่อประชาชน” ซึ่งหมายถึงการสร้างงานศิลปะที่มุ่งเน้นการสนับสนุนและสะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและประชาชนในระดับฐานราก (Holm, 1991, p. 67) การใช้อุดมการณ์นี้ทำให้รูปแบบศิลปะจีนเปลี่ยนแปลงไปจากการแสดงออกเชิงศิลปะแบบดั้งเดิมที่มักมีความละเอียดซับซ้อนและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลมาเป็นศิลปะที่เรียบง่ายและตรงไปตรงมามากขึ้น ศิลปะในยุคคอมมิวนิสต์ไม่เน้นความงามทางศิลปะในเชิงสุนทรียศาสตร์ แต่เน้นการสื่อสารอุดมการณ์และความมุ่งมั่นของชนชั้นแรงงาน

ในด้านวรรณกรรม แนวคิดของการเขียน “เพื่อประชาชน” ได้เปลี่ยนแปลงการเขียนในระดับลึก โดยเฉพาะการสร้างตัวละครที่เป็นตัวแทนของคนธรรมดาและชนชั้นแรงงาน วรรณกรรมไม่เพียงแต่สะท้อนความคิดทางการเมือง แต่ยังสะท้อนการต่อสู้และการพัฒนาของประชาชนในยุคคอมมิวนิสต์ (Wang, 2010, p. 109) วรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติในช่วงนี้มีลักษณะของการยกย่องผู้นำคอมมิวนิสต์ เช่นเหมา เจ๋อตง และการถ่ายทอดชีวิตของประชาชนที่ต้องต่อสู้เพื่อสร้างสังคมใหม่

การวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะและวรรณกรรมคอมมิวนิสต์ ในช่วงแรกหลังการปฏิวัติศิลปะและวรรณกรรมจีนที่มีการสนับสนุนอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ แต่ในระยะยาวเมื่อสังคมจีนเริ่มพัฒนาและเปิดรับความคิดใหม่ๆ การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับศิลปะและวรรณกรรมที่ถูกควบคุมโดยอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ก็เริ่มมีมากขึ้น การวิพากษ์วิจารณ์นี้เกิดจากการที่บางคนเริ่มเห็นว่าการใช้ศิลปะและวรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดทางการเมืองอาจจะจำกัดเสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก การวิพากษ์นี้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นจากภายในประเทศจีนเอง แต่ยังมีการตั้งคำถามจากสังคมโลกเกี่ยวกับการเซ็นเซอร์และการควบคุมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะและวรรณกรรม (Zhu, 2020, p. 156) นักวิจารณ์บางคนมองว่า ศิลปะและวรรณกรรมจีนในยุคคอมมิวนิสต์มักจะมีความเป็นทางการและขาดการสร้างสรรค์ที่เป็นอิสระ การสร้างงานที่ต้องยึดตามอุดมการณ์ของพรรคทำให้ศิลปะและวรรณกรรมไม่สามารถสะท้อนความหลากหลายของความคิดและความรู้สึกของผู้คนได้อย่างเต็มที่ ในช่วงหลังของศตวรรษที่ 20 การ

วิพากษ์วิจารณ์นี้ได้กลายเป็นการเรียกร้องให้เกิดการเปิดกว้างทางความคิด โดยเฉพาะในแวดวงวรรณกรรมที่ต้องการความหลากหลายและเสรีภาพในการสร้างสรรค์งาน (Liu, 2022, p. 163) นักเขียนและศิลปินบางคนเริ่มเรียกร้องให้มีการยอมรับในความหลากหลายทางศิลปะและการแสดงออกของความคิดที่แตกต่างจากแนวทางที่พรรคคอมมิวนิสต์กำหนด

การฟื้นฟูศิลปะดั้งเดิมในช่วงหลังการปฏิวัติและในยุคที่คอมมิวนิสต์ได้รับการยอมรับ ศิลปะจีนดั้งเดิมถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจเก่าและการกดขี่ แต่เมื่อเวลาเดินไป สังคมจีนเริ่มกลับมามองเห็นคุณค่าของศิลปะดั้งเดิมและความสำคัญของมันในการรักษามรดกทางวัฒนธรรม การฟื้นฟูศิลปะดั้งเดิมในช่วงหลังการปฏิวัติคือการกลับมาให้ความสำคัญกับมรดกทางศิลปะที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชาติการผสมผสานระหว่างศิลปะจีนดั้งเดิมและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์เกิดขึ้นในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะในงานศิลปะที่สะท้อนความเจริญก้าวหน้าของจีนหลังจากการปฏิวัติ การแสดงออกทางศิลปะในรูปแบบดั้งเดิมได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้น ศิลปะจีนในยุคปัจจุบันจึงมีลักษณะเป็นการผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและแนวคิดสมัยใหม่ที่สะท้อนถึงอุดมการณ์ของสังคมนิยมและความพยายามในการรักษาความเป็นจีนในยุคโลกาภิวัตน์ (Holm, 1991, p. 79) นอกจากนี้วรรณกรรมจีนหลังการปฏิวัติยังมีการฟื้นฟูรูปแบบและสไตล์ของงานเขียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับวรรณกรรมโบราณของจีน เช่น การใช้รูปแบบการเขียนแบบคลาสสิกหรือการใช้โครงสร้างเรื่องราวที่มีการบอกเล่าผ่านตัวละครและเหตุการณ์ที่สะท้อนถึงชีวิตของประชาชน การผสมผสานนี้ช่วยให้วรรณกรรมจีนไม่สูญเสียรากเหง้าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไป (Wang, 2010, p. 107)

โอกาสในอนาคตของศิลปะและวรรณกรรม ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญ การพัฒนาและรักษามรดกทางวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในความท้าทายที่ใหญ่ที่สุดที่ประเทศจีนต้องเผชิญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของศิลปะและวรรณกรรมจีนที่ต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงในโลกที่เปิดกว้างมากขึ้น นอกจากความท้าทายแล้วยังมีโอกาสใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมในรูปแบบที่ทันสมัย การรวมอุดมการณ์สังคมนิยมกับศิลปะร่วมสมัยยังเป็นหนึ่งในโอกาสที่สามารถสร้างสรรค์ศิลปะที่สะท้อนทั้งอัตลักษณ์และความทันสมัยในเวลาเดียวกัน

การเปิดประเทศและการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้จีนเผชิญกับความท้าทายทางวัฒนธรรมหลายประการ หนึ่งในความท้าทายที่เด่นชัดคือการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนในยุคที่การติดต่อทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่างๆ กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จีนต้องหาวิธีการรักษาวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของตน ในขณะที่ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการรับอิทธิพลจากโลกภายนอก ซึ่งอาจมีผลต่อค่านิยมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนจีน การที่ศิลปะและวรรณกรรมจีนต้องสะท้อนความเป็นสังคมนิยมในอดีต ทำให้เกิดการควบคุมในหลายๆ ด้าน ในยุคโลกาภิวัตน์ จีนจึงต้องปรับแนวคิดในการสร้างศิลปะและวรรณกรรมให้สอดคล้องกับการรับอิทธิพลจากต่างประเทศ โดยไม่ทิ้งเอกลักษณ์และความเป็นจีนไป การสร้างสมดุลระหว่างการรักษาความเป็นจีนและการเปิดรับความคิดใหม่ๆ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญที่ประเทศจีนต้องเผชิญ (Bank, 2017) ในขณะเดียวกันการเปิดประเทศยังทำให้วัฒนธรรมจีนต้องเผชิญกับการ

เปลี่ยนแปลงในด้านความคิดและการแสดงออก โดยเฉพาะในวงการศิลปะและวรรณกรรมที่ต้องสามารถปรับตัวเพื่อให้เข้ากับหลากหลายของความคิดเห็นและอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นจากทั่วโลก การพัฒนาและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐในการรักษาและส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า (Zhu, 2018, p. 55)

ในขณะที่การเปิดประเทศและโลกาภิวัตน์เป็นความท้าทายสำคัญ การใช้เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ในการฟื้นฟูและส่งเสริมวัฒนธรรมจีนก็เปิดโอกาสใหม่ในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมจีนให้กว้างขวางขึ้น โลกดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงวิธีการที่เราสามารถเข้าถึงงานศิลปะและวรรณกรรมจีนในรูปแบบใหม่ การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการเผยแพร่ผลงานศิลปะและวรรณกรรมจีน เช่น การสร้างฐานข้อมูลออนไลน์ การจัดนิทรรศการดิจิทัล และการผลิตภาพยนตร์และสื่อการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นโอกาสสำคัญในการเชื่อมโยงศิลปะและวรรณกรรมจีนกับคนรุ่นใหม่และกับผู้คนจากทั่วโลก (Berkowitz & Liu, 2014) โดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปะจีนในรูปแบบดิจิทัล การสร้างวรรณกรรมและงานศิลปะดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและทันสมัยจะช่วยให้คนรุ่นใหม่สามารถเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมดั้งเดิมได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่นการจัดทำสื่อการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการเผยแพร่วรรณกรรมจีนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) หรือแพลตฟอร์มที่สามารถเข้าถึงได้ทั่วโลก เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำให้วัฒนธรรมจีนยั่งยืนและเติบโตในยุคดิจิทัลได้ยิ่งไปกว่านั้น การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการอนุรักษ์ศิลปะก็มีบทบาทในการเก็บรักษาผลงานศิลปะดั้งเดิมที่อาจถูกทำลายหรือสูญหายไป เช่นการใช้สแกนสามมิติในการบันทึกงานประติมากรรมและภาพเขียน หรือการสร้างโมเดลดิจิทัลของสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้สามารถรักษามรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ได้อย่างยั่งยืน (Bank, 2017, p. 58)

การรวมอุดมการณ์และศิลปะร่วมสมัยเข้ากัน อีกหนึ่งโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาศิลปะและวรรณกรรมจีนในอนาคตคือการผสมผสานระหว่างศิลปะจีนดั้งเดิมและแนวคิดร่วมสมัย ในขณะที่ศิลปะจีนในยุคคอมมิวนิสต์ถูกจำกัดให้สะท้อนอุดมการณ์ของพรรคและมีการควบคุมการสร้างสรรคงานอย่างเคร่งครัด ศิลปะในปัจจุบันกลับมีความหลากหลายมากขึ้น ศิลปินจีนยุคใหม่ได้ผสมผสานความเป็นจีนกับการรับอิทธิพลจากศิลปะร่วมสมัยของโลกตะวันตกเพื่อสร้างผลงานที่มีความโดดเด่นและสอดคล้องกับสังคมโลกในยุคปัจจุบัน (Liu, 2022, p. 165) ในขณะที่รัฐแม้จะมีการควบคุมวรรณกรรมและศิลปะแต่ได้ผ่อนคลายนโยบายในการนำมารับใช้รัฐ วรรณกรรมและศิลปะจึงมีเสรีภาพมากขึ้นกว่าเดิม แต่รัฐยังคงสามารถควบคุมกำกับเฉพาะกรณีเพื่อความมั่นคงเป็นหลักเท่านั้น การผสมผสานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ศิลปะจีนสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ทันสมัย แต่ยังช่วยให้วัฒนธรรมจีนมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ทางสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป นักศิลปะบางคนได้บูรณาการศิลปะดั้งเดิมกับเทคนิคใหม่ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างผลงานศิลปะ หรือการใช้วัฒนธรรมจีนในงานแสดงที่สอดคล้องกับแนวคิดสมัยใหม่เพื่อเชื่อมโยงความคิดระหว่างอดีตและปัจจุบัน (Volland, 2017, p. 123) การผสมผสานระหว่างศิลปะดั้งเดิมและอุดมการณ์ร่วมสมัยสามารถส่งเสริมความเข้าใจในอัตลักษณ์ของชาติในยุคปัจจุบัน โดยไม่ละทิ้งความสำคัญของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพื้นบ้าน จีนจึงสามารถพัฒนาในเชิงศิลปะและวรรณกรรมโดยไม่สูญเสียรากเหง้าของตนเองในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุป

จากการศึกษาผลกระทบของแนวคิดคอมมิวนิสต์ต่อศิลปะและวรรณกรรมจีน พบว่าแนวคิดคอมมิวนิสต์ได้มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการสร้างและแสดงออกทางศิลปะและวรรณกรรมในจีน โดยเฉพาะในช่วงหลังการปฏิวัติ การวางกรอบการสร้างงานศิลปะและวรรณกรรมที่สนับสนุนอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น การสนับสนุนศิลปะที่สะท้อนถึงการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน การเชิดชูผู้นำคอมมิวนิสต์ และการส่งเสริมความคิดเชิงสังคมนิยม อย่างไรก็ตามการควบคุมและการเซ็นเซอร์ที่มีอยู่ในยุคก่อนหน้าได้ถูกปรับเปลี่ยนในยุคปัจจุบัน ด้วยการเปิดโลกสู่ความหลากหลายและความคิดใหม่ๆ ซึ่งทำให้ศิลปะและวรรณกรรมจีนสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่หลากหลายและมีความเป็นสากลมากขึ้น นอกจากนี้การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมและอิทธิพลจากการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ยังคงมีบทบาทสำคัญในศิลปะและวรรณกรรมจีนในปัจจุบัน การใช้แนวคิดคอมมิวนิสต์ในการสร้างงานศิลปะยังคงมีผลต่อการพัฒนาศิลปะที่สะท้อนถึงอุดมการณ์สังคมนิยม แต่ในขณะเดียวกันศิลปะและวรรณกรรมจีนในยุคปัจจุบันก็ได้มีการเปิดกว้างและยืดหยุ่นมากขึ้นต่อการนำเสนอความคิดใหม่ๆ โดยการผสมผสานศิลปะดั้งเดิมเข้ากับความคิดสมัยใหม่และแนวคิดร่วมสมัย เช่นการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหรือการเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อให้ศิลปะและวรรณกรรมจีนสามารถเจริญเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสมในอนาคต ควรสนับสนุนให้มีการเปิดกว้างทางความคิดและการแสดงออกทางศิลปะ โดยส่งเสริมความหลากหลายและการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ผลงาน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะและวรรณกรรมจีนในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

- Bank, R. (2017). Contemporary Chinese art as a product and reflection of globalization in culture. *Journal of East-West Thought*, 7(2), 57–69.
<https://journals.calstate.edu/jet/article/view/58>
- Berkowitz, D. A., & Liu, Z. (2014). The social-cultural construction of news: From doing work to making meanings. In R. S. Fortner & P. M. Fackler (Eds.), *The handbook of media and mass communication theory* (pp. 301–313). Wiley-Blackwell.
<https://doi.org/10.1002/9781118241264.ch16>
- Dong, Q. (2023). Culture of the Chinese revolution: symbolic and semiotic differences from the world culture of revolution. *International Journal of Asian Studies*, 20(2), 851–873. doi:10.1017/S1479591423000141
- Holm, D. (1991). *Art and ideology in revolutionary China*. Clarendon Press.
- Jiang, J. (2007). *Burden or legacy: From the Chinese Cultural Revolution to contemporary art*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Knight, N. (1980). Mao ZeDong's on Contradiction and on Practice: Pre-Liberation Texts. *The*

- China Quarterly*, 84, 641–668. <http://www.jstor.org/stable/653173>
- Liu, P. (2022). Lu Xun's Literary Revolution in Chinese Marxism. In C. Lye & C. Nealon (Eds.), *After Marx: Literature, Theory, and Value in the Twenty-First Century* (pp. 161–175). chapter, Cambridge: Cambridge University Press.
- Mao, Z. (1965). *On practice and contradictions in Chinese art*. People's Press. New York, Columbia University Press, 2017
- Nicolai Volland, *Socialist Cosmopolitanism: The Chinese Literary Universe, 1945-1965*, Obukhova, Elena, Ezra W. Zuckerman, and Jiayin Zhang. "When Politics Froze Fashion: The Effect of the Cultural Revolution on Naming in Beijing." *American Journal of Sociology* 120, no. 2 (2014): 555–83. <https://doi.org/10.1086/678318>.
- Qi, L. (2024). Literature and art as political discourse: adapting The White-Haired Girl in the communist context of China. *The Translator*, 30(4), 518–533. <https://doi.org/10.1080/13556509.2024.2350782>
- Walder, A. G. (2016). Bending the Arc of Chinese History: The Cultural Revolution's Paradoxical Legacy. *The China Quarterly*, 227, 613–631. <http://www.jstor.org/stable/26291478>
- Wang, A. (2014). *Apolitical art, private experience, and alternative subjectivity in China's Cultural Revolution*. *China Perspectives*, 2014(4), 27-36. <https://doi.org/10.4000/chinaperspectives.6577>
- Wang, B. (2010). Essays on the language of the Chinese revolution. In *Handbook of Oriental Studies*. Section 4: China (Vol. 27, pp. 101–118). Brill. <https://doi.org/10.1163/ej.9789004188600.i-342.24>
- Xu, X., & Reed, I. A. (2023). Modernity and the Politics of Newness: Unraveling New Time in the Chinese Cultural Revolution, 1966 to 1968. *Sociological Theory*, 41(3), 229–254. <https://doi.org/10.1177/07352751231183721>
- Zhang, E. (2016). *Space, politics, and cultural representation in modern China*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315656793>
- Zhang, X. (2024). Postmodernism and post-socialist society: Cultural politics in China after the 'New Era'. *New Left Review Ltd*. Retrieved from <https://newleftreview.org/issues/i237/articles/zhang-xudong-postmodernism-and-post-socialist-society-cultural-politics-in-china-after-the-new-era.pdf>
- Zhou, Y. (2020). *A history of contemporary Chinese art: 1949 to present*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-15-1141-7>

Interdisciplinary Journal of Humanities Studies

Original Article

Received: 28 February 2025

Revised: 18 March 2025

Accepted: 29 March 2025

ความเข้าใจและการจัดการเกี่ยวกับชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในสังคมมาเลเซีย

Understanding and management of ethnicity and inter-community relations in
Malaysian society

นาย วรชัย ดำรงค์กุล¹

Mr.Warachai Dumrongkul

บทคัดย่อ

ชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนเป็นเรื่องสำคัญในสังคมและการเมืองของมาเลเซีย ซึ่งเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความหลากหลายนี้เป็นทั้งจุดแข็งและความท้าทายในการส่งเสริมความสามัคคีทางสังคมและเอกภาพของชาติ แนวทางของมาเลเซียในการจัดการและทำความเข้าใจเรื่องชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนถูกฝังอยู่ในบริบททางประวัติศาสตร์ การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศ การเมืองของมาเลเซียมีความจำเป็นในการหาสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของแต่ละชุมชน โดยรัฐบาลมักจะนำเสนอนโยบายเชิงบวกเพื่อส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนโดยเฉพาะมลายูมุสลิมผ่านโครงการต่างๆ นโยบายเศรษฐกิจใหม่ แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึกของอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ที่มีผลทั้งในด้านความสามัคคีและการแบ่งแยก การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซียเกี่ยวข้องกับการจัดการความซับซ้อนระหว่างการรักษาวินัยธรรมและการบูรณาการเป็นสังคมเดียวกัน หนึ่งในแนวทางที่รัฐบาลผลักดันคือการสร้างแนวคิดชาติพันธุ์มาเลเซีย ซึ่งสนับสนุนให้ประชาชนมีอัตลักษณ์ทางชาติที่รวมทุกชาติพันธุ์ไว้ในสังคมเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันชาติพันธุ์ก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ทางสังคม การจัดการปัจจัยเหล่านี้ผ่านนโยบายต่างๆ การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในมาเลเซียเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการหาสมดุลระหว่างการส่งเสริมความสามัคคี การสร้างความเสมอภาค และการเคารพในความหลากหลายของประชาชนในประเทศ

คำสำคัญ: ความเข้าใจ, การจัดการ, ชาติพันธุ์, ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน, สังคมมาเลเซีย

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: warachaidumrongkul@gmail.com,Tel. 081-08852719

Abstract

Ethnicity and inter-community relations are significant issues in the social and political landscape of Malaysia, a society characterized by ethnic diversity. This diversity is both a strength and a challenge in promoting social harmony and national unity. Malaysia's approach to managing and understanding ethnicity and inter-community relations is deeply embedded in the country's historical, political, and economic contexts. Malaysia's politics require balancing the interests of various communities, with the government often presenting affirmative policies to uplift economically disadvantaged ethnic groups, particularly the Malay Muslims, through various programs like the New Economic Policy. At the same time, these policies foster a sense of ethnic identity that influences both unity and division. Managing ethnic relations in Malaysia involves navigating the complexity between preserving cultural identities and promoting integration into a unified society. One of the strategies the government promotes is the idea of a Malaysian ethnicity, which encourages citizens to embrace a national identity that unites all ethnic groups. However, ethnicity continues to play a significant role in politics, the economy, and social relations. These dynamics are managed through various policies. The management of ethnic relations and community interactions in Malaysia is a complex process, requiring a balance between promoting unity, creating equality, and respecting the diversity of the country's people.

Keywords: Understanding, management, ethnicity, inter-community relations, Malaysian society

1.บทนำ

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อย่างมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากกลุ่มชาติพันธุ์หลักที่อาศัยอยู่ร่วมกันในประเทศนี้ ได้แก่ ชาวมลายู ชาวจีน ชาวอินเดีย, และชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ เช่น ชาวอิสแตร์นมลายู ชาวไทกาล และชาวบูจัง ซึ่งมีกว่า 200 กลุ่มชาติพันธุ์ (Lino & Hashim, 2019, p.81) ความหลากหลายนี้เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ที่ประเทศมาเลเซียเคยเป็นศูนย์กลางของการค้าผ่านเส้นทางทะเลมาอย่างยาวนานซึ่งดึงดูดผู้คนจากต่างแดนทั้งในภูมิภาคเอเชียและจากยุโรปมาอาศัยอยู่ที่นี่ การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนที่มาจากมณฑลกว๋างตุ้ง ฮกเกี้ยน และฮกเกา ได้ส่งผลให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรมที่ผสมผสานทั้งในด้านอาหาร ภาษา และศิลปะ ขณะเดียวกันการอพยพของชาวอินเดียในสมัยโบราณก็ได้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมในด้านภาษาและศาสนา ด้วยความหลากหลายนี้จึงทำให้มาเลเซียเป็นประเทศที่มีความยืดหยุ่นในการผสมผสานระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งมีทั้งความท้าทายและโอกาสในการสร้างสังคมที่สามารถอยู่

ร่วมกันอย่างสงบสุข ความหลากหลายทางชาติพันธุ์นี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย เนื่องจากในบางครั้งความแตกต่างในวิถีชีวิตและความเชื่อทางวัฒนธรรมอาจสร้างความตึงเครียดระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างสังคมที่หลากหลายและมีความเข้าใจในความแตกต่าง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการร่วมมือและพัฒนาทางสังคมที่ยั่งยืนมากขึ้น(Holst, 2012)

การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ในมาเลเซียมีความสำคัญต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสงบสุขและเสถียรภาพของสังคมมาเลเซียในปัจจุบัน จากที่กล่าวไปแล้วว่า มาเลเซียมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์เหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสามารถสร้างสังคมที่มีความยอมรับในความแตกต่าง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการลดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มต่างๆในปัจจุบัน ความท้าทายของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ได้ถูกสะท้อนผ่านปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา และการจ้างงาน การขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นชนกลุ่มน้อย (Holst, 2012) ดังนั้นการศึกษาเรื่องชาติพันธุ์จึงไม่เพียงแต่ช่วยให้เห็นถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ยังช่วยค้นหาวិธีการที่จะเสริมสร้างความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนในสังคมมาเลเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลายปีที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ในมาเลเซียได้ถูกนำมาใช้ในการพัฒนานโยบายต่างๆ ที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมในด้านการศึกษา การจ้างงาน และการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมการศึกษาภาษามาเลย์เป็นภาษากลางเพื่อให้ทุกกลุ่มชาติพันธุ์สามารถเข้าใจและสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดนโยบายในการให้โอกาสทางเศรษฐกิจแก่ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนและการสนับสนุนธุรกิจในพื้นที่ที่มีการอาศัยร่วมกันระหว่างชาติพันธุ์

บทความนี้มุ่งเน้นการสำรวจปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซีย โดยพิจารณาถึงวิธีการที่รัฐบาลและสังคมมีการจัดการกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์นี้ เช่น ผ่านนโยบายของรัฐ การส่งเสริมการศึกษา การยอมรับและส่งเสริมวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงการศึกษาผลกระทบของการแยกกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมและการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในการสนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างชาติพันธุ์ ซึ่งรวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างในวิถีชีวิตและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ(Aun, 2017) มุ่งหวังที่จะทำให้เห็นถึงวิธีการที่รัฐและสังคมมาเลเซียสามารถรับมือกับปัญหาความแตกต่างทางชาติพันธุ์ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านการส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และการยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความเชื่อซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและเสถียรภาพในระยะยาว การวิเคราะห์และการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์จะช่วยให้การพัฒนาแนวทางในการจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์นี้อย่างยั่งยืน ในขณะเดียวกันยังสามารถนำไปสู่การส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและมีความยอมรับซึ่งกันและกันจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อย่างเต็มที่

2.ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ในมาเลเซีย

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งเกิดจากการตั้งถิ่นฐานและการอพยพของกลุ่มคนจากหลายพื้นที่ในเอเชียและทั่วโลกตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมา ชาติพันธุ์ที่สำคัญในมาเลเซีย ได้แก่ ชาวมลายู ชาวจีน ชาวอินเดีย รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ชาวไทกาล ชาวบูจิง และชาวอิสเตอร์นมาลายู

2.1การตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์

การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในมาเลเซียเริ่มต้นในศตวรรษที่ 15 โดยมีการอพยพของชาวจีนมาค้าขายกับมลายู การตั้งรกรากของชาวจีนได้กลายเป็นการพัฒนากระบวนการค้าขายและการทำงานในอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในสาขาการขุดแร่และการปลูกยางพารา ชาวจีนถูกแบ่งออกเป็นหลายกลุ่มตามถิ่นที่มาจากต้น เช่น กลุ่มฮกเกี้ยน กวางตุ้ง และฮกกา ซึ่งต่างมีวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีที่แตกต่างกัน แต่ยังคงรวมตัวกันเพื่อทำธุรกิจและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันในการสร้างชุมชน การตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียในมาเลเซียมีความสำคัญไม่แพ้กัน โดยชาวอินเดียส่วนใหญ่ที่มาเลเซียในช่วงแรกๆ คือชาวมลายูในภาคใต้ของอินเดีย ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในภาคการเกษตร โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมน้ำตาลและยางพารา (Lino & Hashim, 2019, p.81-90) การอพยพนี้เกิดขึ้นในช่วงการปกครองของอังกฤษในมาเลเซีย โดยมีการส่งเสริมให้ชาวอินเดียเข้ามาทำงานในฟาร์มและสวนยางพารา ซึ่งผลักดันให้ชาวอินเดียได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

2.2การสร้างชาติของประเทศมาเลเซีย

การรวมกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เข้าเป็นรัฐเดียวกันในมาเลเซียเป็นผลมาจากการรับเอกราชจากสหราชอาณาจักรในปี 1957 ภายใต้การปกครองแบบสหพันธรัฐ โดยก่อนหน้านี้มาเลเซียได้เป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักรในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 (Holst, 2012) ในระหว่างนี้สหราชอาณาจักรได้มีการนำกลุ่มชาติพันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ซึ่งเป็นเหตุให้มาเลเซียกลายเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อย่างชัดเจนการประกาศเอกราชของมาเลเซียในปี 1957 เกิดขึ้นหลังจากการเจรจาหลายประห้วงตัวแทนจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และรัฐบาลอังกฤษ การก่อตั้งประเทศใหม่ต้องพิจารณาความต้องการและผลประโยชน์ของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ โดยกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ในประเทศ ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐบาลผ่านการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองและการจัดการทรัพยากร (Chua, 2000) ในขณะเดียวกันกลุ่มชาติพันธุ์จีนและอินเดียได้มีส่วนร่วมในเศรษฐกิจของประเทศโดยการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรทางธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามการสร้างชาติในมาเลเซียไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากความแตกต่างในด้านภาษา, ศาสนา, และวัฒนธรรมระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ การรวมกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายที่มีความแตกต่างอย่างมากในด้านประเพณีและการดำเนินชีวิตทำให้เกิดความท้าทายในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมมาเลเซีย จึงต้องมีการสร้างกลไกต่างๆ เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้

2.3การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์หลังได้รับเอกราช

ในช่วงหลังการประกาศเอกราช, การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์กลายเป็นภารกิจสำคัญของรัฐบาลมาเลเซีย เนื่องจากการอยู่ร่วมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างเสถียรภาพของประเทศ รัฐบาลมาเลเซียได้มีการดำเนินการตามนโยบาย “การพัฒนาความสมานฉันท์ทางชาติพันธุ์” โดยการใช้มาตรการต่างๆ เช่น การแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาและการงานให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกัน และการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ (Means, 1987,p.168-183)

ในช่วงเริ่มต้นการปกครองของรัฐบาลมาเลเซียหลังจากที่ได้เอกราช, มีการออกนโยบายการปกครองที่เป็นกลางแต่ก็ให้สิทธิพิเศษบางประการแก่ชาวมลายูในด้านต่างๆ เช่น สิทธิในการเข้าถึงการศึกษาและการทำงานในภาครัฐ ซึ่งถูกมองว่าเป็นวิธีการรักษาเสถียรภาพในสังคมมาเลเซีย โดยการให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์เป็นอันดับแรก เพื่อให้พวกเขามีโอกาสในการพัฒนาและลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ (Holst ,2012) ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลมาเลเซียได้มีการพัฒนาแนวทางในการผสมผสานความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในด้านต่างๆ เช่น การจัดตั้งระบบการศึกษาแบบสองภาษาและการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างทางชาติพันธุ์ผ่านการสื่อสารในระดับสาธารณะ นอกจากนี้ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจรัฐบาลได้ใช้กลไกของการกระจายอำนาจในระดับรัฐและระดับท้องถิ่น เพื่อให้ทุกชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (Means, 1987)

3.ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หลักในประเทศมาเลเซีย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หลักในมาเลเซียเผยให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ มาเลเซียได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์อย่างมีประสิทธิภาพและการส่งเสริมการร่วมมือระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคม การร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมมาเลเซียสามารถเติบโตและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้

กลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักในมาเลเซียและมีบทบาทสำคัญในโครงสร้างการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ชาวมลายูส่วนใหญ่ยึดมั่นในศาสนาอิสลามและถือเป็นศาสนิกชนที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความเป็นอิสลามให้กับชาติ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเมืองผ่านรัฐธรรมนูญที่สนับสนุนการดำรงชีวิตและความก้าวหน้าของกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ (Holst ,2012) นอกจากนี้, การสนับสนุนทางการเมืองที่มาจากรัฐบาลที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์อย่างชัดเจน เช่น พรรคอัมโน (UMNO) ทำให้กลุ่มมาเลย์ได้รับการสนับสนุนในด้านการศึกษา การทำงานภาครัฐ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมมาเลย์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเมืองในประเทศ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบอิสลาม ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนหลักการศาสนาและการให้สิทธิพิเศษทางสังคมแก่กลุ่มมาเลย์ ระบบนโยบายเหล่านี้ได้รับการออกแบบให้ชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษในด้านการศึกษาที่ดีขึ้น และการสนับสนุนในการเข้ารับตำแหน่งในภาครัฐ ดังนั้นกลุ่มมาเลย์จึงมีบทบาทเป็นแกนหลักในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย

กลุ่มชาติพันธุ์ชาวจีน ชาวจีนในมาเลเซียมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง พวกเขาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพมาในช่วงศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะการอพยพจากภาคใต้ของจีน โดยส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในเหมืองแร่และภาคการเกษตร เช่น การปลูกยางพาราและการผลิตสินค้าเกษตร ชาวจีนในมาเลเซียก็มีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมการค้าขาย โดยเฉพาะในภาคธุรกิจและการลงทุนที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างรวดเร็วแม้จะมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ ชาวจีนในมาเลเซียมักจะได้รับการมองว่าเป็น “ชนกลุ่มน้อย” ในสังคมมาเลเซีย ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงทางการเมืองในปี 1969 ที่มีความตึงเครียดระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์และชาวจีน (Xia, Lee, & Halim, 2019) อย่างไรก็ตามชาวจีนในมาเลเซียยังคงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมจีนไว้อย่างเหนียวแน่นผ่านเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลตรุษจีนและเทศกาลหยวนเจียว ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของวัฒนธรรมจีนในชีวิตประจำวันของชาวมลายูเซียการผสมผสานของวัฒนธรรมจีนกับสังคมมาเลเซียเกิดขึ้นในหลายด้าน เช่น ด้านอาหาร ที่ชาวจีนได้นำเสนออาหารหลากหลายประเภทที่ได้รับความนิยมในหมู่คนมาเลย์ การเดินร่ำแบบจีนที่ได้ถูกผสมผสานในงานวัฒนธรรมของประเทศ รวมถึงการศึกษาภาษาจีนที่ได้ส่งเสริมให้มีการสอนในโรงเรียนภายในประเทศ ทั้งนี้ชาวจีนในมาเลเซียยังคงรักษาประเพณีของตัวเองอย่างมั่นคงในขณะที่ได้ผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมมาเลเซีย

กลุ่มชาติพันธุ์ชาวอินเดียในมาเลเซียเริ่มมีบทบาทตั้งแต่ช่วงการปกครองของอังกฤษในศตวรรษที่ 19 โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมในฐานะแรงงานที่เข้ามาทำงานในสวนยางและอุตสาหกรรมการผลิต ชาวอินเดียส่วนใหญ่ในมาเลเซียเป็นชาวมุสลิมที่ย้ายจากอินเดียได้เพื่อทำงานทำในอุตสาหกรรมเกษตรซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักในช่วงนั้น หลังจากมาเลเซียได้รับเอกราชในปี 1957 ชาวอินเดียมีบทบาทในด้านเศรษฐกิจและการเมือง แม้ว่าจะมีจำนวนประชากรที่น้อยกว่าชาวมลายูและชาวจีน แต่ชาวอินเดียยังคงมีอิทธิพลในหลายๆ ด้าน เช่น การทำธุรกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเฉลิมฉลองเทศกาลของชาวอินเดียเช่น เทศกาลทมิฬทูระ ดิปีวาลี และฮารีรายา ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมในมาเลเซีย รวมถึงการปฏิบัติศาสนิกทางศาสนาฮินดูและศาสนาซิกข์ที่ยังคงมีบทบาทสำคัญในสังคม การร่วมมือระหว่างชาติพันธุ์ในด้านการสร้างสังคมที่ยอมรับความหลากหลายเกิดขึ้นผ่านการสนับสนุนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและเข้าถึงทุกกลุ่มชน(Segawa, 2017,p.63-81)

การมีปฏิสัมพันธ์และการร่วมมือระหว่างชาติพันธุ์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในมาเลเซียมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ความท้าทายหลักในสังคมคือการจัดการความแตกต่างทางชาติพันธุ์อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสมดุลทางชาติพันธุ์ในทุกระดับทั้งในด้านการทำงาน การศึกษา และการเมืองเป็นเรื่องสำคัญในการส่งเสริมสังคมที่มีความหลากหลายและมีการยอมรับในความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม (Segawa, 2013) ตัวอย่างเช่น การปฏิรูปในด้านการศึกษาได้ช่วยให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ สามารถเรียนรู้และทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น ในด้านเศรษฐกิจ การร่วมมือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เป็นเรื่องที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมและการค้าขายในประเทศ ซึ่งทำให้มาเลเซียสามารถเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน อีกทั้งในด้านการเมือง การมีส่วนร่วมของทุก

กลุ่มชาติพันธุ์ในกระบวนการตัดสินใจและการปกครองในประเทศยังคงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเสมอภาคและเสถียรภาพทางการเมือง

4. ปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีในสังคมมาเลเซีย

ในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์เช่นมาเลเซีย ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบในระยะยาวต่อการสร้างความสามัคคีและความมั่นคงของสังคมมาเลเซีย ในบทนี้จะมีการศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ในประวัติศาสตร์ รวมถึงความพยายามในการสร้างความสามัคคีในสังคมผ่านการศึกษา การสื่อสาร และกิจกรรมทางวัฒนธรรม

ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ หนึ่งในเหตุการณ์ที่สะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ของมาเลเซียคือเหตุการณ์ 13 พฤษภาคม 1969 หรือที่รู้จักกันในชื่อ “The May 13 Incident” ซึ่งเป็นการจลาจลระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์และกลุ่มชาติพันธุ์จีน เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในปี 1969 ซึ่งมีการประท้วงจากกลุ่มชนชั้นกลางชาวจีนที่รู้สึกว่าพวกเขาถูกกดขี่ในด้านเศรษฐกิจและการเมืองโดยกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ การจลาจลดังกล่าวทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากและเกิดความเสียหายทางทรัพย์สินอย่างกว้างขวาง ซึ่งเหตุการณ์นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความตึงเครียดระหว่างชาติพันธุ์ที่มีอยู่ในสังคมมาเลเซีย และผลกระทบที่ตามมาจากการแบ่งแยกชนชั้นทางชาติพันธุ์ “เหตุการณ์ 13 พฤษภาคม 1969” ทำให้รัฐบาลมาเลเซียต้องจัดทำแนวทางใหม่ในการปกครองและจัดการความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองเพื่อให้เกิดความสมดุลและความยุติธรรมในสังคม การตอบสนองของรัฐบาลมาเลเซียหลังจากเหตุการณ์นี้คือการดำเนินนโยบายใหม่ที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ รวมถึงการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการลดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ (Holst, 2012)

ความพยายามในการสร้างความสามัคคี หลังจากเหตุการณ์ความขัดแย้งในปี 1969 รัฐบาลมาเลเซียได้ริเริ่มนโยบายและกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในสังคม การใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ได้กลายเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญ เช่นการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาที่เน้นการเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ต่างๆในมาเลเซีย เพื่อสร้างพื้นฐานการอยู่ร่วมกันที่มีความเคารพและยอมรับในความแตกต่าง นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีในระดับชุมชนและระดับชาติ เช่น การจัดงานเทศกาลที่รวมเอาวัฒนธรรมจากชาติพันธุ์ต่างๆ มาแสดงออก การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการจัดกิจกรรมระดับประเทศ เช่นงานเฉลิมฉลองของชาวมาเลย์ (Hari Raya Aidilfitri), เทศกาลตรุษจีน (Chinese New Year) และเทศกาลของชาวอินเดีย (Deepavali) ซึ่งเป็นการสร้างการรับรู้และการเคารพในประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละชาติพันธุ์ (Noo, 2024)หนึ่งในนโยบายที่สำคัญในการส่งเสริมความสามัคคีในสังคมคือนโยบายชาติมาเลเซีย (Bangsa Malaysia- Malaysian nation)ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสังคมที่ยอมรับความหลากหลายทางชาติพันธุ์และการเป็นหนึ่งเดียว โดยการส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติร่วมกันที่ไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ใดกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง แต่เป็นการยอมรับทุก

กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ และเชื่อมโยงความหลากหลายให้กลายเป็นเอกภาพของสังคม (Aziza, , Salleha, & Ribu, 2010)

ปัญหาในการสร้างความสามัคคีถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการสร้างความสามัคคีในสังคมมาเลเซีย แต่ยังคงมีความท้าทายที่สำคัญที่ต้องเผชิญในกระบวนการนี้ หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญคือความแตกต่างทางเศรษฐกิจที่ยังคงมีอยู่ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์และจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การสร้างความยุติธรรมทางเศรษฐกิจและความสมดุลในโอกาสทางการศึกษาและการทำงาน การที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีการเข้าถึงทรัพยากรที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจและความตึงเครียดในระยะยาวอีกหนึ่งความท้าทายคือการจัดการกับการสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน การขาดความเข้าใจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในบางครั้งสามารถทำให้เกิดการเข้าใจผิดและความรู้สึกไม่เป็นมิตรในสังคม การเสริมสร้างความเข้าใจในด้านต่างๆ เช่น ภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนา ยังเป็นความท้าทายที่ต้องใช้เวลาและความพยายามจากทุกฝ่าย (Jarvis, 2017)

5.การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในประเทศมาเลเซีย

การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและท้าทาย แต่ด้วยการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เช่น การส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมในรูปแบบของนโยบายชาติมาเลเซียหรือนโยบายบังสา มาเลเซีย (Bangsa Malaysia) การพัฒนานโยบายการศึกษาและการแบ่งปันทรัพยากร มาเลเซียได้มีการพัฒนาที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจและสังคม การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียยังคงมีความท้าทายที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเฉพาะในเรื่องการรักษาความสมดุลในการแบ่งปันทรัพยากรและการสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาและธุรกิจที่เท่าเทียมสำหรับทุกชาติพันธุ์

5.1การดำเนินการโดยนโยบายและการปกครอง

ในฐานะประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและเสถียรภาพของประเทศ หนึ่งในนโยบายหลักของรัฐบาลมาเลเซียที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมความสามัคคีและยอมรับความหลากหลายของชาติพันธุ์คือนโยบายชาติมาเลเซีย (Bangsa Malaysia) หรือ “ชาติมาเลเซีย” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้เกิดการรวมกันของชาติพันธุ์มาเลย์ ชาวจีน ชาวอินเดีย และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ภายใต้อัตลักษณ์เดียวกัน (Jawan, Boyman& Kadam-Kiai, 2020,p.1959) นโยบายชาติมาเลเซียเน้นการสนับสนุนการรวมกลุ่มทางชาติพันธุ์ และการสร้างการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างสังคมที่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว นโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นจากการรับรู้ถึงความสำคัญของความหลากหลายของประเทศมาเลเซีย ซึ่งในอดีตเคยเกิดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ ชาวจีน และชาวอินเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเหตุการณ์ในปี 1969 ที่เกิดการจลาจลระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลาย นโยบายชาติมาเลเซียจึงถูกออกแบบเพื่อบรรลุความร่วมมือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมโดยมุ่งหวังที่จะลดความขัดแย้งและสนับสนุนความสามัคคีในสังคมมาเลเซีย(Holst, 2012) นอกจากนี้รัฐบาลยัง

ส่งเสริมการปรับปรุงระบบการศึกษาที่สามารถให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีการสนับสนุนการเรียนรู้ในภาษามาเลย์เป็นภาษากลางและส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ผ่านการศึกษาในระดับโรงเรียน (Aziza, , Salleha, & Ribu, 2010)

ความสำเร็จของนโยบายในการจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียสามารถเห็นได้จากการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย และการมีประชาธิปไตยที่สามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อย่างราบรื่น (Shaffer, 1982) นอกจากนี้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ได้กลายเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมสมัยใหม่และแหล่งแรงงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นทำให้เศรษฐกิจของมาเลเซียเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตามการจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ หนึ่งในความท้าทายหลักคือการรักษาความสมดุลในการให้สิทธิพิเศษและโอกาสแก่กลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ผ่าน “นโยบายโควตา” หรือ “Affirmative Action” ที่ได้รับการออกแบบเพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มมาเลย์สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ได้ในลักษณะที่เป็นธรรมและเท่าเทียม แม้ว่านโยบายนี้จะมีความสำเร็จในการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างชาติพันธุ์มาเลย์และชาติพันธุ์อื่นๆ แต่ก็ทำให้เกิดความตึงเครียดกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ โดยเฉพาะชาวจีนและชาวอินเดียที่รู้สึกว่าเขาไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ในบางสถานการณ์ (Holst, 2012) นอกจากนี้ความตึงเครียดในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในเรื่องของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนา ซึ่งมีผลต่อการสร้างความแตกต่างในมุมมองเกี่ยวกับวิธีการปกครองและการใช้นโยบายที่ไม่เหมือนกันในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ การพัฒนาความยอมรับระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์จึงยังคงเป็นภารกิจที่ท้าทาย

5.2 การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการแบ่งปันทรัพยากร

หนึ่งในเป้าหมายหลักของรัฐบาลมาเลเซียในการจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์คือการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยุติธรรมและเท่าเทียมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการแบ่งปันทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การศึกษาที่มีคุณภาพ การเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข และโอกาสทางธุรกิจที่เป็นธรรมแก่ทุกชาติพันธุ์ ระบบโควตาที่รัฐบาลมาเลเซียใช้ในการสนับสนุนกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ในด้านการศึกษาและการทำงานในภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการลดความไม่เสมอภาคทางสังคมและเศรษฐกิจในขณะเดียวกัน การกระจายความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในมาเลเซียยังคงเป็นปัญหาที่ท้าทาย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ยังคงเผชิญกับความยากจนและขาดโอกาสในการพัฒนา ปัญหาความยากจนและช่องว่างทางเศรษฐกิจที่ยังคงมีอยู่ในสังคมมาเลเซียทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรในระดับท้องถิ่นยังคงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและเท่าเทียมการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนจึงยังคงเป็นความท้าทายสำคัญที่รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง โดยต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางชาติพันธุ์และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศ (Holst, 2012)

6. การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์

ในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อย่างมาเลเซีย การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและความสามัคคีในสังคม การศึกษาและวัฒนธรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดและสร้างสังคมที่เข้มแข็งได้ จะสำรวจบทบาทของวัฒนธรรมและการศึกษาในการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซีย โดยมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมความเข้าใจในด้านเทศกาล ประเพณี ภาษา ศาสนา และการศึกษา (มรกต ไมเออร์, 2561)

การยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย วัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ในมาเลเซีย และมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มาเลเซียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมีการเฉลิมฉลองเทศกาลที่หลากหลายของแต่ละชาติพันธุ์ เช่น เทศกาลของชาวมลายู(Hari Raya Aidilfitri) เทศกาลตรุษจีนของชาวจีน(Chinese New Year) เทศกาลของชาวอินเดีย(Deepavali) และเทศกาลของชนกลุ่มชาติพันธุ์ในรัฐซาราวัก(Gawai) โดยการเฉลิมฉลองเหล่านี้เป็นโอกาสที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและความเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายในสังคม เทศกาลต่างๆ เหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่สะท้อนถึงประเพณีและค่านิยมของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในระดับชุมชนและระดับประเทศ ผู้คนจากชาติพันธุ์ต่างๆ จะได้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งช่วยสร้างการรับรู้ที่ดีและลดการแบ่งแยกทางชาติพันธุ์ในสังคม นอกจากนี้ภาษาและศาสนาเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการสะท้อนอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และมีบทบาทในการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ การยอมรับและเคารพในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ และการเข้าใจความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกัน จะช่วยลดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจที่ดีกว่าในสังคม (Keat & Ali ,2016)

การศึกษาและการสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม การศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซีย โดยการศึกษาสามารถสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งช่วยลดการสร้างความเข้าใจผิดหรือการตีตรากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ หนึ่งในโครงการที่รัฐบาลมาเลเซียได้ริเริ่มเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์คือการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนให้ครอบคลุมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศ การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของเพื่อนร่วมชาติจะช่วยให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ความแตกต่างและความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการสร้างเคารพและการยอมรับความหลากหลายภายในสังคม (Jomo, 2004) การฝึกฝนให้เยาวชนเข้าใจและเคารพในวัฒนธรรมและประเพณีของชาติพันธุ์อื่นๆ จะช่วยเสริมสร้างความสมานฉันท์และความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวในสังคมที่มีความหลากหลาย ในระดับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่นๆยังมีการส่งเสริมการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์และสังคม โดยมีหลักสูตรที่เน้นการศึกษาวัฒนธรรมชาติพันธุ์ การเมืองและเศรษฐกิจของชาติพันธุ์

ต่างๆ ที่อยู่ในสังคมมาเลเซีย การศึกษาในลักษณะนี้สามารถสร้างพื้นที่สำหรับการอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม

การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ในมาเลเซีย กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น การจัดงานเทศกาลร่วมกัน การจัดการแสดงทางศิลปะ และการจัดนิทรรศการศิลปะที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและประเพณีของชาติพันธุ์ต่างๆ เป็นการสร้างพื้นที่ในการเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ การจัดงานกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ได้มีโอกาสแสดงออกถึงวัฒนธรรมและภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตัวเอง ในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของชาติพันธุ์อื่นๆ ตัวอย่างกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในมาเลเซียได้แก่วันมาเลเซีย (Malaysia Day) ซึ่งเป็นงานเฉลิมฉลองความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในประเทศ งานนี้มีการแสดงออกถึงวัฒนธรรมต่างๆ ของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงการแสดงศิลปะการเต้นรำ ดนตรี และการแสดงพื้นบ้านจากชาติพันธุ์ต่างๆ เป็นการสร้างความตระหนักรู้และการยอมรับในความหลากหลายของสังคม นอกจากนี้ยังมีการจัดการฝึกอบรมทางสังคมที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลาย การจัดอบรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาติพันธุ์ โดยมุ่งเน้นที่การลดอคติและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการสร้างความสามัคคี (Soomro & Memon, 2014)

สรุป

การสร้างสังคมที่ยอมรับความหลากหลายทางชาติพันธุ์และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในมาเลเซียเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว มาเลเซียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่หลากหลายทั้งในด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งการจัดการความหลากหลายนี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทั้งรัฐบาลและประชาชน มาเลเซียประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในการจัดการความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ผ่านนโยบายต่างๆ เช่น นโยบายเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งมุ่งลดความเหลื่อมล้ำระหว่างชาวมาเลย์และชนกลุ่มน้อยทางเศรษฐกิจ รวมถึงแนวทางการเมืองแบ่งปันอำนาจ ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านพรรคการเมืองผสม อย่างไรก็ตามปัญหาความไม่พอใจเกี่ยวกับสิทธิพิเศษของชาวมาเลย์และข้อจำกัดต่อกลุ่มชาติพันธุ์อื่นยังคงเป็นประเด็นท้าทาย ประเทศอื่นสามารถนำแนวทางของมาเลเซียไปปรับใช้โดยให้ความสำคัญกับนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การส่งเสริม สังคมพหุวัฒนธรรมผ่านระบบการศึกษาและสื่อ รวมถึงการออกแบบโครงสร้างทางการเมืองที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม เพื่อสร้างเสถียรภาพทางสังคมอย่างยั่งยืน

การสร้างสังคมที่ยอมรับความหลากหลายของมาเลเซียไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติเท่านั้น แต่ยังช่วยพัฒนาสังคมในทุกด้าน โดยการเคารพและเข้าใจในความแตกต่างทางชาติพันธุ์ จะช่วยให้เกิดความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และสังคมมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ช่วยเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยการพัฒนาแนวทางการจัดการความหลากหลายที่เน้นความเท่าเทียม การศึกษาเพื่อส่งเสริมการยอมรับความหลากหลาย และการสร้างความเชื่อมโยงในชุมชน

ท้องถิ่นสามารถช่วยให้มาเลเซียเดินทางไปในทิศทางของความสงบสุขและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ด้วยแนวทางเหล่านี้ มาเลเซียสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ที่ดียิ่งขึ้นและเป็นแบบอย่างของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในโลกที่มีความหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- มรกต ไมยเออร์. 2561. มิวเซียมแห่งชาติมาเลเซีย : มิวเซียมและพิพิธภัณฑ์ในบริบท ของสังคมพหุลักษณะ และการย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติในอาเซียน, *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 37 (1), 22-44
- Aun, L. H. (2017). Fault lines – and common ground – in Malaysia’s ethnic relations and policies. *Perspective*, 63, 1–9. https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/pdfs/ISEAS_Perspective_2017_63.pdf
- Aziza, Z., Salleha, A., & Ribu, H. E. (2010). A study of national integration: Impact of multicultural values. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 7(C), 691–700. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.10.094>
- Chua, A. L. (2000). [Review of *Government Policies and Ethnic Relations in Asia and the Pacific*, by M. E. Brown & S. Ganguly]. *The American Journal of Comparative Law*, 48(1), 181–192. <https://doi.org/10.2307/841036>
- Holst, F. (2012). *Ethnicization and identity construction in Malaysia*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203121955>
- Jarvis, D. S. L. (2017). The State and Development in Malaysia: Race, Class and Markets. In T. Carroll & D. S. L. Jarvis (Eds.), *Asia after the Developmental State: Disembedding Autonomy* (pp. 201–236). chapter, Cambridge: Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/core/books/abs/asia-after-the-developmental-state/state-and-development-in-malaysia/E5887FE24659AF91F8A3B6D270D2477F>
- Jawan, J., Boyman, S. N., & Kadam-Kiai, S. B. (2020). Dynamics of ethnic relations in Malaysia. *Pertanika Journal of Social Science & Humanities*, 28(3), 1959–1973. [http://www.pertanika.upm.edu.my/resources/files/Pertanika%20PAPERS/JSSH%20Vol.%2028%20\(3\)%20Sep.%202020/20%20JSSH-6100-2020.pdf](http://www.pertanika.upm.edu.my/resources/files/Pertanika%20PAPERS/JSSH%20Vol.%2028%20(3)%20Sep.%202020/20%20JSSH-6100-2020.pdf)
- Jomo, K. S. (2004, September). The New Economic Policy and interethnic relations in Malaysia. *Identities, Conflict and Cohesion Programme Paper*, 7. United Nations Research Institute for Social Development. <https://www.files.ethz.ch/isn/45937/7.pdf>

- Keat, O., & Ali, S. H. (2016). [Review of Ethnic Relations in Malaysia: Harmony & Conflict]. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society*, 89(2 (311)), 160–164. <https://www.jstor.org/stable/26527772>
- Lino, M., & Hashim, I. H. M. (2019). Racial microaggression in multicultural Malaysia: Ethnic-specific experience of university students. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 6(3), 81–97. <http://dx.doi.org/10.29333/ejecs/262>
- Means, G. P. (1987). The Politics of Ethnicity in Malaysia. *Current History*, 86(519), 168–183. <http://www.jstor.org/stable/45315875>
- Noo, N. M. (2024, June 1). Multicultural policies in Malaysia: Challenges, successes, and the future. *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gjia.georgetown.edu/2024/06/01/multicultural-policies-in-malaysia-challenges-successes-and-the-future/>
- Segawa, N. (2013). Ethnic Politics in Malaysia: Prospects for National Integration. *Nationalism and Ethnic Politics*, 19(2), 210–232. <https://doi.org/10.1080/13537113.2013.788918>
- Segawa, N. (2017). Double-layered ethnic politics in Malaysia: National integration, ethnic unity and social stability. *Commonwealth & Comparative Politics*, 55(1), 63–81. <https://doi.org/10.1080/14662043.2017.1258102>
- Shaffer, J. A. (1982). INTER-ETHNIC RELATIONS IN PENINSULAR MALAYSIA. *Humboldt Journal of Social Relations*, 10(1), 62–82. <http://www.jstor.org/stable/23261857>
- Soomro, N. N., & Memon, A. P. (2014). Ethnic relations in multi-ethnic Malaysia. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 53(2), 1–11. <https://doi.org/10.46568/jssh.v53i2.78>
- Xia, N., Lee, Y. F., & Ab. Halim, A. H. (2019). The elites' collective subjectivities of the history of ethnic politics in Malaysia. *Asian Ethnicity*, 20(2), 168–182. <https://doi.org/10.1080/14631369.2018.1489218>

การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศไทย

Religious belief changes among the new generation youth in Thailand

นายถนอม บุชบางาม¹

Mr. Tanum Budsabangam

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศไทยเป็นประเด็นสำคัญในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีผลกระทบทั้งในระดับสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็ว เยาวชนในยุคปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากหลากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายผ่านสื่อดิจิทัล การศึกษาและความรู้ที่เปิดกว้าง หรือการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ทำให้พวกเขามีมุมมองที่แตกต่างจากรุ่นก่อนๆ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนา การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาเป็นการแสดงออกถึงการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเยาวชนไทยในปัจจุบันมีการเปิดกว้างในการรับข้อมูลทางศาสนาและปรับทัศนคติตามความเหมาะสมกับชีวิตประจำวัน โดยบางกลุ่มหันไปให้ความสนใจกับศาสนาใหม่ๆ ที่ไม่ใช่ศาสนาหลักของประเทศไทย ที่เกิดขึ้นในโลกออนไลน์ ในขณะที่เดียวกันยังมีเยาวชนบางกลุ่มที่เลือกที่จะไม่ยึดติดกับศาสนาใดๆเลย และหันมาให้ความสนใจกับแนวคิดทางจิตวิญญาณหรือการพัฒนาตนเองผ่านการฝึกปฏิบัติธรรมแบบส่วนตัว การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่กว้างขึ้น การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาไม่ใช่เพียงแค่ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี แต่ยังเป็นผลจากการพัฒนาทางปัญญาของเยาวชนที่มีมุมมองที่กว้างขวางและยืดหยุ่นมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศไทยเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวและการหาความหมายใหม่ในชีวิตของพวกเขาในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาของสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางศาสนาและความเชื่อ และอาจเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับความหลากหลายทางศาสนาในอนาคต

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลง, ความเชื่อทางศาสนา, เยาวชนคนรุ่นใหม่, ประเทศไทย

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Abstract

The change in religious beliefs among the new generation youth in Thailand is an important issue in the present era, with significant social and cultural impacts, especially when compared to the rapid changes in the economy and technology. Today's youth are influenced by various factors, such as access to diverse information through digital media, open education and knowledge, and societal changes that have shaped their perspectives differently from previous generations. Factors contributing to the changes in religious beliefs reflect an adaptation to contemporary circumstances. Thai youth today are more open to receiving religious information and adjusting their attitudes in ways that fit their daily lives. Some groups are turning to new religions that are not the dominant faiths in Thailand, which have emerged in the online world. Meanwhile, other groups of youth have chosen not to adhere to any religion at all, instead focusing on spiritual concepts or self-development through personal practices. The changes in religious beliefs among youth also reflect broader social and cultural shifts. These changes are not only a result of societal and technological changes but also a consequence of the intellectual development of youth, who now have broader and more flexible perspectives. The change in religious beliefs among Thailand's new generation youth is a complex and multifaceted process, demonstrating their adaptability and their search for new meaning in life in a rapidly changing society. It reflects the development of Thai society, which is increasingly diverse in terms of religions and beliefs, and may serve as a guide to promote understanding and acceptance of religious diversity in the future.

Keywords: changes, religious belief, new generation youth, Thailand

1.บทนำ

ศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาหลักในประเทศและมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อสังคมไทยในด้านต่างๆทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม และการเมือง ศาสนาพุทธไม่เพียงแต่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์และวิถีชีวิตที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในทุกภาคส่วนของสังคมไทย การทำบุญ การเคารพบูชาเทพเจ้า และการไปวัดเป็นกิจกรรมหลักในชีวิตประจำวันที่สะท้อนถึงความศรัทธาทางศาสนา (Suwan, 2021, p. 72) อย่างไรก็ตาม แต่ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ซึ่งได้มีการแสดงออกถึงทัศนคติที่แตกต่างจากรุ่นก่อนๆหลายๆคนในรุ่นใหม่ไม่เพียงแต่ละเลยการเข้าวัดและปฏิบัติธรรมแบบดั้งเดิม แต่ยังเริ่มเปิดรับข้อมูลใหม่ๆจากแหล่งต่างๆเช่น อินเทอร์เน็ต สื่อดิจิทัล รวมถึงการยอมรับความหลากหลายทางศาสนาและความเชื่อ (Subrahmanyam, 2019,

p. 179) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดจากหลายปัจจัย เช่นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และการศึกษา รวมถึงการมีอิทธิพลจากการเปิดรับโลกาภิวัตน์และกระแสโลกภายนอก

ในประเทศไทยศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันและถือเป็นเสาหลักของสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย การที่ศาสนาพุทธเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทยสามารถอธิบายได้จากการที่พระพุทธศาสนาได้มีบทบาทในการส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การจัดระเบียบทางสังคม และการสอนให้ปฏิบัติตามหลักศีลธรรมที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม (Srichan, Khotdinkhao, Nonthapa, & Sankaew, 2024) นอกจากนี้ศาสนาพุทธยังมีบทบาทในการเชื่อมโยงคนไทยเข้ากับความเชื่อทางประเพณี เช่น การทำบุญ การถวายภัตตาหาร การสวดมนต์และการจัดงานบวชในครอบครัวซึ่งเป็นกิจกรรมที่สืบทอดกันมายาวนานและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประจำวันการเชื่อมโยงระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยยังคงเห็นได้ชัดในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การเข้าไปวัดในวันสำคัญทางศาสนา การถือศีลและการปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ และการเคารพผู้สูงอายุที่มีความเชี่ยวชาญทางศาสนา โดยการปฏิบัติทางศาสนาเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการทำความดีในมุมมองทางจิตวิญญาณ แต่ยังแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา (สุรดา กาลวิบูลย์, 2565, น. 12-23)

ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ของไทยอาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในทัศนคติและการปฏิบัติทางศาสนา เมื่อเปรียบเทียบกับรุ่นก่อน ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการเติบโตขึ้นของโลกดิจิทัลและการเปิดรับข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงความรู้และความเชื่อที่หลากหลายไม่เพียงแต่เฉพาะแค่ศาสนาพุทธ แต่ยังมีการศึกษาศาสนาอื่นๆ หรือแม้แต่ความคิดทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์ที่ไม่จำเป็นต้องอ้างอิงศาสนาโดยตรง(Zheng, 2024) การศึกษาศาสนาหรือการปฏิบัติธรรมผ่านอินเทอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชันต่างๆ กำลังกลายเป็นแนวทางใหม่ในการเข้าถึงคำสอนทางศาสนา ในบางกรณีคนรุ่นใหม่บางคนยังหันไปสนใจความเชื่อทางจิตวิญญาณ หรือแนวทางในการพัฒนาตนเองที่ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติมาก่อน (Kenpahoo, Supsin, Suktam & Permpoon, 2024, p. 191) สิ่งนี้ทำให้การปฏิบัติทางศาสนาที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันค่อยๆ ลดบทบาทลงในกลุ่มคนรุ่นใหม่

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักในการสำรวจสาเหตุและรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีหลายแง่มุมที่น่าสนใจและมีผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างลึกซึ้ง โดยจะมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทางศาสนา รวมถึงแนวทางการปฏิบัติทางศาสนาที่มีการปรับตัวไปตามสถานการณ์และบริบทต่างๆ ของสังคม รวมทั้งปัจจัยภายนอก เช่นการพัฒนาเทคโนโลยี สื่อมวลชน การศึกษา และกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงในความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างไร

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยสามารถอธิบายได้ผ่านการใช้ทฤษฎีหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาและการรับรู้ทางศาสนาดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางศาสนา (Theory of Religious Change)

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในศาสนาและการปฏิบัติทางศาสนาในสังคม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการเข้าถึงข้อมูลทางศาสนา การเพิ่มขึ้นของการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศและวัฒนธรรม รวมถึงการปรับตัวของสังคมให้เข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์

การศึกษาเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ (Globalization) มักจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางศาสนา โดยโลกาภิวัตน์ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความคิดและค่านิยมระหว่างประเทศต่างๆ โดยเฉพาะจากสื่อสารมวลชนและการพัฒนาเทคโนโลยีซึ่งทำให้ความเชื่อทางศาสนาไม่ได้มีขอบเขตที่จำกัดในระดับท้องถิ่น หรือชาติอีกต่อไป ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการทำให้ศาสนาเข้าถึงได้มากขึ้น ผ่านการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล เช่น สื่อออนไลน์ที่มีการสอนหลักธรรมและวิถีปฏิบัติทางศาสนา หรือแม้กระทั่งการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้กลุ่มคนรุ่นใหม่รู้จักกับศาสนาอื่นๆ ผ่านช่องทางที่เปิดกว้างในยุคปัจจุบัน (Lyon, 2000, p. 85) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมและโลกทัศน์ในสังคมไทยยังเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Beckford, 2003, p. 125) โดยพวกเขามักจะได้รับอิทธิพลจากการศึกษาที่เน้นค่านิยมที่สอดคล้องกับความทันสมัยและวิถีคิดที่มีเหตุผลมากขึ้น

2.2 ทฤษฎีการรับรู้และปรับตัวทางศาสนา (Religious Perception and Adaptation Theory)

ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิธีที่กลุ่มคนรุ่นใหม่รับรู้และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในเชิงศาสนา ซึ่งเป็นการอธิบายการรับความเชื่อใหม่ๆ และการผสมผสานความเชื่อในสังคมสมัยใหม่ เมื่อกลุ่มคนรุ่นใหม่พบกับแนวคิดหรือการปฏิบัติทางศาสนาที่แตกต่างจากประเพณีหรือแนวทางของครอบครัวและชุมชนของพวกเขา การรับรู้ของพวกเขาจึงมีความยืดหยุ่นสูงและมักจะปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งที่พวกเขารับรู้จากประสบการณ์ใหม่ๆ ผ่านสื่อ การศึกษาหรือแม้กระทั่งการสัมผัสกับกลุ่มคนที่มีความเชื่อต่างออกไป (Cohen, 2005, p. 74) การศึกษาทฤษฎีเรื่องนี้มุ่งเน้นไปที่การแสดงให้เห็นว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่จะไม่ยึดติดกับความเชื่อหรือพฤติกรรมทางศาสนาแบบเดิมๆที่เคยเป็นมา แต่พวกเขาจะปรับตัวและผสมผสานความเชื่อต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่ทันสมัยและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การผสมผสานนี้อาจเห็นได้จากการเลือกปฏิบัติทางศาสนาในทางที่ไม่ยึดติดกับพิธีกรรมหรือขนบธรรมเนียมที่เคร่งครัด แต่เลือกที่จะมีวิธีการปฏิบัติที่เปิดกว้างและเป็นส่วนตัวมากขึ้น (Smith, 2004, p. 92) โดยอาจใช้เทคโนโลยีหรือช่องทางออนไลน์ในการเรียนรู้และสำรวจความเชื่อต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง การเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นถึงความยืดหยุ่นในเชิงศาสนาของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการปรับตัวไปตามกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีที่กำลังก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงการมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการรับความเชื่อที่แตกต่าง โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดกับค่านิยมทางศาสนาที่มีมาตั้งแต่ต้น แต่กลับพยายามหาวิธีที่สามารถสร้างความสมดุลระหว่างศาสนาและวิถีชีวิตสมัยใหม่ได้

2.3 การใช้ทฤษฎีร่วมเพื่อการศึกษา

การใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาและทฤษฎีการรับรู้และปรับตัวทางศาสนาในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่จะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการที่พวกเขายอมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับสังคมและระดับบุคคล ทฤษฎีทั้งสองนี้ช่วยให้เข้าใจว่าในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางศาสนาจะถูกกระตุ้นจากภายนอกเช่นโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี กลุ่มคนรุ่นใหม่ก็สามารถปรับตัวและเลือกปฏิบัติทางศาสนาในแบบที่เหมาะสมกับตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดอยู่ภายในกรอบของความเชื่อที่กำหนดมาในอดีต (Giddens, 2001, p. 101)

ทฤษฎีเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสำรวจและอธิบายพฤติกรรมและแนวโน้มทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย โดยทฤษฎีนี้จะสามารถชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในศาสนา รวมถึงวิธีการที่พวกเขาใช้ในการเลือกปฏิบัติทางศาสนาที่สะท้อนถึงความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษานี้จึงไม่เพียงแต่เน้นการสำรวจแนวโน้มทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ แต่ยังช่วยให้เห็นถึงผลกระทบที่การเปลี่ยนแปลงนี้มีต่อการดำเนินชีวิตและค่านิยมในสังคมไทย ซึ่งส่งผลต่อการเข้าใจและการปฏิบัติทางศาสนาในอนาคต (Lyon, 2000, p. 89)

3. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยนี้สะท้อนให้เห็นถึงกระแสที่เกิดจากการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเป็นผลมาจากการสัมผัสกับกระแสทางความคิดที่หลากหลายจากทั่วโลก การศึกษาในเรื่องนี้สามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทางศาสนาและการปฏิบัติของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งความท้าทายที่เกิดขึ้นในการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางศาสนาและวัฒนธรรมไทยในยุคปัจจุบัน

3.1 การลดลงของความศรัทธาต่อศาสนา

การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยในปัจจุบันสามารถเห็นได้จากการลดลงของการปฏิบัติศาสนกิจและพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาหลักของไทยในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการเข้าวัดหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญ การบวช หรือการฟังพระเทศน์รวมถึงการเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลต่างๆ (Sivarak, 2020, p. 142) ข้อมูลจากการสำรวจพบว่าคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะห่างเหินจากการปฏิบัติศาสนาแบบดั้งเดิมมากขึ้น และเลือกที่จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาหรือการไปวัดเหมือนที่เคยเป็นมา (Kong, 2019, p. 78) ความเปลี่ยนแปลงในทัศนคติของคนรุ่นใหม่มีสาเหตุหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงในสังคมที่มีความเชื่อมโยงกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การขยายตัวของโลกาภิวัตน์ที่ทำให้มีการเปิดรับแนวคิดและวัฒนธรรมจากต่างประเทศมากขึ้น และการเข้ามามีบทบาทของสื่อดิจิทัลที่ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลและความคิดใหม่ๆ (Swearer, 2011, p. 275) สถานการณ์นี้ไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นถึงการลดลงของความศรัทธาในศาสนา แต่ยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในวิธีการที่คนรุ่นใหม่มองเห็นและเข้าใจถึงศาสนาพุทธในโลกปัจจุบัน

3.2 การเปลี่ยนไปหาความเชื่อใหม่

ในขณะที่เดียวกันคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยยังมีแนวโน้มที่จะหันไปหาความเชื่อใหม่ๆ หรือระบบความเชื่อที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธแบบดั้งเดิม โดยบางคนอาจหันไปเชื่อในวิทยาศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนาคริสต์ หรือการเชื่อในปรัชญาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย (Visser, 2008) ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ได้รับความนิยมนอย่างมากในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดมาในยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Keown, 2022) นอกจากนี้บางคนยังหันไปหาศาสนาคริสต์ที่มีการเผยแพร่ในประเทศไทยโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความเชื่อนี้ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การแปลงศาสนา แต่ยังเกี่ยวข้องกับการมองหาความหมายใหม่ในชีวิตและวิธีการในการจัดการกับความทุกข์หรือปัญหาทางจิตใจ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเห็นการผสมผสานความเชื่อแบบใหม่ในรูปแบบที่เป็นการผสมผสานระหว่างศาสนาพุทธกับความเชื่อใหม่ๆ เช่นการนำเอาหลักการของศาสนาพุทธมาผสมผสานกับความเชื่อทางจิตวิทยา หรือปรัชญาสมัยใหม่ที่เน้นการพัฒนาตนเองและการค้นหาความสุขจากภายใน (Klangrit, Lu, Kumar, Raj & Yasir, 2024, p. 169) ความเชื่อเหล่านี้ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธหรือศาสนาใดๆ โดยตรง แต่เป็นการค้นหาความหมายและวิธีการในการมีชีวิตที่ดีในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (O'Connor, 1993)

4. ปัจจัยที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนา

การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการแปรเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมทางศาสนาของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยในปัจจุบัน การศึกษาในประเด็นนี้มีความสำคัญในการทำ ความเข้าใจถึงวิวัฒนาการและการปรับตัวของความเชื่อทางศาสนาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในบริบทของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงได้แก่ อิทธิพลจากสื่อและเทคโนโลยี การศึกษา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

4.1 อิทธิพลจากสื่อและเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการสื่อสารในยุคปัจจุบันได้มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาได้อย่างง่ายดายและรวดเร็วขึ้น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันไม่เพียงแต่เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาอีกด้วย (Campbell, 2013, p. 22)

ในอดีตการศึกษาความเชื่อทางศาสนาในประเทศไทยอาจจะถูกจำกัดอยู่ในกรอบของชุมชนและครอบครัวที่เชื่อมั่นในศาสนาพุทธเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาอื่น ๆ ผ่านสื่อออนไลน์ และสามารถตั้งคำถามหรือวิพากษ์วิจารณ์ความเชื่อดั้งเดิมได้มากขึ้น (Campbell, 2013, p. 24) เช่นเดียวกับที่หลายคนเริ่มที่จะค้นหาหรือเปิดรับความรู้เกี่ยวกับศาสนาใหม่ๆ รวมถึงการสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ หรือปรัชญาที่ท้าทายแนวความเชื่อดั้งเดิมที่ได้รับการ

สืบทอดมาตั้งแต่อดีต การมีโอกาสดูเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายผ่านช่องทางออนไลน์ทำให้เกิดการเปิดกว้างและเปลี่ยนแปลงในวิธีการมองเห็นศาสนา ในขณะที่เดียวกันสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้คนสามารถเห็นความแตกต่างในความเชื่อจากบุคคลต่างๆทั่วโลก และทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อแนวคิดที่เคยยึดถือไว้

4.2 การศึกษาและการเปิดกว้างทางความคิด

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ การศึกษาในระบบโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในปัจจุบันได้เน้นการพัฒนาความคิดเชิงวิจารณ์และการเปิดกว้างทางความคิดในทุกด้าน รวมถึงด้านศาสนา โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางศาสนาและปรัชญา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเชื่อในศาสนาหรือแนวคิดทางปรัชญา (Rattanaparnudet, 2023, p. 15)

การศึกษาในระบบที่เน้นความคิดเชิงวิจารณ์ทำให้คนรุ่นใหม่เริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับความเชื่อเดิมที่ได้รับการสอนจากครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะการตั้งคำถามเกี่ยวกับความหมายและการประยุกต์ใช้ศาสนาในชีวิตประจำวัน เช่นความเชื่อเรื่องกรรมในศาสนาพุทธ หรือความเชื่อเรื่องการใช้ชีวิตหลังความตาย ซึ่งอาจจะทำให้คนรุ่นใหม่ค้นหาคำตอบที่ตอบโจทยความต้องการทางจิตใจหรือสภาพแวดล้อมทางสังคมในปัจจุบันได้มากขึ้น (Nguyen, 2015, p. 104) การศึกษายังทำให้คนรุ่นใหม่มีความเข้าใจในความหลากหลายของความเชื่อจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาที่มีอิทธิพลในโลก เช่นศาสนาคริสต์, ศาสนาอิสลาม หรือแม้กระทั่งแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ สามารถช่วยให้พวกเขามีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อการรับรู้และการยอมรับความเชื่อที่หลากหลาย โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง (Campbell, 2013)

4.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ เมื่อเข้าสู่ยุคที่การเติบโตของเมืองและการเคลื่อนย้ายของประชากรทำให้เกิดการผสมผสานทางสังคมและวัฒนธรรมมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่นการเจริญเติบโตของธุรกิจในเมืองใหญ่ การเปลี่ยนแปลงในสถานะทางการเงินของครอบครัว และการมีโอกาเรียนในต่างประเทศ ล้วนส่งผลกระทบต่อการสร้างมุมมองใหม่ ๆ เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา (Rattanaparnudet, 2023, p. 10) การเคลื่อนย้ายประชากรไปสู่เมืองใหญ่ทำให้คนรุ่นใหม่ได้พบกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เกี่ยวกับศาสนา โดยเฉพาะในเมืองที่มีการรวมกลุ่มของคนต่างชาติหรือชุมชนต่างศาสนา ซึ่งเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้สัมผัสและรับรู้ความหลากหลายทางความเชื่อ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยยังส่งผลกระทบต่อตอบสนองของคนรุ่นใหม่ต่อความเชื่อทางศาสนาได้มากขึ้น (Nguyen, 2018, p. 4-5) ในยุคที่เศรษฐกิจโลกาภิวัตน์การเปิดรับข้อมูลจากภายนอกเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คนรุ่นใหม่จึงต้องเผชิญกับการต่อสู้ระหว่างความเชื่อเดิมและการพัฒนาความคิดใหม่ๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวทางการเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมโลกที่มีความหลากหลายมากขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยมีหลายมิติที่สำคัญ อิทธิพลจากสื่อและเทคโนโลยี การศึกษา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจล้วนมีส่วนในการ

ปรับเปลี่ยนความเชื่อและพฤติกรรมทางศาสนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลจากหลายแหล่งสามารถเปิดใจยอมรับความหลากหลายทางศาสนาและปรัชญาใหม่ๆ ในขณะที่พวกเขายังมองหาคำตอบที่ตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและความสุขในชีวิตในยุคที่เต็มไปด้วยความท้าทายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

4.4 ผลต่อการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาต่อสังคม

การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนส่งผลต่อสังคมไทยในแง่ของการปรับตัวทางวัฒนธรรมและการลดบทบาทของศาสนาในพื้นที่สาธารณะ เมื่อเยาวชนมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับปัจเจกนิยมและการตีความศาสนาในเชิงสัญลักษณ์มากขึ้น ศาสนาอาจสูญเสียอิทธิพลในฐานะศูนย์กลางของชีวิตชุมชน เช่น การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวัดอาจลดลง ขณะเดียวกันความหลากหลายของความเชื่อใหม่ๆ หรือการผสมผสานทางศาสนา (Syncretism) สามารถนำไปสู่ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมในบางกลุ่มที่ยึดมั่นกับความเชื่อแบบดั้งเดิม แต่ในอีกแง่หนึ่งสิ่งนี้อาจช่วยเปิดพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการยอมรับในความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรมได้มากขึ้น

ในมิติทางสังคมการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนามีผลต่อวิถีคิดและพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย โดยเฉพาะในเรื่องของจริยธรรมและความสัมพันธ์ในชุมชน การที่เยาวชนบางส่วนเลือกเน้นคุณค่าของมนุษยธรรมและศีลธรรมที่ไม่ได้ผูกโยงกับศาสนาเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้เกิดแนวโน้มของการสร้างความร่วมมือในสังคมที่ยึดถือหลักการทางโลก (Secular) มากขึ้น สิ่งนี้อาจท้าทายต่อการสร้างความเป็นเอกภาพในสังคมที่ยังคงยึดโยงกับบทบาทของศาสนาในระดับโครงสร้าง เช่น การศึกษาและการเมือง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับสังคมไทยในการพัฒนาความสมดุลระหว่างความเชื่อทางศาสนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมร่วมสมัย

สรุป

การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาของสังคมไทยในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในยุคที่สื่อและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมาก ทำให้การเข้าถึงข้อมูลและความคิดเห็นทางศาสนาหรือแนวคิดใหม่ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น คนรุ่นใหม่ไม่เพียงแต่ได้รับความรู้ทางศาสนาในรูปแบบดั้งเดิม แต่ยังมีโอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย การศึกษาผ่านอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้คนรุ่นใหม่ในประเทศไทยเริ่มลดความสนใจในการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมทางศาสนาพุทธอย่างเดิมๆ และหันไปให้ความสำคัญกับความเชื่อใหม่ๆ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และศาสนาอื่นๆ เช่น ศาสนาคริสต์หรือปรัชญาต่างๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม

การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศไทยมีความซับซ้อนและได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย เช่น สภาพสังคม เทคโนโลยี และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงศาสนาอธิบายว่าความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ ในกลุ่มเยาวชนไทยความเชื่อทางศาสนาอาจเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดบทบาทของศาสนา

ในชีวิตประจำวันหรือเปลี่ยนเป็นการเน้นศาสนาในเชิงปัจเจกมากขึ้น เนื่องจากเยาวชนต้องการความยืดหยุ่นและการตอบสนองต่อความต้องการส่วนบุคคล ส่วนทฤษฎีการรับรู้และการปรับตัวทางศาสนาชี้ให้เห็นว่าเยาวชนมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาเพื่อตอบสนองต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ความเจริญทางเทคโนโลยีและการเปิดกว้างต่อวัฒนธรรมต่างชาติทำให้เยาวชนมีการรับรู้และตีความคำสอนทางศาสนาในรูปแบบใหม่ๆ โดยอาจเลือกนำส่วนที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันมาใช้ และลดความสำคัญของพิธีกรรมแบบดั้งเดิม ส่งผลให้ศาสนาในกลุ่มเยาวชนมีลักษณะเป็นแบบผสมมากขึ้น ซึ่งผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมกับความคิดสมัยใหม่

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนาในเยาวชนไทยสามารถสะท้อนแนวโน้มที่ทฤษฎีทั้งสองกล่าวถึง โดยปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผลกระทบนี้ไม่ได้หมายความว่าศาสนาในกลุ่มเยาวชนจะลดความสำคัญลงเสมอไป แต่กลับเป็นการพัฒนาไปสู่รูปแบบที่ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันในยุคใหม่มากขึ้น ซึ่งอาจมีศักยภาพในการตอบสนองต่อความต้องการของเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าเดิม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้บางครั้งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ใช่เรื่องลบทั้งหมด เพราะการเปิดรับความเชื่อใหม่และการผสมผสานความเชื่อทางศาสนาสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มศาสนาได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นสามารถนำไปสู่การร่วมมือและการเคารพซึ่งกันและกัน โดยมีการส่งเสริมการศึกษาเชิงวิจารณ์และการเปิดรับความหลากหลายทางศาสนาและค่านิยมต่างๆ จะช่วยให้สังคมไทยยังคงความเป็นเอกภาพและความสงบสุขได้ในระยะยาวสิ่งสำคัญคือการสร้างความเข้าใจและการยอมรับความหลากหลายทางศาสนาในสังคมไทย เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและสร้างสังคมที่ยอมรับความแตกต่างได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- สุรดา (สุมาลัย) กาลวิบูลย์. (2565). พุทธศาสนากับพลวัตทางความเชื่อในสังคมไทย. *วารสารนาครบุตรปริทรรศน์*, 14(3), 12–23.
- Beckford, J. A. (2009). *Social theory and religion*. Cambridge University Press
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511520754>
- Campbell, H. A. (2013). *Digital religion: Understanding religious practice in new media worlds*. Routledge.
- Cohen, A. P. (1985). *The symbolic construction of community* (2nd ed.). Routledge.
- Kenpahoo, S., Supsin, J., Suktam, W., & Permpoon, A. (2024). Digital evolution and Buddhism influence the Thai local political behavior. *The Journal of International Buddhist Studies College*, 10(3), 191–207.
- Keown, D. (2022). *Buddhism and Contemporary Society*. Centre of Buddhist Studies, The

- University of Hong Kong 2022
<https://www.buddhism.hku.hk/wp-content/uploads/Buddhism-and-Contemporary-Society-with-cover.pdf>
- Klangrit, S., Lu, T.-C., Kumar, V., Raj, R., & Yasir, M. (2024). HAPPINESS AND BUDDHISM AMONG YOUNG GENERATION (Z) IN THAILAND. *วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 9(3), 169–187. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/273809>
- Kumphra, A., & Sattayanurak, S. (2020). Observations on Buddhism in the Thai middle class, The power of karma and The Concept of the 5 precepts: From origin to contemporary phenomenon. *Chiang Mai University Journal of Humanities*, 21(3), 237–256. retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JHUMANS/article/view/244322>
- Lyon, D. (2000). *Jesus in Disneyland: Religion in postmodern times*. Polity Press.
- Nguyen, A. C. (2015). Thai youth community in urban areas with cultural transformation in globalization – Enhancing or degrading? *The University of Danang, Journal of Science and Technology*, 6(91), 104-108.
- Nguyen, V. C. (2018). The religious and ethnic issues in Thailand: Impacts to sustainability in Southeast Asia and implications for Vietnam. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 5(11), 1-10. <https://doi.org/10.14738/assrj.511.5682>
- O'Connor, R. A. (1993). Interpreting Thai Religious Change: Temples, Sangha Reform and Social Change. *Journal of Southeast Asian Studies*, 24(2), 330–339.
doi:10.1017/S0022463400002666
- Rattanaparnudet, T. (2023). The role of education in social change and transformation. *APHEIT International Journal of Interdisciplinary Social Sciences and Technology*, 12(1), 10-24.
- Smith, J. Z. (2004). *Religion, politics, and global cultures*. University of Chicago Press.
- Srichan, P. D., Phra Thongjaroen Khotdinkhao, Phramaha Sarayut Nonthapa, & Sankaew, P. P. D. (2024). The Soft Power of Buddhism: Fostering Social Harmony and Cultural Identity in Thai Society . *The Journal of International Buddhist Studies College (JIBSC)*, 10(1-2), 301–319. retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ibsc/article/view/280168>
- Subrahmanyam, A. (2019). Worldly compromise in Thai Buddhist modernism. *Journal of Southeast Asian Studies*, 50(2), 179–201. doi:10.1017/S0022463419000250

- Suwan, P. R. (2021). The Roles of Buddhism for Supporting Thai Community in Thailand. *The Journal of International Buddhist Studies College (JIBSC)*, 6(1), 72–79. retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ibsc/article/view/223740>
- Swearer, D. K. (2011). Religion and Globalization from the Historical Pespective of Thai Buddhism. In H. L. Seneviratne (Ed.), *The Anthropologist and the Native: Essays for Gananath Obeyesekere* (pp. 273–290). chapter, Anthem Press.
- Visser, M . (2008). Conversion Growth of Protestant Churches in Thailand . Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer (The Netherlands)
- Zheng, Y. (2024). Buddhist transformation in the digital age: AI (artificial intelligence) and humanistic Buddhism. *Religions*, 15(1), 79. <https://doi.org/10.3390/rel15010079>

ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

The relationship between Buddhism and Thai society in the present era.

พระมหาจุฬิชัย สุจินจโน¹

Phamahawuttichai Sujinjano

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยในยุคปัจจุบันมีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาในหลายๆด้านของสังคมไทย ศาสนาพุทธเป็นรากฐานทางจิตใจและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลลึกซึ้งในชีวิตประจำวันของคนไทยโดยเฉพาะในด้านการกำหนดค่านิยม จริยธรรม และการดำเนินชีวิตตามหลักการของพุทธศาสนา ในขณะที่สังคมไทยในยุคปัจจุบันเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการพัฒนาเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในสังคม ศาสนาพุทธในยุคปัจจุบันยังคงเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทางสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้ยังคงมีความสำคัญในชีวิตของคนไทย แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่คนรุ่นใหม่บางส่วนหันไปสนใจเทคโนโลยีและความบันเทิงสมัยใหม่มากขึ้น แต่ก็ยังพบว่าในหลายพื้นที่ศาสนาพุทธยังคงมีบทบาทในด้านการเสริมสร้างความสงบสุข การให้ความหวัง และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน ในขณะที่เดียวกันศาสนาพุทธยังช่วยให้ผู้คนหันมามองเห็นความสำคัญของการพัฒนาจิตใจ การเรียนรู้ที่จะปล่อยวางความทุกข์ และการมองเห็นความจริงที่แท้จริงของชีวิตซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมไทยในยุคปัจจุบันต้องการเนื่องจากการเผชิญกับปัญหาทางสังคม อย่างไรก็ตามการพัฒนาของสังคมในยุคดิจิทัลยังทำให้เกิดความท้าทายใหม่ๆต่อศาสนาพุทธในแง่ของการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยี และการสื่อสารในโลกออนไลน์ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการนำสื่อออนไลน์มาสื่อสารหลักธรรมและเผยแพร่คำสอนให้เข้าถึงผู้คนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและสังคมไทยในยุคปัจจุบันยังคงมีความสำคัญในหลายๆด้านทั้งในแง่ของการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การเสริมสร้างความสงบสุขทางจิตใจ และการช่วยพัฒนาสังคมในทิศทางที่ดีขึ้น แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมที่รวดเร็ว ศาสนาพุทธก็ยังคงเป็นกำลังสำคัญในการเชื่อมโยงคนในสังคมไทยให้มีความรักสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ศาสนาพุทธ, สังคมไทย, ยุคปัจจุบัน

¹วัดเขาวงจันดาราม; Wat Khao Wong Jindaram, Thailand

Abstract

The relationship between Buddhism and Thai society in the present era plays a significant role in daily life and development in many aspects of Thai society. Buddhism serves as a spiritual and cultural foundation that profoundly influences the daily lives of Thai people, particularly in terms of shaping values, ethics, and living according to Buddhist principles. Meanwhile, modern Thai society faces rapid changes due to technological advancements and globalization, which have impacted lifestyles and beliefs within the community. In the present era, Buddhism remains a central part of social activities, continuing to play an important role in the lives of Thai people. Despite the growing interest of some younger generations in technology and modern entertainment, Buddhism still contributes to fostering peace, hope, and building relationships among community members in many areas. At the same time, Buddhism encourages people to recognize the importance of mental development, learning to let go of suffering, and seeing the true nature of life—values that modern Thai society needs, given the social challenges it faces. However, the development of society in the digital age presents new challenges for Buddhism in terms of adapting to technology and communication in the online world. This requires adjustments to suit the changing context, with the use of online media to communicate core teachings and spread the Dharma to a wider audience. The relationship between Buddhism and Thai society today remains significant in various aspects, such as promoting virtues and ethics, fostering mental peace, and contributing to societal development in a positive direction. Despite rapid technological and social changes, Buddhism remains a powerful force in connecting people in Thai society, fostering unity and peaceful coexistence.

Keywords: relationship, Buddhism, Thai society, present era

1.บทนำ

พุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมของคนไทยมาช้านานเป็นศาสนาหลักที่ฝังรากลึกในจิตใจและวิถีชีวิตของประชาชน ตั้งแต่การเข้าวัดทำบุญ ตักบาตร ไปจนถึงการใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาชีวิตและการดำเนินชีวิตประจำวัน (พระอุดมธีรคุณ และบัณฑิตกา จารุมา, 2566) ศาสนาพุทธไม่เพียงแต่เป็นแนวทางจริยธรรมและศีลธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นเสาหลักที่เชื่อมโยงประชาชนกับความสงบสุขภายในใจและเชื่อมต่อสังคมโดยรวมในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาจิตใจผ่านการ

ปฏิบัติธรรมและการสะสมบุญกุศล (กาญจนาณัฐ ประธาตุ, 2559) ในการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีตและปัจจุบัน การเข้าวัดและทำบุญถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญทางศาสนาและสังคม คำสอนของพระพุทธศาสนา เช่นความรู้จักพอใจในสิ่งที่มีการละทิ้งความโลภและความโกรธ การให้ความเคารพผู้สูงอายุ รวมถึงการดำเนินชีวิตตามแนวทางของพระพุทธองค์ยังคงมีอิทธิพลต่อการคิดและการปฏิบัติของคนไทยอย่างต่อเนื่อง (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ โอโนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมภีร์ญาณ และ ประยูร แสงใส, 2557) ศาสนาพุทธจึงไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล แต่ยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความสงบสุขและสันติสุขในสังคมไทยด้วย

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติศาสนาพุทธอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้นผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (วิเชียร ชานุตรบุญทริก, พระวัฒน์ ญาณวโร และบรรพต แดไธสง, 2552) นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกของความเชื่อทางศาสนาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น ศาสนาคริสต์หรือปรัชญาฝั่งตะวันตกซึ่งส่งผลให้เกิดการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทบาทของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวัน (สุชาติ บุษย์ชยานนท์, 2563) ในด้านเศรษฐกิจสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านจากการขยายตัวของเมืองใหญ่และภาคธุรกิจทำให้ประชาชนมีการใช้ชีวิตที่เร่งรีบและมักไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การไปวัด การทำบุญตักบาตร ที่เคยเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตประจำวัน (พระมหาयरยง สุรปญโญ, 2560) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในภาคการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่างๆ ก็ทำให้บางครั้งศาสนาพุทธถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนแนวคิดและท่าทีทางการเมืองซึ่งอาจทำให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของศาสนาในสังคม (เด่นพงษ์ แสนคำ, 2561)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการสำรวจบทบาทของศาสนาพุทธในสังคมไทยยุคใหม่และวิธีการที่ศาสนาพุทธปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยจะมุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่คำสอนและการปรับเปลี่ยนศาสนพิธีทางพุทธศาสนา เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย นอกจากนี้ยังมุ่งสำรวจผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย เช่น การเข้าถึงข้อมูลทางศาสนาผ่านช่องทางออนไลน์ และการใช้สื่อสังคมในการเผยแพร่คำสอนทางศาสนา ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติศาสนาพุทธในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น โดยมีการผสมผสานกับความเชื่อและค่านิยมจากศาสนาอื่นๆ หรือแม้แต่การใช้หลักทางวิทยาศาสตร์ในการอธิบายแนวทางปฏิบัติในพระพุทธศาสนา การศึกษานี้จะช่วยให้เข้าใจการปรับตัวของศาสนาพุทธในยุคที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลกระทบสำคัญต่อวิธีการปฏิบัติศาสนา และสามารถช่วยทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับบทบาทของศาสนาพุทธในสังคมไทยในอนาคต ซึ่งอาจช่วยให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติทางศาสนาในลักษณะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในยุคปัจจุบันได้

2.บทบาทของศาสนาพุทธในสังคมไทย

ศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทยมาช้านาน โดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติศาสนกิจที่เชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนา การบูชาพระ การทำบุญ และการสวดมนต์ถือเป็นกิจกรรมหลักที่คนไทยปฏิบัติกันเป็นประจำทุกวัน

2.1บทบาทศาสนาพุทธในชีวิตประจำวัน

การบูชาพระถือเป็นการแสดงความเคารพและสำนึกในพระคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของพระพุทธศาสนา การไปวัดทำบุญในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ หรือวันเข้าพรรษา เป็นการยืนยันถึงการยึดถือความเชื่อในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาในชีวิตประจำวัน (กาญจนาณัฐ ประธาตุ, 2559) การทำบุญและการสวดมนต์มีความสำคัญไม่น้อยในสังคมไทย เพราะถือเป็นวิธีหนึ่งในการสะสมบุญและเสริมสร้างความสงบสุขให้กับชีวิต โดยมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การถวายสังฆทาน การฟังเทศน์ และการสวดมนต์เพื่อขอพรจากพระพุทธเจ้า หรือแม้แต่การทำทานแก่ผู้ยากไร้ การปฏิบัติทั้งหมดนี้ล้วนมีเป้าหมายเพื่อให้ชีวิตของแต่ละคนมีความสุขสงบ และพัฒนาจิตใจให้เข้าถึงธรรมะ (วิเชียร ชาบุดรบุญทริก, พระวัฒนา ญาณวโร และบรรพต แคะโฮสง, 2552)

2.2ความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา

หนึ่งในความเชื่อหลักของพุทธศาสนาคือแนวทางในการดำเนินชีวิตโดยการสะสมบุญและการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งถือเป็นวิธีการสำคัญในการสร้างสันติสุขในชีวิตและในสังคม (พระเทพรัตนมุนี (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาดวง เขมามานนโท, พระครูสุธีศัมภีร์ญาณ, และประยูร แสงใส, 2557) คนไทยมักจะเชื่อว่าการทำบุญและการบูชาพระเป็นวิธีการที่สามารถช่วยให้ชีวิตมีความเจริญรุ่งเรืองและได้ทำความดีตามหลักคำสอนทางศาสนา การสะสมบุญโดยการทำบุญเป็นสิ่งที่คนไทยให้ความสำคัญในทุกช่วงเวลาของชีวิตไม่ว่าจะเป็นการทำบุญเลี้ยงพระในวันเกิด หรือการทำบุญในวันสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา การถวายทานแก่พระสงฆ์หรือผู้ยากไร้ การทำบุญไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมทางศาสนา แต่ยังช่วยเสริมสร้างจิตใจที่มีเมตตาและช่วยเหลือผู้อื่น (พระมหาจรรยา สุรปญโญ, 2560) การปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนาพุทธ เช่น การละเว้นจากการทำบาป การเจริญสติ การรักษาศีล และการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีในสังคมก็เป็นสิ่งที่คนไทยพยายามฝึกฝนในชีวิตประจำวัน หลักการปฏิบัติต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้จิตใจสงบและพัฒนาคุณธรรมซึ่งเป็นหลักสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำแก่สานุศิษย์ของท่าน (พระอุดมธีรคุณ และบัณฑิตกาจรรมา, 2566)

2.3ศาสนาพุทธในภาครัฐและสถาบันการศึกษา

ศาสนาพุทธในภาครัฐและสถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและศาสนาในประเทศไทย รัฐมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติศาสนาพุทธในสังคม โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาในภาครัฐ เช่น การจัดงานบูชาพระ การสนับสนุนวัดและสถาบันทางศาสนา รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา (สุชาติ บุษย์ชญา นนท์, 2563) ในระดับการศึกษามีการสอนคำสอนทางพุทธศาสนาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่เพียงแต่

เป็นการสอนให้เด็กและเยาวชนเข้าใจในหลักธรรมของศาสนา แต่ยังเป็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิต (วิเชียร ชาบุตรบุญตริก, พระวัฒนา ญาณวโร และบรรพต แคไธสง, 2552) ในบางโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยยังมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรม เช่น การไปศึกษาธรรมะที่วัด การปฏิบัติสมาธิ หรือการเข้าร่วมโครงการอาสาสมัครทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างจิตใจที่ดีและพัฒนาเป็นคนที่มีความดีในสังคม

โดยรวมแล้วศาสนาพุทธไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาจิตใจของบุคคลในสังคมไทย แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบสุขในสังคม และมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการศึกษาและการสร้างคนดีในสังคม (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ โอนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมภีร์ญาณ และ ประยูร แสงใส, 2557) ศาสนาพุทธมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมไทยในลักษณะที่ซับซ้อนและหลากหลาย โดยทำหน้าที่เป็นทั้งแหล่งอ้างอิงทางจริยธรรมและศูนย์รวมของวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็สะท้อนปัญหาและความท้าทายในสังคมไทยด้วย เช่น การใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือทางการเมืองหรือการค้า ซึ่งบางครั้งอาจลดทอนคุณค่าทางจิตวิญญาณลง นอกจากนี้บทบาทของวัดและพระสงฆ์ในฐานะที่พึ่งทางจิตใจกลับถูกตั้งคำถามในยุคที่คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเสรีภาพส่วนบุคคลมากขึ้น ปฏิสัมพันธ์ของศาสนาพุทธกับสังคมไทยจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การสนับสนุนซึ่งกันและกัน แต่ยังเป็นพื้นที่ของความขัดแย้งและการปรับตัว ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการรักษาความสมดุลระหว่างความเชื่อดั้งเดิมและความเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่

3. บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทย

การเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณนั้นพระสงฆ์ในประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณให้แก่ชาวบ้านและชุมชนโดยการแนะนำหลักธรรมทางศาสนา พระสงฆ์ทำหน้าที่ถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้คนในสังคมสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปราศจากความทุกข์ (สุชาติ บุษย์ชยานนท์, 2563) การปฏิบัติธรรม การบรรยายธรรม การสวดมนต์ หรือแม้กระทั่งการให้คำปรึกษาด้านจิตวิญญาณในสถานการณ์ชีวิตที่ยากลำบากเป็นสิ่งที่พระสงฆ์ทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้บุคคลพัฒนาและรักษาความสงบสุขในจิตใจ บทบาทของพระสงฆ์ในด้านการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณไม่เพียงแต่จำกัดอยู่ในแค่การบรรยายธรรมในวัดหรือสถานที่สาธารณะ แต่ยังรวมถึงการเข้าถึงจิตใจของคนในชุมชน โดยการแนะนำหลักธรรมที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น หลักคำสอนเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์ การทำความดีและการปล่อยวางซึ่งสามารถช่วยให้บุคคลเรียนรู้วิธีการพัฒนาจิตใจและการอยู่อย่างมีสติในสังคม (วิเชียร ชาบุตรบุญตริก, พระวัฒนา ญาณวโร และบรรพต แคไธสง, 2552)

การมีบทบาทในสังคมและการเมือง พระสงฆ์ในประเทศไทยมักมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการเมือง ซึ่งสะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่ยาวนานระหว่างศาสนาพุทธกับการเมืองในประเทศไทย พระสงฆ์ไม่เพียงแต่ปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนาในวัด แต่ยังมีบทบาทในการออกมาแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางสังคมและการเมือง เช่น การออกมาวิพากษ์วิจารณ์ในยามเกิดภัยพิบัติ การให้คำแนะนำหรือการประณิชน้อมน้อมในกรณีความขัดแย้งภายในชุมชน รวมไปถึงการออกมาช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้น (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ โอนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมภีร์ญาณ

และ ประยูร แสงใส, 2557) การมีบทบาทในสังคมของพระสงฆ์นั้นสามารถมองได้จากการที่พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมที่สำคัญ เช่น การรณรงค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการเป็นตัวกลางในการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนที่แตกต่างกันในสังคม (พระมหา ยรรยง สุรบุญ, 2560) นอกจากนี้พระสงฆ์ยังมีบทบาทในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินชีวิตรวมถึงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมในฐานะที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการปฏิบัติในสังคม

พระสงฆ์ยังมีส่วนร่วมในทางการเมืองไทยในบางกรณี โดยมักออกมาพูดถึงสถานการณ์ทางสังคมและการเมืองผ่านมุมมองของศาสนา เช่น การเสนอแนะในเรื่องของการลดความขัดแย้ง การส่งเสริมความสามัคคีในสังคม หรือการย้ำถึงการทำความดีผ่านการกระทำที่สอดคล้องกับหลักพุทธศาสนา (พระอุดมธีรคุณ และ บัณฑิตา จารุมหา, 2566) พระสงฆ์บางองค์ยังได้ออกมามีส่วนร่วมในเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างเปิดเผยซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนถึงบทบาทที่พระสงฆ์มีในการพัฒนาและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมไทย

การปฏิบัติธรรมและการอบรม การปฏิบัติธรรมและการอบรมทางจิตวิญญาณเป็นบทบาทที่สำคัญของพระสงฆ์ในสังคมไทยโดยพระสงฆ์มีหน้าที่ในการเป็นครูและผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้คนในสังคม ในหลายๆกรณีพระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติธรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การนั่งสมาธิ การเจริญวิปัสสนา หรือการใช้การสวดมนต์เพื่อฝึกฝนจิตใจ (วิเชียร ขาบุตรบุญทริก, พระวัฒนา ญาณวโร และบรรพต แคไธสง, 2552) การฝึกปฏิบัติธรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้คนได้ค้นพบความสงบภายในและเรียนรู้การปล่อยวางจากความทุกข์

บทบาทของพระสงฆ์ในด้านการอบรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาจิตใจของบุคคลในสังคมไทย โดยให้การศึกษากับเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า รวมถึงการสอนวิธีการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พระสงฆ์มักทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในด้านจิตวิญญาณให้กับผู้ที่ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการเผชิญกับปัญหาหรือความเครียดในชีวิต (กาญจนาณัฐ ประธาตุ, 2559) นอกจากนี้พระสงฆ์ยังมักจัดการอบรมให้กับเยาวชนและผู้สนใจในการฝึกสมาธิและการปฏิบัติธรรมซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาจิตใจที่ช่วยให้ผู้คนสามารถมีสติและตั้งมั่นในความดี การมีบทบาทในการอบรมทางจิตวิญญาณนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสอนหลักธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรคบุคคลที่มีคุณธรรมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคมได้ (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปัญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีร์คัมภีร์ญาณ และ ประยูร แสงใส, 2557) การปฏิบัติธรรมและการอบรมที่พระสงฆ์จัดขึ้นมักถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่เพียงแค่อำนวยประโยชน์ในระดับส่วนบุคคล แต่ยังช่วยเสริมสร้างสังคมที่มีคุณค่าทางจิตวิญญาณและความเป็นธรรม

4. การปรับตัวของศาสนาพุทธในโลกสมัยใหม่

ศาสนาพุทธในประเทศไทยและทั่วโลกได้ปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คนในปัจจุบัน พระพุทธศาสนาไม่เพียงแต่ยึดมั่นในหลักธรรมและคำสอนเดิม แต่ยังพยายามที่จะสร้างสรรค์วิธีใหม่ๆ ในการเผยแพร่และนำเสนอคำสอนให้เหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่

4.1 การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ศาสนา

การใช้เทคโนโลยีในศาสนาพุทธเป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลที่คนในสังคมส่วนใหญ่หันมาใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้ ศาสนาพุทธในยุคปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีอย่างเช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ช่องยูทูบ (YouTube) เว็บไซต์ และแอปพลิเคชันมาช่วยในการเผยแพร่คำสอนและธรรมะให้กับผู้ที่เข้าถึงสื่อเหล่านี้ได้สะดวก (พระมหาทองเก็บ ญาณพล และคณะ, 2567) ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เช่นเฟสบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) และทวิตเตอร์ (Twitter) กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ธรรมะไปยังผู้คนในทุกมุมโลก โดยสามารถแชร์คำสอนหรือกิจกรรมทางศาสนาที่เกิดขึ้นในวัดต่างๆ ได้ในรูปแบบของโพสต์ ภาพ หรือวิดีโอ นอกจากนี้ยังมีการใช้แอปพลิเคชันเฉพาะทางเช่น BuddhaNet หรือ Dhamma Talk ซึ่งเป็นแอปที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงคำสอนหรือฟังการบรรยายธรรมจากพระสงฆ์ได้ทุกที่ทุกเวลา (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมมภิรัต และ ประยูร แสงใส, 2557) การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ศาสนาพุทธสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้คนที่มีความจำกัดในการไปวัดเท่านั้น แต่ยังช่วยกระจายคำสอนของพระพุทธศาสนาให้แก่กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล (กาญจนาภรณ์ ปรุชาติ, 2559) การเผยแพร่ธรรมะผ่านช่องทางออนไลน์เหล่านี้ช่วยให้การเรียนรู้หลักธรรมเป็นเรื่องที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในทุกที่ทุกเวลา

4.2 การปรับเปลี่ยนในพิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา

ในขณะที่ศาสนาพุทธยังคงรักษาคำสอนและพิธีกรรมทางศาสนาเดิมไว้ แต่การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการปฏิบัติศาสนาให้เข้ากับยุคสมัยก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน หนึ่งในตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการปรับรูปแบบของกิจกรรมทางศาสนาให้เหมาะสมกับโลกดิจิทัลและการใช้ชีวิตที่เร่งรีบ เช่น การทำบุญผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งช่วยให้ผู้คนสามารถร่วมทำบุญได้แม้ไม่สามารถไปวัดได้ด้วยตัวเอง (พระมหาหยง สุรปญโญ, 2560)

การทำบุญผ่านการโอนเงินออนไลน์ไปยังวัดหรือการร่วมพิธีกรรมต่างๆ เช่นการสวดมนต์หรือการทำบุญออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงกับวัดต่างๆ ทำให้ผู้คนสามารถปฏิบัติศาสนาได้แม้อยู่ที่บ้านหรือที่ทำงาน ซึ่งถือเป็นการปรับตัวที่สามารถตอบสนองความต้องการในยุคสมัยที่คนส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเทคโนโลยี (สุชาติ บุษย์ชยานนท์, 2563) นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การจัดงานบูชาพระออนไลน์ หรือการจัดการบรรยายธรรมผ่านการถ่ายทอดสดทางช่องยูทูบ (YouTube) เพื่อให้ผู้คนได้มีโอกาสเข้าถึงกิจกรรมทางศาสนาในช่วงเวลาที่ไม่สามารถไปร่วมงานได้ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาให้เข้ากับยุคดิจิทัลนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสะดวกให้กับผู้คนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ศาสนาพุทธสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้คนที่หลากหลายได้มากยิ่งขึ้นรวมถึงช่วยรักษาความต่อเนื่องของการปฏิบัติธรรมในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน

4.3 การนำเสนอศาสนาพุทธในมุมมองสากล

การนำเสนอศาสนาพุทธในมุมมองสากลเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่ศาสนาพุทธปรับตัวเข้ากับโลกสมัยใหม่ และขยายความเข้าใจให้แก่ผู้คนทั่วโลก ศาสนาพุทธได้รับความนิยมในต่างประเทศ เนื่องจากหลักธรรมที่สอนให้มีสติ การปล่อยวาง และการทำจิตใจให้สงบสามารถนำไปใช้ได้ในทุกบริบทของชีวิต (พระอุดมธีรคุณ และ บัณฑิตา จารุมา, 2566) การนำเสนอศาสนาพุทธในระดับสากลนั้นไม่เพียงแต่การเผยแพร่คำสอนผ่านช่องทางต่างๆ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น การจัดสัมมนา การประชุม และการให้คำปรึกษาทางจิตวิญญาณผ่านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้ศาสนาพุทธได้รับความนิยมในประเทศตะวันตก และกลุ่มประเทศอื่นๆ ที่มีความหลากหลายทางศาสนา การศึกษาและการเผยแพร่หลักธรรมจากพระสงฆ์ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาพุทธในระดับโลก (กาญจนาณัฐ ประธาตุ, 2559) การนำเสนอศาสนาพุทธในมุมมองสากลยังส่งเสริมการสร้างสังคมที่มีความสุขและสงบสุขโดยการสอนหลักธรรมให้กับผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างประชาคมโลก (พระมหาทองเก็บ ญาณพล และคณะ, 2567)

5. ปัญหาที่ท้าทายของศาสนาพุทธในยุคปัจจุบัน

ในยุคปัจจุบันศาสนาพุทธในประเทศไทยต้องเผชิญกับหลายปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ความท้าทายเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระดับปัจเจกบุคคล แต่ยังส่งผลกระทบต่อความร่วมมือกันในการสร้างสังคมไทยในภาพรวม ซึ่งรวมถึงการลดลงของความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ความท้าทายจากโลกาภิวัตน์ และการปรับตัวของพระสงฆ์ในยุคใหม่

การลดน้อยถอยลงของความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญที่สุดที่ศาสนาพุทธในประเทศไทยต้องเผชิญคือการลดลงของความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ปัจจุบันจำนวนคนไทยที่เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา หรือการเข้าวัดในวันพระ ลดลงอย่างเห็นได้ชัด (กาญจนาณัฐ ประธาตุ, 2559) เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้คือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ ซึ่งส่งผลให้ความสนใจในการปฏิบัติศาสนาน้อยลง คนรุ่นใหม่มักใช้เวลาของตนไปกับกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติศาสนา เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต การทำงาน หรือการเสพสื่อบันเทิง (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ โอนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมปิตฺตญาณ และ ประยูร แสงใส, 2557) การลดลงของความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาในกลุ่มคนรุ่นใหม่นี้อาจเกิดจากหลายปัจจัย หนึ่งในนั้นคือการที่ศาสนาพุทธยังคงยึดมั่นอยู่กับรูปแบบการปฏิบัติที่อาจดูล้าหลังหรือไม่ตรงกับความต้องการของคนรุ่นใหม่ที่มีวิถีคิดและความเข้าใจที่แตกต่างไปจากเดิม (พระมหาทองเก็บ ญาณพล และคณะ, 2567) นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลที่เกิดจากโลกดิจิทัลที่ทำให้คนรุ่นใหม่มีทางเลือกในการค้นหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น จึงทำให้การปฏิบัติทางศาสนาลดความสำคัญลง

ความท้าทายจากสังคมโลกาภิวัตน์และการเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ โลกาภิวัตน์เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อศาสนาพุทธในยุคปัจจุบัน การเปิดรับวัฒนธรรมและความเชื่อจากต่างประเทศได้เข้ามามี

บทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทย โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการเชื่อมโยงกับโลกภายนอกผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยี การที่คนไทยเริ่มเปิดรับแนวคิดและศาสนาจากต่างชาติ เช่น ศาสนาคริสต์ อิสลาม หรือแม้แต่การสนใจในวิทยาศาสตร์และปรัชญาต่างๆ ทำให้การปฏิบัติศาสนาพุทธลดลง (สุชาติ บุชชัญญานนท์, 2563) การที่ศาสนาพุทธต้องเผชิญกับการเปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลายจากต่างประเทศทำให้บางครั้งหลักคำสอนหรือการปฏิบัติศาสนาในรูปแบบดั้งเดิมไม่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดและแนวโน้มที่เปิดกว้างต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น (วิมลพร สุวรรณแสนทวี, 2565) นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่การเข้าใจในศาสนาพุทธอาจถูกปรับให้เป็นไปตามกระแสทางสังคมหรือความคิดของคนรุ่นใหม่ ซึ่งอาจทำให้เกิดการตีความคำสอนของพระพุทธศาสนาในทางที่ผิดหรือหลุดออกจากแนวทางเดิม

การปรับตัวของพระสงฆ์ในยุคใหม่ พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่คำสอนของศาสนาพุทธในสังคมไทย ดังนั้นความท้าทายที่พระสงฆ์ต้องเผชิญในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่สามารถมองข้ามได้ (พระอุดมธีรคุณ และบัณฑิตกา จารุมา, 2566) พระสงฆ์ในปัจจุบันต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากโลกาภิวัตน์และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การจัดทำสื่อธรรมะผ่านช่องทางออนไลน์ การสร้างเนื้อหาทางธรรมที่ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ หรือการปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาออนไลน์ อีกทั้งการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ทำให้คนรุ่นใหม่มีความคาดหวังและแนวทางในการปฏิบัติศาสนาที่แตกต่างไปจากเดิมก็เป็นความท้าทายที่สำคัญ พระสงฆ์ต้องสามารถสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ในวิธีที่เข้ากับยุคสมัย และยังคงรักษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้ในขณะที่พัฒนาไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม (พระมหาทองเก็บ ญาณพล และคณะ, 2567) นอกจากนี้พระสงฆ์ยังต้องปรับตัวในเรื่องของการให้คำแนะนำและการให้คำปรึกษาทางจิตวิญญาณในแบบที่เข้ากับปัญหาและความต้องการที่แตกต่างไปจากสมัยก่อน เช่น การตอบคำถามเกี่ยวกับความเครียดในชีวิตประจำวันหรือการแนะนำการใช้จิตวิทยาในทางศาสนา เพื่อให้คำแนะนำที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อคนในสังคมที่มีวิถีชีวิตที่ซับซ้อนมากขึ้น

6. บทบาทของศาสนาพุทธในการเสริมสร้างสังคมไทย

ศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสังคมไทยในหลายด้าน ตั้งแต่การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคม การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมในระดับชุมชน ไปจนถึงการช่วยสร้างความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงบทบาทที่ศาสนาพุทธยังคงมีความสำคัญในสังคมไทยแม้ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่รวดเร็ว

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม หนึ่งในบทบาทที่สำคัญที่สุดของศาสนาพุทธในสังคมไทยคือการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านหลักคำสอนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางศาสนา เช่น การรักษาศีล การฝึกสมาธิ และการพัฒนาปัญญา หลักธรรมเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและสมดุล (กาญจนาภรณ์ ปรุชาติ, 2559) หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างมีสติและเป็นธรรม โดยหลักการศีล สมาธิ และปัญญานั้นได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในหลายๆ ด้าน เช่น การส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความอดทน และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ในระดับปัจเจกบุคคล การ

รักษาศีลที่พระพุทธศาสนาสอนให้ถือเป็นการดำเนินชีวิตที่มีจริยธรรม เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่ลักทรัพย์ การไม่พูดเท็จ และการไม่เสพสิ่งเสพติด สิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้คนในสังคมปฏิบัติตามหลักศีลธรรมเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและสร้างความสุขทางจิตใจ (พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปัญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีศัมภีร์ญาณ และ ประยูร แสงใส, 2557)

การช่วยเหลือสังคมในระดับชุมชน พระสงฆ์และองค์กรพุทธมိบมบาทสำคัญในการช่วยเหลือสังคมและชุมชนในหลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดโครงการสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การช่วยเหลือผู้ยากไร้ หรือการให้การศึกษากับคนในชุมชนหลายๆโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากศาสนาพุทธ เช่นโครงการ “บวชทดแทนบุญ” หรือโครงการวิชาการที่ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเยาวชน เป็นต้นอย่างของการที่ศาสนาพุทธช่วยส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ(สุชาติ บุษย์ชญาณนท์, 2563) นอกจากนี้ยังมีโครงการของพระสงฆ์ที่ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่นโครงการสร้างบ้านให้กับผู้ยากไร้ หรือการจัดเตรียมอาหารและการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้คนที่เดือดร้อน ศาสนาพุทธไม่เพียงแต่เน้นการปฏิบัติศาสนาในระดับบุคคลเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนการทำงานร่วมกันในชุมชนเพื่อช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน หรือผู้ที่อยู่ในภาวะลำบาก (พระมหาทองเก็บ ญาณพล และคณะ, 2567)

การสร้างความเป็นสุขในสังคม การสร้างความเป็นสุขในสังคมเป็นอีกบทบาทสำคัญที่ศาสนาพุทธมีในสังคมไทย หลักคำสอนในศาสนาพุทธช่วยเสริมสร้างสังคมที่มีความสงบและเป็นธรรม โดยการใช้หลักของการสละความยึดมั่นในอัตตา การฝึกฝนจิตใจ และการปรับทัศนคติที่ดีในการรับมือกับความขัดแย้งในชุมชน หรือความท้าทายที่เกิดขึ้นในสังคม (เจตน์ ตันติวิชานนท์, 2559) ศาสนาพุทธส่งเสริมให้ผู้คนรู้จักการให้อภัยและการหาทางออกที่ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยลดความขัดแย้งในสังคมได้อย่างมาก ในบริบทของการจัดการกับความขัดแย้งในชุมชน ศาสนาพุทธมีบทบาทในการส่งเสริมการเจรจาและการประนีประนอม โดยการใช้หลักคำสอนในเรื่องการเข้าใจซึ่งกันและกันและการทำจิตใจให้ผ่องใสเพื่อหาทางออกที่ดีต่อทุกฝ่าย(วิมลพร สุวรรณแสนทวี, 2565) แนวทางเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างความสันติสุขในชุมชนและสังคมไทย โดยให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในความสงบและการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

ศาสนาพุทธยังคงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสังคมไทยในหลายๆด้าน โดยเฉพาะในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคม การช่วยเหลือในระดับชุมชน และการสร้างความเป็นสุขในสังคม หลักคำสอนทางศาสนาพุทธไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคคลพัฒนาคุณธรรมส่วนบุคคล แต่ยังมีอิทธิพลต่อการทำงานร่วมกันในชุมชนเพื่อเสริมสร้างสังคมที่ดีและสงบสุข ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วศาสนาพุทธยังคงรักษาบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ แม้ว่าจะมีความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี แต่หลักคำสอนและการปฏิบัติของศาสนาพุทธยังคงเป็นแนวทางที่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างสังคมให้มีความยั่งยืนและสงบสุขต่อไปในอนาคต

7.สรุป

ศาสนาและพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยมาตั้งแต่โบราณ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางจริยธรรมและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามในสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี การเมือง และเศรษฐกิจ บทบาทของศาสนาและพระสงฆ์ได้เปลี่ยนไปด้วย ศาสนาถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนจิตวิญญาณและการพัฒนาสังคม ในขณะที่พระสงฆ์ต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับความต้องการของคนรุ่นใหม่ เช่น การสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียหรือการมีบทบาทในกิจกรรมสาธารณะ แต่ขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับคำถามและข้อวิพากษ์เกี่ยวกับความโปร่งใสและความเหมาะสมของบทบาทในสังคม การเชื่อมโยงระหว่างศาสนาพระสงฆ์ และสังคมจึงสะท้อนถึงความพยายามในการรักษาความสมดุลระหว่างความศรัทธาแบบดั้งเดิมและการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

ศาสนาพุทธยังคงมีบทบาทสำคัญในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสังคม การช่วยเหลือสังคมในระดับชุมชน และการช่วยสร้างความสงบสุขในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่สังคมไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ศาสนาพุทธสามารถยังคงรักษาบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางจิตวิญญาณและเป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและยั่งยืน ศาสนาพุทธต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการในการรักษาและส่งเสริมความเชื่อในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตของเทคโนโลยีและการเปิดรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่อาจทำให้การปฏิบัติทางศาสนาลดน้อยลง การรักษาและส่งเสริมการปฏิบัติธรรมในหมู่คนรุ่นใหม่จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญ การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในการเผยแพร่วัฒนธรรมทางศาสนา การสนับสนุนการศึกษาในระดับต่างๆ และการสร้างความเข้าใจระหว่างศาสนาเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ศาสนาพุทธสามารถปรับตัวและยังคงบทบาทสำคัญในสังคมไทยได้ในอนาคต การเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายเหล่านี้จะช่วยให้ศาสนาพุทธยังคงเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญในการเสริมสร้างสังคมไทยในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนาณัฐ ประธาตุ. (2559). พระพุทธศาสนากับสังคมไทย: การยืนหยัดและท้าทายในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2548 – 2558). *วารสารศิลปะการจัดการ*, 1(1), 35-48.
- เจตน์ ตันติวิชานนท์. (2559). บทบาทของพระพุทธศาสนาในการพัฒนาชาติ: มุมมองของอาจารย์ป่วย อังภากรณ์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 4(2), 341-355.
- เด่นพงษ์ แสนคำ. (2561). พุทธศาสนากับมโนทัศน์ทางการเมืองสมัยใหม่: อิทธิพลแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมืองของพุทธทาสภิกขุ. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์*, 2(1), 153-176.
- พระมหาทองเก็บ ญาณพล, & คณะ. (2567). การสะท้อนมุมมองเทคโนโลยีกับการเผยแผ่พุทธศาสนา. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(2), 377-393.
- พระมหาพรชัย สุรบุญ. (2560). บทบาทพระสงฆ์ไทยกับงานพัฒนาชุมชน. *วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 24(3), 47-57.

พระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญโญ กองสินธุ์), พระมหาบาง เขมานนโท, พระครูสุธีคัมภีรญาณ, & ประยูร
แสงใส. (2557). การเกษตรแนวพุทธเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน. *วารสารช่อพะยอม*, 25(1), 53-
64.

พระอุดมธีรคุณ & บัณฑิตา จารุมา. (2566). บทบาทพระพุทธศาสนาในประเทศไทยปัจจุบัน: สำเร็จหรือ
ล้มเหลว. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 10(1), 221-234.

วิมลพร สุวรรณแสนทวี. (2565). บทบาทพระสงฆ์ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม. *วารสารสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 5(1), 175-186.

วิเชียร ชาบุตรบุญตริก, พระวิวัฒนา ญาณวโร, & บรรพต แด่ไธสง. (2552). บทบาทของพระพุทธศาสนาที่มี
ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ "เฟซบุ๊ก". *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 4(1), 21-34.

สุชาติ บุญชัยญาณนท์. (2563). การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจยุคบริโภคนิยม.
วารสารวามัญองแหรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์, 7(2), 63-80.

ภาคผนวก

กระบวนการพิจารณาบทความ

รายละเอียดขั้นตอนการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร ประกอบด้วย

1. การพิจารณาบทความเบื้องต้น โดยกองบรรณาธิการ

เมื่อได้รับบทความจากผู้เสนอบทความ วารสารจะดำเนินการส่งให้กองบรรณาธิการพิจารณาเบื้องต้น ต่อมาการเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ โดยกองบรรณาธิการจะตรวจสอบรูปแบบบทความ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และผลการวิจัย ความชัดเจนของเนื้อหา ความถูกต้องตามหลักวิชาการ รูปแบบการเขียนอ้างอิง รวมถึงความซ้ำ/ซ้ำซ้อนเบื้องต้นของเนื้อหาในบทความ (Duplications/Plagiarism) หากบทความมีรูปแบบไม่เป็นไปตามกำหนด หรือมีความซ้ำ/ซ้ำซ้อน กองบรรณาธิการจะไม่รับบทความดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณา

2. การพิจารณาบทความ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒีก่อนตีพิมพ์ โดยบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2- 3 ท่านในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) บทความที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นแล้ว กองบรรณาธิการจะเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 2-3 ท่าน เพื่อพิจารณาบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาจะไม่อยู่ในสังกัดเดียวกันกับผู้เสนอบทความ ทั้งนี้บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร ส่วนบทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน หรือนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสารที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์

3. การปรับแก้ไขบทความ

เมื่อได้รับผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิครบแล้ว วารสารจะดำเนินการส่งผลการพิจารณาให้กับผู้เสนอบทความในช่องทางใดช่องทางหนึ่งในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่นผ่าน E-mail เพื่อให้ผู้แต่งปรับแก้ไขซึ่งบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องมีผลการประเมินเป็น “เห็นสมควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่” หรือ “ให้ตีพิมพ์โดยมีการแก้ไขปรับปรุง” จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ส่วนที่ผู้แต่งปรับปรุงแก้ไขให้ทำการเน้น(Highlight)หรือเปลี่ยนสีตัวอักษรเป็นสีอื่นเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับก่อนการแก้ไข

4. การพิจารณาความสมบูรณ์ของบทความหลังจากผู้เสนอบทความปรับแก้ไข โดยบรรณาธิการ

เมื่อผู้เสนอบทความปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว วารสารจะดำเนินการส่งบทความที่ปรับแก้ไขส่งให้บรรณาธิการพิจารณาความสมบูรณ์ของบทความ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของบทความ และความครบถ้วนของการแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. การออกใบตอบรับ และการตีพิมพ์บทความ

เมื่อกองบรรณาธิการพิจารณาความสมบูรณ์ของบทความแล้ว และเห็นสมควรให้ออกใบตอบรับและ

ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ วารสารจะดำเนินการออกใบตอบรับ และนำบทความตีพิมพ์เผยแพร่บนเว็บไซต์ของวารสารต่อไป

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารควรมีความเนื้อหาทางวิชาการอยู่ในขอบเขตทางสังคมศาสตร์หรือเกี่ยวเนื่องกับสังคมศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกับสังคม และเป็นบทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

วารสารได้กำหนดการตรวจความซ้ำซ้อนของผลงานที่จะส่งเข้าตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร โดยการใช้โปรแกรม CopyCat ของเว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% สำหรับบทความทั้งหมด

1.รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสาร ประกอบด้วย

1.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ สำหรับบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดแอเรียล (Arial) ส่วนบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH-Sarabun-PSK)

1.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

1.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจน โดยให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา และให้ระบุคำว่า “ภาพที่” จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษใต้ภาพ และ “ตารางที่” จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

1.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์ขนาดเอสี่ (A4) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 16 และใส่เลขหน้ากึ่งกลางหน้ากระดาษช่วงบนตั้งแต่ต้นจนจบบทความ โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรมควรอยู่ระหว่าง 8-15 หน้า

1.5 การตั้งค่าน้ำกระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 1 นิ้ว

1.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

1.6.1 ชื่อบทความภาษาไทยใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

1.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียนใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.6.4 หัวข้อหลักใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 นนา

1.6.5 หัวข้อย่อยใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 นนา

1.6.6 เนื้อเรื่องใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ไว้หน้าแรก

1.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องใส่ให้ครบทุกคนแต่ไม่เกิน 5 คน ชื่อใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติโดยจัดชิดกันหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ คณะและมหาวิทยาลัย หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุกรมและกระทรวงที่สังกัด หากเป็นพระสงฆ์ให้ระบุวัดและจังหวัด แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุบริษัทหรือองค์กรและจังหวัด การระบุให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและคั่นด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและระบุ Corresponding author, e-mail:, Tel.ของผู้เขียนหลัก

1.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) โดยสรุปให้สั้นกะทัดรัด ระหว่าง 250-400 คำ คำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

1.10 การเรียงหัวข้อแต่ละหัวข้อให้เว้น 1 บรรทัด หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่โดยมีระยะย่อหน้า และหัวข้อย่อยถัดไปโดยมีระยะย่อหน้า

2. ส่วนประกอบของบทความ

2.1 บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.1.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.1.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์

ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรและสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นตั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.1.4 องค์ความรู้ใหม่ เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.2 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.2.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

2.2.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.2.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ให้ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) ให้เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

2.2.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) ให้เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ผลวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของผู้ใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2.2.6 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.2.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือสถาบัน

2.2.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัยและหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีชื่อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

2.2.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.3บทความปริทัศน์ (Review Articles) ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายให้ภาพรวมโดยย่อของบทความและหัวข้อหลักที่ครอบคลุมว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.3.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูลโต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล ในการประเมินรายละเอียดบทบทความที่กล่าวถึงเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านโดยกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข็งของบทความที่บททบทวนโดยบททบทวน จัดลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง หรือจากผู้วิจัยคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง โดยนำข้อค้นพบของแต่ละเรื่องมากล่าวโดยสังเขป

ส่วนย่อยที่ 3 สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ โดยอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่อ้างถึง ความถูกต้องของวิธีการที่ใช้โดยชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นมา อย่างไรทั้งในอดีต ปัจจุบัน ความก้าวหน้าล่าสุด เป็นความรู้และข้อเท็จจริง และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เขียน

2.3.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร ผลลัพธ์สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4 บทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.4.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.4.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

2.4.3 บทวิจารณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน และเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.4.4 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่า สิ่งที่กำลังกล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในวารสารให้ใช้แบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 6th edition ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเขียนบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง ใช้มาตรฐานการเขียนแบบ APA ที่พัฒนามาจากนักสังคมศาสตร์และนักพฤติกรรมศาสตร์มากกว่า 80 ปี เพื่อเป็นมาตรฐาน ในการเขียนอย่างเป็นระบบสำหรับการทำวิจัย รายงานการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม บทความและกรณีศึกษา ผู้แต่งสามารถดูการอ้างอิงได้จาก

<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

หรือบางส่วนจากตัวอย่างทั่วไปที่มีผู้เขียนแนะนำไว้มากมาย เช่น

-ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มศว.ที่

<mailto:https://lib.swu.ac.th/images/Documents/Researchsupport/APA6th-Citation160820.pdf>

-สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่

<mailto:https://www.nupress.grad.nu.ac.th/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B8%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1/>

-มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่ mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf

4.การส่งต้นฉบับ

1.การตรวจสอบก่อนส่งบทความ

ในขั้นตอนการส่งบทความผู้แต่งต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามข้อกำหนดรายการตรวจสอบการส่งทุกข้อ ดังต่อไปนี้ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

1.บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ

2.การเขียนชื่อเจ้าของบทความหลัก, E-mail, เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ทำงาน ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

3.การเตรียมต้นฉบับ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ คำสำคัญ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับที่วารสารกำหนด

4.การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงทำบทความใช้ตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง ไม่มีปัญหาการลอกเลียนงานวิชาการ (Plagiarism)

5.ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้แบบตัวอักษร TH-Sarabun-PSK มาตรฐานบทความภาษาไทย แบบตัวอักษร Arial มาตรฐานบทความภาษาอังกฤษ การแสดงรูปภาพ แผนภูมิ และตารางขอให้อยู่ในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

2.วิธีและขั้นตอน การส่งบทความ

1.การส่ง

จะต้องส่งบทความทางระบบ Thai Journals Online (ThaiJO) โดยไม่ต้องแนบ “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์”

หากส่งในช่องทางอื่นต้องส่งบทความพร้อมทั้งส่ง “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์” มาที่บรรณาธิการวารสาร

2. การตอบรับ

เมื่อส่งบทความแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณากลับกรองขอขยายของบทความดังกล่าวและตอบรับบทความ ภายใน 7 วันทำการ โดยทำการส่งทางอีเมล

3. ระยะเวลาการพิจารณา

3.1 กองบรรณาธิการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอฟผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายใน 14 วัน

3.2 เมื่อได้รับบทความคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ ภายใน 1 วัน

3.3 เมื่อผู้เขียนแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้แนบไฟล์บทความฉบับสมบูรณ์ส่งกลับทางอีเมลภายใน 7 วัน

3.4 บรรณาธิการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความลงวารสาร ทางอีเมล

4. การตีพิมพ์วารสาร

4.1 กองบรรณาธิการจะรวบรวมเอกสารบทความ ส่งตีพิมพ์เมื่อถึงกำหนดเวลาที่วารสารจะออกเผยแพร่ออกตามกำหนด

4.2 เมื่อได้เล่มวารสารที่สมบูรณ์แล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบ

5. จริยธรรม

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารสังคมและมนุษยศาสตร์(Publication Ethics)วารสาร ยึดมั่นในหลักจริยธรรมการพิมพ์ตามมาตรฐานระดับนานาชาติตามกรอบแนวทางจริยธรรมการตีพิมพ์ของ Committee on Publication Ethics (COPE) ดังต่อไปนี้

(ส่วนใหญ่ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก <https://publicationethics.org/>)

1. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้เขียนต้นฉบับ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ใน วารสาร สังคมศาสตร์ไทยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ

2. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ไทยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแต่ง แก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง” โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับอันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

5. ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่าบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิงทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความโดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ

9. ผู้เขียนควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

10. ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

12. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นให้ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานตัวเอง รวมทั้งจัดทำบรรณานุกรมท้ายบทความทุกรายการ

2. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีความรู้ หรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้นๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความและควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือแนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4.หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

5.ผู้ประเมินบทความควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6.ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7.เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบพร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

3.จริยธรรมในการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการวารสาร

1.บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ

2.บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้พิมพ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ

3.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มี conflict of interest เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง(บรรณาธิการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการ)อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4.บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5.บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6.บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และ

หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

7.บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8.บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่าสมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10.หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูลซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

ติดต่อ

ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา (Center for Social Science Studies)

เลขที่ 78/1หมู่9 ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 71160

โทร.081-8437249

อีเมล : thaicosocialscience@gmail.com

เฟสบุ๊ก: ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา